

bukla

Brezplačna revija
o dobrih knjigah.

leto 12/št. 122

junij 2016

www.bukla.si

Ker zgodbe navdihujejo ...

Intervjuji: Mojca Kumerdej, Barbara Pešut in Pablo Juan Fajdiga; Bologna po Bologni; Bralnice pod slamnikom

buklaplus

Naslovni intervju (str. 26–28):

urednika **ALEŠ ŠTEGER** in **MITJA ČANDER**,
založba **BELETRINA** – dvajset let izdajanja knjig

Tokrat predstavljamo več kot 145 novih knjig. Naslednja Bukla izide 6. julija 2016.

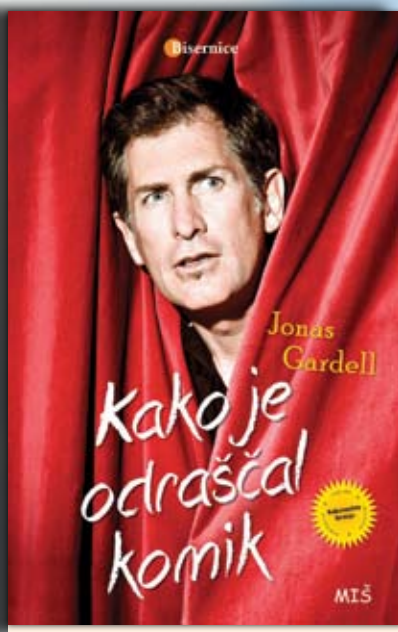
Odraščanje ni preprosto.

Zakaj mladi ne bi poiskali odgovorov v knjigah?

DNEVNIK IZ BUNKERJA

O soočenju s koncem izpod peresa avtorja uspešnice iBoy.

KAKO JE ODRAŠČAL KOMIK

Roman enega najbolj znanih švedskih komikov o medvrstniškem nasilju.

METALCI '94

Jānis v iskanju svoje identitete naleti na metalsko sceno ...

KRIK RDEČE KAPICE

Večkrat nagrajen in nominiran roman na temo zlorabe.

NENAVADEN TEDEN S TESSO

Tessa ni poznala svojega očeta, nikoli se ni znala opravičiti in ves čas je samo ukazovala.

JULIJA MED BESEDAMI

Ko družino nenadoma zapusti mami, se svet obrne na glavo.

Sofinancirano v okviru programa Ustvarjalna Evropa Evropske unije

MIŠ
ZALOŽBA

www.zalozbamis.com

tel: 01 721 45 40

fax 01 729 31 65

IZDAJATELJ

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 520 18 39,
Faks: (01) 520 18 40
bukla-urednistvo@umco.si
ISSN: 1854-3359

UREDNIŠTVO in PISCI

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Kreativna urednica: Renate Rugelj
Jezikovni pregled: Tine Logar

Pisci: Sabina Burkeljca, Jedrt Jež Furlan, Iztok Ilich, Klara Jarc, Vanja Jazbec, Sonja Juvan, Maša Ogrizek, Renate Rugelj, Samo Rugelj, Vesna Sivec Poljanšek, Kristina Sluga, Žiga Valetič

Gostujoči pisci:

Tilka Jamnik, Manca Košir, Boštjan Videmšek

OBLIKA in PRIPRAVA

Oblikovanje in prelom: Aleš Cimprič
Organizacija tiska: Merima Jular s. p.
Natisnjeno v Evropski uniji.
Fotografija na naslovnici: Borut Krajnc

OGLASNO TRŽENJE

Renate Rugelj
Telefon: (01) 520 18 31,
GSM: 031/688 590

Brez pisnega dovoljenja izdajateljica je vsaka javna priobčitev, predelava ali uporaba vsebine prepovedana. Vse pravice pridržane! Pisci in kolumnisti izražajo svoja mnenja in ne nujno mnenja uredništva.

LEGENDA KRATIC

m. v. – mehka vezava
t. v. – trda vezava
pt. v. – poltrda vezava

bukla

Brezplačna revija o dobrih knjigah.

Izdajo te publikacije je sofinancirala Javna agencija za knjigo Republike Slovenije.

buklaplus

Sofinancer projekta »Berimo Slovence v BukliPlus« je Ministrstvo za kulturo RS.

www.bukla.si

dr. Samo Rugelj razmišlja

DVAJSET LET ZALOŽBE BELETRINA IN TISOČA ŽEPNA KNJIGA ZALOŽBE UČILA

Letošnji junij prinaša dva opazna knjižnozaložniška dogodka, ki si ju gre vsekakor podrobneje ogledati. Čeprav sta po svoji vsebini in obsegu precej različna, sta oba pomembno vplivala na podobo slovenskega knjižnega prostora v zadnjem obdobju. Najprej je tu okrogla obletnica založbe Beletrina, ki je tokrat dobila prostor tudi na naslovnici naše revije.

Dvajset let založbe Beletrina

Teško je komu, ki ga ni bilo zraven, razložiti, kakšen je bil čas sredi devetdesetih let, odgovarja Aleš Šteger na vprašanje, kaj je bil sprožilni moment za takratno ustanovitev založbe Beletrina, ki se je do leta 2014 imenovala Študentska založba. Res je, takrat sta bila v zraku energija in skoraj erotično pričakovanje novih obrazov ter pisav na slovenski literarni sceni in ekipa z Mitjo Čandrom in Alešem Štegramom na čelu se je, tudi s pomočjo Študentske organizacije, lotila ambicioznega projekta: ustanovitve in postavitve založbe, ki bo izdajala pomembno izvirno in prevodno leposlovje ter tudi teoretična dela, hkrati pa bo iz slovenskega prostora v času, ko je vojna na Balkanu brisala stekane vezi, odprta navzven, v širši mednarodni prostor.

Projekt je v naslednjih dvajsetih letih uspel v vseh pogledih. Beletrina je postala pomembna slovenska založba, ki je za sabo potegnila še vsebinsko podobno usmerjeni študentski založbi v Mariboru (Litera) in Novem mestu (Goga), ki vsaka po svoje, tudi z raznorodno pomočjo domačih in tujih javnih sredstev, še danes uresničujejo tako lokalni kot tudi nacionalni kulturni knjižni interes. Seveda pa se pri Beletrini tu niso ustavili. Svoje delovanje so nadgrajevali na različnih področjih, od vse bolj odmevnih literarnih festivalov z uglednimi domačimi in tujimi gosti prek medijske širitve, ki jo predstavlja spletni literarni portal, do vstopa na področje izposoje in prodaje e-knjig, kamor so pionirsko zaorali z Biblosom. Morda nismo vedno že v prvo vsega naredili prav, ugotavlja Mitja Čander, a vendar ostaja dejstvo, da je Beletrina tudi s svojimi promocijskimi pristopi, dobro povezanostjo z vplivnimi mediji ter neustrahno produkcijo zahtevnih knjižnih naslovov v slovenski knjižni prostor prinesla veter, ki so ga v svoja jadra zajeli tudi drugi. Literarni fenomeni, ki so se rodili v tej založniški hiši, kot sta Vesna Milek in Goran Vojnovič, so jagode na vrhu Beletrinine sadne torte, s katere smo knjižne sadeže obirali vseh dvajset let, premišljenost pri njihovem izboru izdanih knjig pa se kaže tudi v številnih nagradah, ki so jih prejeli tako avtorji kot njihova dela.

Samo upamo lahko, da bo Beletrina ostala enako mlada tudi v naslednjih desetletjih.

Tisoča žepna knjiga založbe Učila

Bilo je leta 2004, ko sta *Delo* in *Dnevnik* na slovenski trg ob svojih časopisih vsakotredensko začela dodajati tudi knjige, kar je hitro dokazalo, da so ljudje pri nas knjige pripravljene kupovati tudi na drugih lokacijah in ne samo v knjigarnah. Naslednje leto je začela izhajati *Bukla* in enega prvih gostujočih uvodnikov je Srečko Mrvar, direktor založbe Učila, začel z udarnim sloganom: »Čas je za paperback!«

Najbrž si nihče od nas ni mislil, kako preroške se bodo te besede izkazale v naslednjem desetletju. Založba Učila je takrat začela z vse bolj intenzivno produkcijo broširanih knjižnih naslovov pod blagovno znamko Žepna knjiga in po ugodnih cenah, namenjenih tudi impulzivnemu nakupu, ter jih aktivno ponujala na vse bolj raznolikih maloprodajnih lokacijah. V prvih letih izdavanja žepnih knjig je tako letno natisnila nekaj deset različnih žepnih knjižnih naslovov, v zadnjem času pa se je ta številka povzpela na več kot sto različnih knjižnih naslovov letno. V teh dneh bo izšel roman francoskega pisatelja Romaina Puértolasa *Fantastično popotovanje fakirja, ki je obtičal v Ikeini omari*, ki bo v tej njihovi knjižni zbirki nosil okroglo tisočico.

Seveda so Učila s tem korenito posegla na slovenski knjižni trg, čemur so se hitro priključili tudi drugi založniki, od Mladinske knjige z Žepnicami do založbe Sanje z zbirko Kiosk, kar so vse prijemi, s katerimi skušajo založniki svoje knjige čim bolj približati potencialnemu kupcu. Broširane izdaje pa so začele razbijati še en zakoreninjen mit v zvezi s slovenskimi knjigami.

Gre seveda za pregovorno reklo, da so slovenske knjige drage, kar nove in nove žepne knjige vsakodnevno več kot učinkovito spodbijajo. Pri tem ne gre zanemariti dejstva, da med broširanimi žepnimi knjigami že dolgo ne najdete le žanrskih romanov, ki so seveda eno pomembnejših gonil tovrstne knjižne produkcije, temveč je ponudba že nekaj časa razširjena z (avto)biografijami vseh vrst, priročniki za zdravo življenje in poslovnimi uspešnicami, občasno pa tudi z izbranimi deli stvarne literature, ki so več kot primerna tudi za zahtevnega bralca.

Poletje se bliža. Nove knjige iz prej omenjenih in seveda tudi drugih založb vas že čakajo v knjigarnah pa tudi drugod.

Tudi v tokratni *Bukli* je precej novih knjižnih predlogov. Dan, ki ga preživite s knjigo, je lepši in boljši dan!

Kronosova žetev je do zdaj najbolj obsežno delo Mojce Kumerdej. Leta 2001 je izšel prvenec, roman Krst nad Triglavom, dve leti kasneje zbirka kratkih zgodb Fragma, leta 2011 so sledile kratke zgodbe pod naslovom Temna snov (vsa dela so izšla pri Beletrini). Mojca Kumerdej poleg leposlovja piše o sodobnem plesu, intermedijskih umetnostih in znanosti za dnevni časopis Delo in Sobotno prilogo. Kronosova žetev je obsežna po številu strani, predvsem pa vsebinsko. Gre za gosto tkan roman o zgodovini, vlogi oblastnikov, filozofije in ljudstva iz časov, ko narod in država nista imela današnjega pomena. Čas renesanse je v romanu čas krutih žetev in žrtev. Odlično napisan roman me je povsem posrkal, konec mi je dal krila. Razkrili ga ne bova povsem, preprosto zato, da vas spodbudiva k branju.

Temna snov (slovenstva)

Kronosova žetev

Mojca Kumerdej

Beletrina, zbirka Beletrina,
2016, t. v., 409 str., 29 €, JAK

Bukla: Roman *Kronosova žetev* je tvoja četrta, najobsežnejša knjiga. Ne merim samo na število strani, predvsem na vsebinski zalogaj. Če začneva pri naslovu, ta asociira na božanstva, linijo maščevanja, skopljenja in ne nazadnje tudi na srp.

Kumerdej: Ideja za roman me je nagovorila še pred zbirko *Temna snov* (Beletrina, 2011), med literarno rezidenco v Kremsu v Spodnji Avstriji, ki je na gosto posejana z ogromnimi samostani, kot sta benediktinska Göttweig Stift in Melk; ime slednjega se prek mladega novica Adsa iz Melka pojavi v romanu *Ime rože*, s čimer se je Eco poklonil znameniti knjižnici tega samostana. Po izidu *Temne snovi* se mi je pojavil jezik z določenim ritmom in strukturo, ki ga je zahteval roman. Šele s specifičnim jezikom lahko namreč vstopim v pisanje. Po treh letih pisanja sem lani jeseni roman končala in njegov prvi, zelo pozoren bralec je bil Mitja Čander. Med pisanjem nisem imela testnih bralcev, kajti o posamičnih delih nisem dvomila, zanimalo me je, ali bo učinkovala končna struktura. Nato sem rokopis poslala še dvema zgodovinarjema, najprej dr. Klemnu Jelinčiču, odličnemu poznavalcu judovstva. V začetku 16. stoletja je namreč cesar Maksimilijan iz notranjeavstrijskih dežel Jude pregnal, zato sem jih v roman pripeljala skozi stranska vrata kot tako imenovane tržaške trgovce. Zatem sem roman dala v branje še dr. Sašu Jeršetu, odličnemu poznavalcu omenjenega zgodovinskega obdobja. Njunih popravkov je bilo zelo malo, a meni so pomembni tudi mikrodetalji, predvsem pa me je njuna navdušenost nad načinom obravnavane teme pomirila.

Vseskozi sem vedela, da obstaja en sam naslov, ki sem ga iztisnila šele tik pred zdajci, po opravljenih korekturah. Roman *Kronosova žetev* je postavljen v politično, versko in duhovno ter umetniško razgibano obdobje renesanse, ki se je navdihovala pri antiki. Kronos je grški bog žetve, v Heziodovi *Teogoniji* pa tudi bog časa. Kronos kastrira očeta Urana, nato Kronosa kastrira njegov sin Zevs, večpomenski motiv žetve pa vsebujeta tudi *Stara in Nova zaveza*. Ko nekaj dozori, je to treba požeti in ustvariti prostor novemu. A v nasprotju s poljedelsko žetvijo je žetev Kronosovega srpa vselej brutalna.

Bukla: Lahko rečeva, da je roman zgodovinski?

Kumerdej: Roman je postavljen v zgodovinski okvir, a je glede na pristop in krožno strukturo, ki vsebuje vdore in prelome, sodoben. Na začetku so obrati večji in dogajanje teče počasneje, nato pa se pospešuje, dokler se centrifuga, ki preša tudi človeška življenja, ne umiri.

Bukla: Jedro romana je torej boj za oblast. Poteka pa na liniji boja med protestanti in katoliki. Dogaja se na naših tleh, omenjaš slovenske vasi.

Kumerdej: Roman se dogaja na območju notranjih avstrijskih dežel, ki so tedaj obsegale Koroško, Štajersko, Kranjsko in Goriško s Trstom. Osrednji je verski konflikt med protestantskimi deželnimi stanovi in katoliško habsburško oblastjo, ki pa je v resnici boj za politično oblast, boj za prevlado med federalno oblastjo deželnih stanov in centralistično habsburško oblastjo. O razlogih, zakaj se zelo močni deželni stanovi niso odločno postavili

po robu habsburški oblasti in se deželnemu knezu nadvojvodi Ferdinandu II. niso uprli, proti koncu romana razmišlja eden glavnih likov in izvajalcev protireformacije, knezoškof Wolfgang. Odgovor je ideologija. Razmerje med deželnim knezom in deželnimi stanovi je bilo strukturno zasnovano kot odnos med očetom in sinovi – in sinovi so se očetu, pa četudi trdemu, podredili, o čemer v študiji *Svoboda politike in moč vere* govori avstrijski zgodovinar Arno Strohmeyer. Čeravno je bila ob koncu 16. stoletja Ljubljana pretežno luteranska, je decembra leta 1600 in januarja 1601 ljubljanskemu škofu Tomažu Hrenu pred ljubljanskim magistratom s lahkoto uspelo sežgati ducat vozov protestantskih knjig in je večina luteranov prisegla katoliško.

Bukla: V pripravah na roman, si predstavljam, si brala zgodovinske vi-re, sedela po muzejih in arhivih. Zanima me tudi tvoj osebni impulz, kaj te je gnalo v pisanje tega romana?

Kumerdej: Opravila sem obsežno raziskavo različnih področij. Med drugim sem na enomesečni literarni rezidenci v Gradcu konec leta 2014 v tamkajšnji deželni knjižnici pregledala literaturo o pregonu protestantov iz Gradca leta 1600, o tedanjih čarovniških procesih in pa izvirno izdajo Dalmatinove *Biblije*, na začetku katere je iz tistega obdobja prilepljen listič, da je njeno branje dostopno samo z dovoljenjem katoliških oblasti. Seveda katoliki niso požgali vseh protestantskih knjig, saj niso bili nori, knjige so bile tedaj redkost, ampak so napravili izbor in nad njihovo dostopnostjo vzpostavili nadzor.

Bukla: *Kronosova žetev* je predvsem roman o času, ki je tudi za nas zelo pomemben in spregledan.

Kumerdej: To obdobje je izjemno pomembno, a v resnici ni vpisano v kolektivno zavest našega prostora. Ne bi rekla, da obstaja širše zavedanje o pomenu iznajdbe tiska v 15. stoletju, da so se s tiskanimi knjigami, pa tudi notnimi zapisi znanje in informacije začele širiti v različnih družbenih slojih in niso bili več privilegij peščice. Da ni samoumevno, da se v 16. stoletju pojavijo tudi prve slovenske knjige in da so dosežek posameznikov, ki so s tem svojim početjem ogromno tvegali. Prav vizionarstvo in pogum posameznikov, ki poskušajo kljub nenaklonjenemu okolju uresničiti svoje ideje, sta rdeča nit *Kronosove žetve*.

Bukla: Vem, sliši se preveč enostavno, toda, ko sem brala *Kronosovo žetev*, sem si rekla: »Aha, od takrat je šlo pri nas vse narobe.« Koljemo se na polpretekli zgodovini, razkol se je zgodil pa mnogo pred tem.

Kumerdej: To je poenostavljeno branje. Vsaka skupnost je bolj ali manj heterogena, ideja o homogenosti in poenotenju je nevarna, da ne rečem totalitarna, kajti njena izpeljava potrebuje srp, ki ne dopušča razlik, ki vzpostavi delitev na prave in neprave, pravične in krivične, na naše in druge, drugačne. Natanko zato sem v romanu v predikantova usta položila tudi Jermanovo ugotovitev iz Cankarjevih *Hlapcev*. Poleg znamenite izjave o hlapčevstvu, ki jo danes citirajo predvsem tisti, ki literature ne berejo in umetnost prezirajo, Jerman v *Hlapcih* izreče naslednje: »Zdaj pregledujem zgodovino protireformacije. Takrat so v naših krajih pobili polovico poštenih ljudi, druga polovica pa je pobegnila. Kar je ostalo, je bila smrdljiva drhal. In mi smo vnuki svojih dedov.« To je zgodovinsko povsem netočno. Graška doktrina je bila, da se v protireformaciji velja nasilju izogniti. Ne vem, ali Cankar resnično ni poznal zgodovinskih dejstev ali pa ga je zanesla njegova politična tendencioznost. V resnici ni šlo za medsebojne poboje, ampak se je večina luteranov raje spreobrnila v katolištvo, kot pa da bi pod prisilo prodala svoje imetje in se izselila. Potemtakem nismo »vnuki smrdljive drhali, krv-

nikov«, ampak tudi konvertitov. Zanimiva se mi je zdela konstrukcija ideologije o »bratskih pobojih«, ki je v tem prostoru dobro ukoreninjena. V *Kronosovi žetvi* tako luteranski predikant katoliško ljudstvo najprej opozori, naj se otrese papistov in se izogiba Judov in skakačev, na koncu pa ljudstvu svetuje, naj niti v prihodnosti ne dopusti, da ga kdor koli zmerja s hlapci. Ljudstvo sicer ravna v Cankarjevem duhu in nakurjeno s strani habsburških predstavnikov izsili čistko med prebivalstvom, a si po končanem pogromu, ko doživi amnezijo in se dogodkov prav dobro ne spomni, v spomin ponovno priključijo omenjeni predikantov nasvet. V tej liniji romana je kar nekaj ironično izpeljanih obratov, ki presega tedanji čas in pomenijo siceršnji model človeškega ravnanja.

Bukla: Glavni junak romana je čas. Veliko oseb notri nastopa, ni pa vodilnih likov. Začne se počasi z opisi narave, omenjaš zeliščarice, življenje na kmetih opisuješ, namigneš na incestoznost, tujce hlapce. Pred vrhom romana nas na videz meditativno zapelješ v filozofske dialoge, razmišljanja o oblast in bogu, ki so zelo sodobni. Potem se zgodi sodišče in sojenje čarovnicam. Kmalu potem vsi relativizirajo sodno zgodbo in nas fokusirajo na pisarja. Vse do dvoumnega konca.

Kumerdej: Do čarovniškega procesa privede zelo natančna geneza dogajanja, v katerega so vpleteni različni člani družbe. Knezoškof Wolfgang grofu Frideriku Lambergu pove, da je protireformacijo treba izvesti v rokavcih, ki pa si jih velja vsake toliko sneti in si malo razgibati prste. Da je torej rekatolizacijo treba izvajati brez prelivanja krvi, za kar pa so nujne izjeme, ki v ljudstvu in tudi luteranskih oblastnikih sprožijo temnozvočno melodijo strahu, pred katero klecnejo skoraj vsi – pa vendar ne vsi. Namen čarovniškega procesa in pa konstrukta, s katerim si habsburška oblast želi podrediti luteransko mesto, je ustrahovanje, da bi z enim samim zamahom posekali krivoverstvo, torej luteranstvo in domnevno čarovništvo. V romanu nastopa kolektivni subjekt ljudstvo, ki predstavo o lastni homogenosti generira na dvojen način: po eni strani drugega od sebe in s tem »ne našega« prepoznavo v tujcih, obenem pa tujce prepoznavo v svojem okolju. Na žrtveniku ljudstva se lahko znajde kdor koli, čeravno prevladujejo grešne koze, ki štrlijo iz tedanje patriarhalne strukture; zeliščarke in babice, ki znajo regulirati spolno reprodukcijo, pa vdove in ženske ne oziraje na družbeni status, ki mokrijo sanje zglednim možem in očetom in so objekt zavisti drugih žensk. V splošni zavesti obstaja, da so čarovniški procesi fenomen srednjega veka. Vendar to ne drži. Večina čarovniških procesov je bilo izpeljanih v novem veku od 15. do 17. stoletja, in to največ na območjih, kjer so potekali verski boji med luterani in katoliki. Na slovenskem območju je bil vrhunec čarovniških procesov, ki so jih vodila posvetna krvna sodišča, v drugi polovici 17. stoletja. A tako med posvetnimi in cerkvenimi oblastniki, pa tudi preprostim ljudmi so bili posamezniki, ki so se jim ti inscenirani surovi procesi zdeli idiotski. Posamični posvetni in cerkveni izobraženci so jim javno nasprotovali, nekateri sodniki so stremeli k temu, da obtoženih niso obsodili, če pa so se žrtvam v bran postavili preprosti posamezniki, pa so se lahko kaj hitro sami znašli med osumljenci.

Bukla: Tebe torej zanima kontekst, čas. Med branjem se mi je zdelo, da bi iz marsikaterega lika lahko zrasla posebna zgodba. Ženske, ki se pojavljajo v romanu, so izjemne, kljub epizodnim vlogam. Te ni premamilo, da bi iz posameznih epizod, likov naredila posebno zgodbo?

Kumerdej: Osišče romana je čas paradigmatičnih premikov. V osemdesetih letih 16. stoletja so v srednjem in zahodnem delu Evrope julijanski koledar zamenjali z gregorijanskim, kljub močnemu odporu se je začel uveljavljati heliocentrični model, s tiskom so knjige postale širše dostopne, humanizem prek fascinacije z antiko je v središče postavil človeka, pojavili so se začetki kapitalizma, Vesalius je predstavil anatomijo človeškega telesa in s tem spodnesel Galenovo doktrino, ki je neverjetnih tisoč petsto let dejansko temeljila na zgradbi živalskih teles itd. V tej časovni centrifugi *Kronosove žetve* se suka množstvo likov. Javni prostor je bil tedaj domena moških, a v romanu so izraziti tudi ženski liki, ki pripadajo različnim družbenim slojem in veroizpovedim.

Bukla: Ženske so v romanu zelo praktične. Vodijo kmetije, imajo tujce za hlapce, mešajo zelišča, so del procesa. Modrujejo pa moški. Namiguješ na incest. Pišeš o tržaških trgovcih, Judih ...

Kumerdej: Ženske kot del ljudstva – kolektiva anonimnih posameznikov – niso nič manj brutalne od moških, posamični ženski liki pa so celo

Mojca Kumerdej

Foto: Jože Suhadolnik

za današnji čas zelo samostojni in drzni. Mlado izobraženo grofično, ki ima srečo, da jo v njenih stremljenjih podpira družina, žene neustavljiva želja po vedenju. Zlorabljen kmečko dekle se pri verouku nauči branja tako slovensčine kot nemščine in prebiranje preprostih knjig, ki si jih od župnika prisluži z »dobrimi deli«, s katerimi, kot ji pove župnik, sicer ne pride v nebesa, do kake knjižice pa vedno, ji vlije samozavest, da ne sprejme na videz samoumevnega položaja krivke in obenem žrtve, ampak se z manipulativnim scenarijem maščuje skupnosti z namenom, da si utrdi svoj eksistenčni položaj. Plemenita grofica je glasbena mecenka, tako ona kot tržaška trgovka znata emancipirano poskrbeti za svoj seksualni užitek, kmečka vdova celo uspešneje od pokojnega nasilnega moža upravlja svoje posestvo. Pogum seveda terja davek in nekatere ga plačajo z življenjem, nekatere pa se mu tudi ob podpori mišljenjsko odprtih moških izognejo.

V drugi polovici 16. stoletja se pojavi pojem ateizma, ki je idejno obstajal že v antiki in v določenih različicah celo pred antiko. A vsakršno izrekanje o svetu brez boga je bilo v 16. stoletju surovo sankcionirano. Dinamiko tedanjega časa sem zgostila na območje notranjeavstrijskih dežel, kamor informacije prihajajo tudi v obliki govoric in poročil misijonarjev, trgovcev in pomorščakov z drugih koncev sveta. Zgodba o Marijinem prikazovanju v novem svetu, konkretno v Mehiki – pri tem sem izhajala iz Guadalupske Marje, ki naj bi se indijanskemu kmetu Juan Diegu prikazala v začetku 16. stoletja –, se kot virus razširi med ljudstvom in navdahne pastirja, ki se s podobno zgodbo zglaši v dominikanskem samostanu.

Bukla: Pomembno vlogo ima pisar. Dela za župana, popisuje dogajanje na sodišču. Je zelo občutljiv, poetičen, razmišljujoč. Vmes se nesrečno zaljubi, zmeša se mu, a nas pripelje do dvoumnega konca. Zgodba se konča na Bledu, od koder si ti doma. Se mi zdi, da je tvoj lju-bi lik, ker ga pripelješ domov.

Kumerdej: Nikolaj Miklavž Paulin, mestni pisar in osebni tajnik luteranskega župana Volka Falkeja, se trideset let pred Descartesom loti podobnega filozofskega podviga, obenem pa tudi pisanja literature. Po turbulencah, ko se mu uspe za las izogniti Kronosovemu srpu, se pisar znajde pri Falkejevem sorodniku na Bledu. Medtem ko jesen in zimo izčrpan letargično prepi, v bližnji okolici ljubljanskega škof Tomaž Hren izvaja protireformacijo. Poročilo o delu Hrenove verske komisije sem uporabila iz sekundarnih virov. Požiganje knjig in izsiljevanje katoliške prisega od ljubljane, Kranja, Škofje Loke, Komende, Radovljice, Kranjske Gore, vključno z razstrelitvijo luteranske molilnice v Begunjah, je zgodovinsko točno. A po vseh tegobah sem se odločila Nikolaju nameniti srečen konec. Pa kakor koli že je konec mogoče razumeti.

Bukla: Si poslušala tebi ljubo staro glasbo, ko si pisala roman?

Kumerdej: Med pisanjem nikoli nisem poslušala glasbe, saj sem za polifonijo raznolikih glasov potrebovala tišino, ki so jo lahko prekinjali le zvoki mačjih tačk in mačjega oglašanja. V premorih pa sem poslušala marsikaj, od madrigalov in motetov do soula, hip hopa in trdega roka.

Kraljica s tremi kronami

Barbara Celjska

Ivan Sivčec; ilustracije: Jože Barachini
Ico, zbirka Slovenska zgodovina,
2016, t. v., 320 str., 33,10 €

Ivan Sivčec

Srednja knjiga Sivčeve pentalogije o Celjskih grofih (prvi dve knjigi z začetka leta sta že dodobra v bralskem »prometu«) prinaša zgodbo o Barbari Celjski, najmlajši hčeri Hermana II. Celjskega. Roman, ki ga v obliki kronike, podobno kot tudi preostali knjigi, popisuje Andrej Turnški, vzleti v trenutku, ko na knežji dvor k Celjskim pride tujka, ki Anni, ženi Hermana II.

Celjskega zaupa, da je imel Herman z njo nezakonsko hčerko Marijo, to pa so kasneje ubili. Anna hitro ugotovi, da se je Marija rodila natančno istega leta kot njena najmlajša hčerka Barbara. Zaradi šokantne informacije najprej zleze skupaj, kmalu zatem pa umre, kar korenito spremeni razmerja znotraj celjske družine. Herman se v nadaljevanju temeljito posveti vzgoji svoje »zlate« Barbare, okoli katere se sčasoma začne smukati kar nekaj potencialnih snubcev, vendar pa se očetu ne zdi noben dovolj dober, saj jo skuša čim bolj in čim više poročiti. Vse to se pospeši, ko pri Barbarini starosti trinajstih let pride s strani kralja Sigismunda Luksemburškega, ki je deset let preboleval smrt svoje žene, vabilo na obisk. Ko si prelestna Barbara in več kot dvajset let starejši Sigismund pogledata v oči, je njuna skupna usoda zapečatenata, Barbarino kronanje iz naslova, ko torej postane ogrska, nemška in tudi češka kraljica, pa je samo še vprašanje časa. Dinamičen zgodovinski roman, ki vabi k branju celotne pentalogije! > **SAMO RUGELJ**

Alah pod Sveto Trojico

Roman Kukovič

Primus, zbirka Avtorji,
2016, m. v., 174 str., 25 €

Abstraktna podoba

Gabriella M.

Primus, zbirka Avtorji,
2016, m. v., 350 str., 27 €

Novinar, scenarist, režiser in tudi avtor več romanov (*Škržati iz Lavande*, *Tartinijev ključ*, *Za soncem vedno pride dež ...*) se v pričujočem delu lotiva begunstva, družbeno aktualne teme, ki zadnje leto tudi pri nas pogosto najde svoje mesto v knjigah. Osrednji junak romana je Jaser, mlad sirski zdravnik, ki ga njegova številčna družina določi za pot v Evropo, da bi kasneje tudi njih potegnili iz pekla vojne. Na dolgi poti proti Nemčiji se Jaser ustavi tudi v slovenskem begunskem centru, kjer spozna prijazno prostovoljko Majo, učiteljico zgodovine. Maja svoje poslanstvo najde v dobrotelčnosti in boju za pravičnost, ob tem pa vse bolj izgublja stik s svojim možem, ki je poln nezaupanja do tujcev in njenega dela. Njena družinska drama se prepleta z Jaserjevo potjo proti svobodi, a vse se na žalost ne konča srečno.

Drugi roman, lahkotnejšega žanra, *Abstraktna podoba*, pa je nastal pod psevdonimom. Avtorica v najlepših letih je umetniška duša in zato je nekako naravno, da je tudi njena zgodba postavljena v umetniško okolje. Junakinja, Mia Gabriel je slovenska slikarka, ki živi v New Yorku in poskuša pripraviti svojo prvo galerijsko razstavo. Preseneti jo nenavadna poslovna ponudba čednega Alexa Davida in nepričakovano odpotuje v Firence, kjer se čustveno zaplete in tok dogodkov jo posrka v vrtinec strahu in pričakovanj.

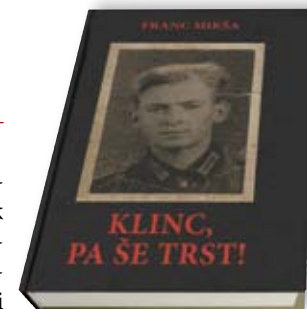
Oba domača romana, med sabo dokaj različna, sta izšla v okviru novega projekta Avtorji, s katerim želi založba Primus pomagati do izida kvalitetno pripravljene knjige tistim slovenskim avtorjem, ki ne najdejo pravega posluha pri založbah ali so se odločili izdati knjigo v samozaložbi. > **RENATE RUGELJ**

Klinc, pa še Trst!

Franc Mikša

Obzorja, 2016, t. v., 365 str., 25 €

Franc Mikša, nekdanji diplomat in veleposlanik, je v nov roman pretil velik del življenja svojega očeta, ki je v najstniških letih služil tako Hitlerju kot Stalinu, kasneje pa tudi v Jugoslovanski ljudski armadi. Večina romana se zgodi v eni noči, leta 1953, med zaslisanjem ravnatelja Nižje gimnazije, ki je ob prejemu poziva na obvezne orožne vaje vzkliknil: »Klinc, pa še Trst!« Odgovarjanje zasliševalcem se kmalu prelevi v zavlačevanje s šeherezadskim pripovedovanjem zgodb, prek katerega si želi protagonist rešiti življenje. Zgodbe so bolj ali manj resnične, vzete iz avtorjevega otroštva oziroma iz tega, kar mu je o času med dvema vojnama in po njih pripovedoval oče. Dogajanje se seli iz Trsta v Ormož, na Ptuj in na avstrijsko Koroško, spet drugič črpa iz mitičnih dogodkov (vitezi, ki iščejo gral, pa obiski Jezusa in Marije Magdalene na Štajerskem ali podvigi Kralja Matjaža), dotakne pa se tudi spletke in teorij zarote, povezanih z Vatikanom, Udbo in drugimi organizacijami, ki jih obdaja tančica skrivnosti. Ton romana je veder in hudo mušen, obenem pa posreduje nekaj temeljnih življenjskih resnic ter zanimiv vpogled v zgodovino. > **ŽIGA VALETIČ**

Thomas Keneally
SCHINDLERJEV SEZNAM

Roman z Bookerjevo nagrado, zgodba Spielbergovega filma, nagrajenega s 7 oskarji, sedaj končno v slovenščini!
Prevedel Rudi Meden.
520 strani, 33 €

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA
Prva slovenska založba

1851

105 let

Laurent Seksik
PRIMER EDUARD EINSTEIN

»Moj sin je edini problem, ki zame ostaja nerešljiv.«
Albert Einstein
Prevedel Rudi Jevšenak.
212 strani, 23 €

www.mohorjeva.org · info@celjska-mohorjeva.si
tel.: 03 490 14 20 ali 01 244 36 50

Težkomentanci

Jedrť Lapuh Maležič

LUD Literatura, zbirka Prišleki, 2016, m. v., 154 str., 19 €, JAK

Redki so literarni prvenci, kot je ta: napisani tako večje in skoraj brez pomanjkljivosti (izpostavila bi le enolično okarakterizirane psihiatre), da po prvem branju z užitkom rečeš še. Kratke zgodbe, ki se večinoma dogajajo znotraj ene najbolj razvpitih ljubljanskih ustanov – Psihiatrične klinike Ljubljana v Polju – ali pa v tesni povezavi z njo, pred bralca nizajo takšne in drugačne štorije o *psihičih*, *shizotih* in drugih *težkomentalcih*, večinoma pacientkah, ki vsaka s svojo diagnozo potujejo *po kamrah medsveta*. Njihove usode v celoto povezuje Amber, tudi *nedvomno fiu-fiu*, hkrati pa se prek zgodb drugih *letoviščarjev na Studencu* polagoma razkriva njena lastna. Ne spomnim se, da bi že kdaj brala delo, ki bi psihiatrijo obravnavalo ne samo kot represiven organ, ampak tudi izrazito ironično, zajedljivo in predvsem humorno, pa ne le to, enak pristop goji avtorica tudi do svojih *psihičev*, čez katere odkrito zabavlja, jih občasno meri z nekakšno vzvišeno posmehljivostjo, spet drugje opiše z neznosno žalostjo, vse skupaj pa še podkrepi z žmohtnim jezikom. Upam si trditi, da gre za enega najboljših prvencev letošnjega leta. > KRISTINA SLUGA

Srečne frizerke

Edo Torkar

eBesede, 2015, m. v., 287 str., 14,90 €

Po dolgih letih avtorjevega odmika od pisateljstva – ne, umetnik vmes ni povsem prenehal ustvarjati, le s toliko drugimi stvarmi, razloži tudi v svoji novi knjigi, se je ukvarjal, da za pisanje ni ostajalo veliko časa – so končno ugledale luč sveta njegove *Srečne frizerke*. V zbirko pisanih zgodb je Torkar spretno, igrivo in prepričljivo ujel cel kup drobcev iz svojega življenja ter jih povezal v berljivo celoto. Bralec lahko v zapisih kljub pisateljevi (samo)kritični in včasih tudi ironični drži prepozna tudi njegovo najmehkejšo plat. Tisto, ki ga usmerja skozi življenje in ga uči uživati v drobnih radostih, kot so, denimo, opisani nočni kuharski podvigi, ležanje ob Savi, razvajanje v ženski družbi, zbiranje odvrženih knjig ter še in še. Torkar tako v načinu življenja in ustvarjanja še naprej ostaja samosvoj in poseben. In s tem dokazuje, da se veličina skriva v majhnih, preprostih rečeh! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Nikogaršnja

Vanda Šega

Celjska Mohorjeva družba, 2016, m. v., 213 str., 19,50 €

To ni le zgodba, v katero sta ujeti življenji žensk v srednjih letih, ki vsaka po svoje pestita izgube in žalujeta za nedoživetim. To ni le spretno prepleteno dopisovanje po elektronski pošti, ki iz začetne vljudnostne forme sčasoma preide v iskreno razgaljanje najglobljih koticov človeške duše. Ta roman je mnogo več kot to! Pred bralca namreč razgrne ves spekter čustev, ki jih v sebi skrivata (in tudi na novo odkrivata) glavni junakinji. Tako Ellie kot Ana čutita, da ju je življenje, sploh na ljubezenskem področju, za marsikaj prikrajšalo. Resda se glasno ne pritožujeta, niti nikogar ne obsojata, pa vendar je v njunih izpovedih, ki postajajo globlje, silovitejše in na koncu tudi na moč presenetljive, čutiti žalost in tudi trpkost. A prav njuno dopisovanje, odrešljivo in zdravilno, ju navda s svežo močjo za nove odločitve ... > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Moč zemlje

Ivan Matičič

Karantanija, 2016, t. v., 191 str., 24,90 €

Pripoved, ki se začne desetletje pred prvo svetovno vojno, je napisana v arhaičnem jeziku, polnem narečnih in nemških besed. Osredotoča se na preprosto kmečko življenje v koroški vasi Otave, v kateri živijo tako zavedni Slovenci kot Nemci in nemčurji. V trdo kmečko življenje, o katerem avtor piše z naklonjenostjo, zareže vojna. Razdor pa se nadaljuje tudi po njej, ko se odloča kateri državi bo pripadla Koroška. V knjigi je poleg same pripovedi še zapis o pisatelju Ivanu Matičiču in njegovi vojni prozi. > MAŠA OGRIZEK

Knjige za dušo in srce

NOVO

Drago Štoka

Koroška v mojem srcu

Osební spomini narodnjaka, kulturnika in politika na sodelovanje Slovencev v Italiji in na Koroškem.

112 strani, m. v., € 19,90, izdali Mohorjeva Celovec in Goriška Mohorjeva družba

Duhovne iskrice skozi leto

urejanje: Ani Boštjančič in Marija Gruškovnjak

Cvetober duhovnih misli ljudi vseh starosti, slojev in poklicev.

392 strani, t. v., € 24,90

Meta Kušar

Azur / Himmelblau

Poezija velike slovenske poetinje, posvečena poetu Tomažu Salamunu.

172 strani, t. v., slovensko-nemško, € 22,90

Jesper Juul

Šolski infarkt

Izjemna analiza s konkretnimi vizijami o novih poteh v šolski vzgoji in izobrazbi otrok in mladostnikov.

140 strani, m. v., € 20,90

NAROČILA:

www.mohorjeva.com • zalozba@mohorjeva.at

Družina d.o.o. • Krekov trg 1 • Ljubljana

tel: (01) 360 28 28 • narocila@druzina.si

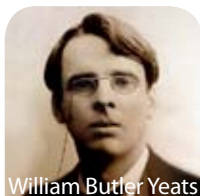
Zbrana poezija 2

Lirika 1919–1928

William Butler Yeats

prevod: Nada Grošelj

KD Hiša poezije, 2015, m. v., 240 str., 15 €, JAK

William Butler Yeats

Drugi zvezek prinaša Yeatsovo poezijo poznega obdobja, natančneje treh zbirk: *Divji labodi v Coolu* (1919), *Michael Robartes in plesalka* (1921) ter *Stolp* (1928). V tem času se je v veliki meri odmaknil od zgodnejšega ustvarjanja, poezijo pa je treba brati ob upoštevanju eseja *Vizija* (1925), v katerem Yeats, ki se je vse življenje močno zanimal za mistične in okultne filozofije, razvije idejo o človekovem osebnostnem protipolu (nauk o Maski) ter razlaga razvojno dinamiko človekove osebnosti, zgodovine in kulture (nauk o vibah). Ker je prostora malo, naj izpostavim le še eno najpomembnejših pesmi tega obdobja – *Drugi prihod* (1919), ki »uteleša« vse prej zapisano in hkrati velja za eno izrazno najmočnejših pesmi 20. stoletja. V njej Yeats sledi svojemu razumevanju cikličnega pojmovanja časa – vsakih 2000 let pride do zgodovinskega preobrata. Pesnik napove, da bo ob koncu 2. tisočletja prišlo do prevrednotenja vseh vrednot, razmahnila se bosta nasilje in sebičnost: »... *razpada vse; središče ne drži; / nad svet se je sprostila anarhija, / sprostila plima, kalna od krvi; ...*«. Če pustimo ob strani dejstvo, da je pesem tudi prisposoda tedanje povojne Evrope, in prek nje premerimo sedanost, se najbrž lahko močno zamislimo in vprašamo, ali je bil Yeats res vizionar ali je samo človeštvo tako predvidljivo. > KRISTINA SLUGA

Drugi zvezek prinaša Yeatsovo poezijo poznega obdobja, natančneje treh zbirk: *Divji labodi v Coolu* (1919), *Michael Robartes in plesalka* (1921) ter *Stolp* (1928). V tem času se je v veliki meri odmaknil od zgodnejšega ustvarjanja, poezijo pa je treba brati ob upoštevanju eseja *Vizija* (1925), v katerem Yeats, ki se je vse življenje močno zanimal za mistične in okultne filozofije, razvije idejo o človekovem osebnostnem protipolu (nauk o Maski) ter razlaga razvojno dinamiko človekove osebnosti, zgodovine in kulture (nauk o vibah). Ker je prostora malo, naj izpostavim le še eno najpomembnejših pesmi tega obdobja – *Drugi prihod* (1919), ki »uteleša« vse prej zapisano in hkrati velja za eno izrazno najmočnejših pesmi 20. stoletja. V njej Yeats sledi svojemu razumevanju cikličnega pojmovanja časa – vsakih 2000 let pride do zgodovinskega preobrata. Pesnik napove, da bo ob koncu 2. tisočletja prišlo do prevrednotenja vseh vrednot, razmahnila se bosta nasilje in sebičnost: »... *razpada vse; središče ne drži; / nad svet se je sprostila anarhija, / sprostila plima, kalna od krvi; ...*«. Če pustimo ob strani dejstvo, da je pesem tudi prisposoda tedanje povojne Evrope, in prek nje premerimo sedanost, se najbrž lahko močno zamislimo in vprašamo, ali je bil Yeats res vizionar ali je samo človeštvo tako predvidljivo. > KRISTINA SLUGA

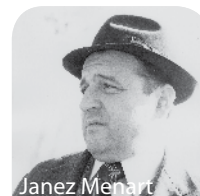
Zadnja pomlad

Janez Menart

ilustracije: Ana Zavadlav

izbor: Tonka Menart, Barbara Menart Senica

Mladinska knjiga, 2016, t. v., 125 str., 24,94 €

Janez Menart

Janezu Menartu (1929–2004), enemu od četverice pesnikov, ki so zasloveli na začetku petdesetih let prejšnjega stoletja s skupno pesniško zbirko *Pesmi štirih*, je prva samostojna knjiga pesmi z naslovom *Prva jesen* izšla leta 1955. Za poimenovanje svoje zadnje pesniške zbirke si je izbral naslov *Zadnja pomlad*, vendar je ni dočakal. Zato sta pesmi za to elegantno in prefinjeno ilustrirano

jubilejno izdajo, ki je izšla ob šestdeseti obletnici pesnikovega prvega samostojnega knjižnega izida (estetsko se naslanja na Pavčkove in Zlobecve knjige iz prejšnjih let), izbrali njegova žena Tonka Menart in hči Barbara Menart Senica, ki je napisala tudi spremno besedo. Pri izboru sta izhajali iz tega, katere pesmi so bile najljubše Menartu samemu. *Zadnja pomlad* tako prinaša reprezentativen prerez Menartovega pesniškega ustvarjanja, pri čemer se to razteza od preizpraševanja (in blage samoironije) pesnikovega početja nasploh, ko tako ali tako ničesar od tega kar bo ustvaril, ne bo mogel odnesti s seboj (denimo pesem *Večni krog*), pa vse do liričnega opažanja prihoda nove, čeprav morda zadnje pomladi, ko »v snegu že okna odprl je hrib, seme pod snegom kali« (pesem *Pomladni zvoki*). Občuteno. > SAMO RUGELJ

... prefinjeno
ilustrirana jubilejna
izdaja ...

Samost

Slavica Štirn

Celjska Mohorjeva družba,

2016, m. v., 102 str., 15 €

Pesnica, ki je na ustvarjalno literarno pot stopila pred dvajsetimi leti, pred bralce polaga že osmo zbirko. V središču njenega pesnjenja je še vedno narava, ob kateri se prebujata avtoričina notranjost, občutki, ki vznikajo skladno z letnimi časi (samost zime, mir in omama pomladi). Čeprav gre za večinoma že znane ali ustaljene podobe, znajo nekatere pesmi, npr. *Čuden čas* iz cikla *Poletje*, tudi presenetiti: »*Ubijajoča rumena svetloba se bohota. / Znojni hrbti se blešče in mrčes / uživa v krvi.*« To je poezija, ki ostaja ves čas prizemljena in zavezana svetu v vsej njegovi slikovitosti. > KRISTINA SLUGA

Pesnica, ki je na ustvarjalno literarno pot stopila pred dvajsetimi leti, pred bralce polaga že osmo zbirko. V središču njenega pesnjenja je še vedno narava, ob kateri se prebujata avtoričina notranjost, občutki, ki vznikajo skladno z letnimi časi (samost zime, mir in omama pomladi). Čeprav gre za večinoma že znane ali ustaljene podobe, znajo nekatere pesmi, npr. *Čuden čas* iz cikla *Poletje*, tudi presenetiti: »*Ubijajoča rumena svetloba se bohota. / Znojni hrbti se blešče in mrčes / uživa v krvi.*« To je poezija, ki ostaja ves čas prizemljena in zavezana svetu v vsej njegovi slikovitosti. > KRISTINA SLUGA

Sonca za cel dan

Samo Kreutz

Ekslibris, 2016, m. v., 77 str., 15 €

Sto in več haikujev klasične pesniške oblike, ki jih v barvne cikle pospremiijo krokiji Jelene Lasan, prinaša nova Kreutzova zbirka. Kot središčna tema se skozi zbirko prepletata civilizacija (človek, mesto) in narava. Včasih v sožitju, drugič eno prerašča ali vdira v drugo: »*Luknjasta kajža. / Skozi špranjo vrat vstopa / mimohoden grm.*« Pa ne gre le za »golo« upodabljanje, ampak tudi čudenje, občudovanje »moči« narave ali enega samega otroškega nasmeha: »*Drobčen kobacač. / V enem samem nasmehu / sonca za cel dan.*« ter ne nazadnje za razmislek o nas samih. > KRISTINA SLUGA

vilenica

31. Mednarodni literarni festival

31st International Literary Festival

7. – 11. 9. 2016

www.vilenica.si

Literatura in etika Literature and Ethics

»Literatura in etika« 7.–11. 9. 2016

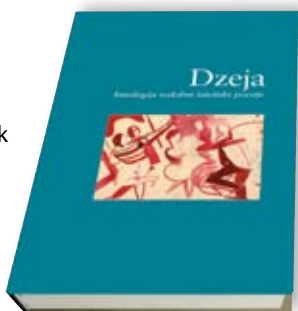
31. Mednarodni literarni festival Vilenica v organizaciji Društva slovenskih pisateljev in Kulturnega društva Vilenica iz Sežane tudi letos predstavlja najboljše avtorje in literaturo s področja Srednje Evrope, pa tudi iz drugih držav Evrope in ostalega sveta. Festivalski

teden se bo odvijal od 6. do 11. septembra 2016 v Ljubljani, Sežani, Lipici, Mariboru, Celju, Kopru, Trbovljah, Štanjelu, Lokvi, Biljah, Trstu in v jami Vilenica, na njem pa bo odmevalo preko 20 jezikov več kot 25 avtorjev iz evropskih in drugih držav. Vabljeni! Več informacij na spletni strani festivala: www.vilenica.si.

Dzeja

Antologija sodobne latvijske poezije

izbor in urejanje: Artis Ostups, Klemen Pisk
prevod: Breda Biščak et al.
Društvo slovenskih pisateljev,
2016, m. v., 149 str., JAK

Kot uvertura v letošnji mednarodni literarni festival Vilenica je izšla že 11. izdaja zbirke *Antologije Vilenice*, s katero skuša Društvo slovenskih pisateljev zapolniti t. i. bele lise evropskega literarnega prostora oziroma v branje ponuditi tudi literaturo, ki je v našem prevodnem korpusu manj prisotna. Letos je pozornost namenjena Latviji. Ena od treh baltskih držav ni znana le po prekrasnih brezovih gozdovih in številnih jezerih, ampak tudi kot dežela pesnikov. V temeljiti spremni besedi Klemna Piska, ki je skupaj z Artisom Ostupsom uredil zbirko, izvemo tudi, da je sodobna latvijska poezija še vedno močno povezana s tamkajšnjo ljudsko pesmijo, ki je dolgo časa veljala za edino latvijsko pesniško obliko. Naj kot zanimivost navedem osupljiv podatek, da je danes v arhivu latvijske znanstvene akademije shranjenih že več kot milijon ljudskih pesmi. Vzporednice z našo deželno pesnikovo bi lahko iskali tudi v zgodovini. Kot Slovenijo so si tudi Latvijo vse do osamosvojitve leta 1991 priključili ali jo zasedali močnejši narodi (Nemci, Poljaki, Rusi), o čemer priča tudi njena književnost. Dejansko sta latvijski jezik, z njim pa tudi poezija najsvobodnejše zadihala šele po osamosvojitvi in se tudi na široko odprla svetovnim literarnim vplivom. Kljub prenekaterim skupnim značilnostim obeh narodov je pričujoča antologija šele drugo delo, ki v slovenščini predstavlja latvijsko literaturo, vendar pa je tudi tokrat večina prevodov več prevajalcev, z izjemo Klemna Piska, nastala iz posrednih jezikov, saj prevajalcev iz latvijščine preprosto nimamo. Antologija je urejena kronološko, zamejnjeta pa jo Uldis Bērziņš (1944), moderni klasik latvijske poezije, in kot najmlajša predstavnica Katrīna Rudzīte (1991). Med njima se zvrsti še vrsta pomembnih latvijskih poetov, mnogi med njimi so marsikdaj orali ledino na svojem področju: Edvīns Raups sodi med najradikalnejše reformatorje sodobne latvijske poezije, zbirka *Ledolomilci* (2001) Kārlisa Vērdiņša pa je prva zbirka odkrite homoerotike v latvijski književnosti. Skrajni čas je torej, da se поблиže spoznamo z latvijskim pesništvo. > KRISTINA SLUGA

Rekla si, da hočeš

Matjaž Pikalo

Beletrina, zbirka Beletrina,
2016, t. v., 103 str., 21 €

Matjaž Pikalo

Ne zgodi se ravno pogosto, da bi se sodobni pesniki tematsko vračali k samemu izviru pesništva – Homerjevi *Odiseji*, pa vendar Pikalu ravno *Odisej* služi kot dobra uvertura v zbirko. Le da se tokrat v duhu časa iz vojne vrača obolel za vietnamskim sindromom, na poti pa ga kot turistično atrakcijo oblegajo razni hilibiliji. Nadaljnje pesmi prvega cikla *Oči morja* se sicer od epske pesnitve tematsko v večji meri

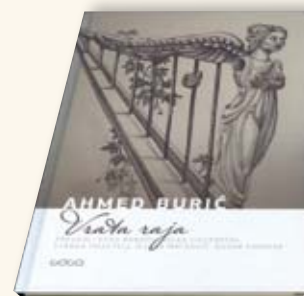
odmaknejo, ob tem pa izrisujejo različne obmorske usode. Enak postopek uporabi pesnik tudi v drugem ciklu, naslovljenem *Sneg do nižin*, kjer se iz dolgoletnega spanca prebudi kralj Matjaž. Na zavihku knjige lahko beremo, da sta nenehno gibanje in vračanje metafori »hitro spreminjajočega se sodobnega sveta«. Morda res, vseeno pa bi si kot bralka želela, da bi bila navezanost mitološkega na tu in zdaj jasneje začrtana. > KRISTINA SLUGA

Vrata raja

Ahmed Burić

prevod: Esad Babačić et al.

Goga, 2015, t. v., 107 str., 17,90 €, JAK

Ahmed Burić, sarajevski pesnik, pisatelj, novinar, glasbenik, scenarist, erudit, športni obsedenec (in leksikon) ter eden najbolj pronicljivih družbenopolitičnih kritikov na področju nekdanje skupne države, med pisanjem poezije piše prozo, med pisanjem proze pa piše poezijo. Pesniška zbirka *Vrata raja* je intenzivna, skoraj klasično »burićevska« – Ahmed dejansko piše le v sebi lastnem žanru – komunikacijska bomba. Ta bralca z obema roka prime za goltanec in iz njega ves čas stresa zajeten kup tako refleksov kot refleksije, hkrati pa ga premetava iz časa v čas, iz države v državo, iz ene (pop)kulture reference v drugo.

Vrata raja ne prinašajo lahkotnega branja. Avtorju je upravičeno samoumevno, da bo njegovo knjigo v roke vzel nekdo, ki ga pozna; morda celo osebno, v vsakem primeru pa nekdo, za katerega predvideva, da je razgledan, angažiran in dovolj duhovit, da lahko sledi sistematično hektičnemu, a ostro sporočilnemu toku misli.

Vrata raja ne prinašajo lahkotnega branja tudi zato, ker ves čas zrejo proti peklju in nosijo neskončno težo zgodovinskega spomina in trpke vojne ter, posledično, begunske izkušnje (osebne in kolektivne). Ta je avtorja in njegovo belle epoque generacijo poskušala razkosati in pohabiti, medtem ko ti preprosto niso mogli verjeti, česa je sposoben (so)človek; celo najbližji sosed. Mladost je bila iztrgana iz duše, velik del življenjske tekočine ukraden iz telesa; otroci so postali moški, igrišča so čez noč zamenjala pokopališča. Ne, poti nazaj ni. Je le počasno, mukotrpno, travmatično koračenje proti točkam okrnjenega in ranjenega spomina. Tudi zato se Burićeva (p)oezija bere kot tiho kričanje nekoga, ki preprosto ve in vidi in, tu je potrebno globoko vdihniti, predvideva. In to je preveč.

»Po mrtvih imate vonj,«
je rekel Južnoafričan
mojemu prijatelju nekje v
izgnanstvu v Nemčiji.

Ta vonj je že od nekdaj
moj dezodorant,
zavlekel se mi je pod kožo
in ne namerava oditi.

To bi moralo biti preveč. > BOŠTJAN VIDEMŠEK, DELO

Pesem o vetru in mojem življenju

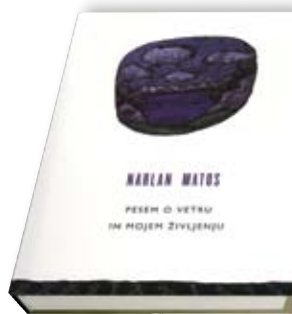
Narlan Matos

prevod: Mojca Medvedšek, Blažka Müller Pograjc

Center za slovensko književnost,
2015, m. v., 108 str., 20 €, JAK

Narlan Matos

Gre za izbor iz treh zbirk enega najbolj priznanih brazilskih sodobnih pesnikov. Matos (1975) je v svoji poeziji najprej sledil tropikalizmu (brazilsko avantpop umetniško gibanje) in latinskoameriški modernistični poeziji, v tretji zbirki, *Elegija novemu svetu*, pa naredil očiten prelom, na kar je najbolj vplivalo njegovo bivanje v Novi Mehiki oziroma zanimanje za mehiško in karibsko kulturo, kulturo ameriških emigrantov in beatniško poezijo. Zadnja zbirka je tudi v resnici tematsko najbolj raznolika in slogovno izpiljena, Matosovo poezijo pa so močno zaznamovali tudi nekateri tuji pesniki, med njimi tudi T. Šalamun, ki mu posveča pesem *Pismo Slovincu*. > KRISTINA SLUGA

Barbara Pešut, soustanoviteljica skupine Uredu in skupine Katice, tekstopiska in kolumnistka, je po znanstvenofantastičnem romanesknem prvencu, ki ga je izdala pod psevdonimom, in treh zbirkah (erotične) poezije pred kratkim izdala še svojo avtobiografijo Prvi polčas. Avtobiografija je polna notranjih protislovij in taka je, kot kaže, tudi avtorica. Hudomušnost pogosto otrpne v melanholiji, seksualne perverzije stojijo ob boku romantičnim koprnjenjem, borbenost in pogum pod težo bolezni občasno kleceta v brezup.

»Stvari povem dosti bolj naravnost kot некоč«

Prvi polčas

Slastne četrtine

Modrijan, 2016, m. v., 151 str., 20,20 €

Eksplicitne

prevod v angleščino: Andreja Krašna

Dom svobode, 2016, m. v., 100 str., 8 €

Bukla: Vaš prvenec je bil znanstvenofantastična antiutopija *Čudoviti klon* (2005), nedavno pa je izšla vaša avtobiografija *Prvi polčas*. Kot v njej zapišete sami, se vam zdi pisanje o lastnem življenju neprimerno težje, zahtevnejše od (fantazijske) fikcije. Zakaj?

Pešut: Zato ker je dosti težje brskati po spominu, kot si izmišljevati nove zgodbe. Domišljijo in fantazijo imam dosti raje kot realnost, v njej je lepo, raznobarno, varno. Pisati o autoutopiji sploh ni težko, v *Čudovitem klonu* sem si izbrala konkretno ne tako prihodnjo novo družbo – klonsko. Vsi smo klonirani, juhu. Družba si je zadovoljevala vse svoje potrebe, predvsem seksualne. Na te sem se osredotočila in moja fantazija ni imela nobenih meja, nobenih predsodkov.

Bukla: Se niste bali predsodkov, da »trda erotika« ne pristoji ženskam?

Pešut: Prekršila sem pravilo, da »trda erotika ne pristoji ženskam«, in mislim, da mi je to kar dobro uspelo. Takšne družbe še ni in upam, da je tudi ne bo. Edino opravičilo te antiutopije je, da išče popolno ljubezen.

Bukla: *Čudoviti klon* je s stališča položaja žensk kontradiktoren. Sami sebe imenujete »zastavonošo ženskih fikcijskih perverzij«. A na drugi strani so ženske v romanu izrazito podredljive moškim in patriarhalnemu družbenemu redu. Kako ga sami razumete v tem pogledu – kot feminističnega ali konservativnega?

Pešut: Nič od tega, meni patriarhalni red ustreza. Je privlačen, poln presenečenj na moško-ženskem derbiju. Predvsem se ženska lahko razvije v popolno ljubezen: si ne očita, na vse pristane in vedno bolj raste – prava maternica vesolja. Feministični in konservativni odnos do česarkoli mi je tuj. Ga ne maram. Verjamem pa, da me ne razumejo preveč, ker imajo tako feministke kot konservativci zelo veliko drugega dela.

Bukla: Roman ste objavili pod psevdonimom, je to povezano s sramom?

Pešut: *Čudoviti klon* sem pisala s lahkoto in z gotovostjo, kot bi mi nekdo narokoval. Šele po tem, ko je bil spisan, se me je dotaknil sram, kje objaviti in pod kakšnim imenom. Saj veste, mamica, hčerka ... Izbrala sem si torej psevdonim, da bi me vsaj malo zakril. Za *Prvi polčas* ni bilo treba izbrati psevdonima, imel je čisto drug namen. Predstaviti sebe tako, kot sem.

Bukla: Nedavno ste razkrili svoje avtorstvo; kako to, da ste se odločili za »comin' out«?

Pešut: Razkrila sem se zato, ker sem dovolj stara in me ni več sram.

Bukla: Izdali ste tri zbirke (erotične) poezije: *Prej potem* (2009), *Granit žafran* (2014) in *Eksplicitne* (2016). Za razliko od romana je erotika v vaših pesmih zastrta z metaforami. Za veliko od njih je značilna nekakšna mešanica naivnosti in erotične nabritosti.

Pešut: Rada sem naivna in nabrita. To mi paše. Tudi moje zbirke so rasle počasi. *Prej potem* je začetniška, še plašna, dotika se tako erotike kot mojih težav. *Granit žafran* se ukvarja predvsem z mojim zlomljenim srcem in spominom na ljubezen, ki je zame boleč. Zadnja, *Eksplicitne*, pa se ukvarja izključno z erotiko, s to najlepšo dejavnostjo, ki jo premoremo. Pesmi so kratke in precej pokvarjene, pravzaprav so gizdave. Ker pa je zelo ženska, sem jo ovila v ovitek roza barve.

Bukla: V pesniški zbirki *Prej potem* je pesem *Roža*, ki po svoji melodiji in strukturi zelo spominja na ljudske pesmi, s katerimi ste se ukvarjali tudi v skupini Katice.

Pešut: Res je, vodil me je ljudski napev. Takrat, v času delovanja s Katicami, sem imela celo upanje, da bi to pesmico uglasbila, pa za to ni bilo več moči. Mi je pa nudila krasno podlago za erotično besedilo, preprosto in nagajivo.

Pri pesmi *Gizdava* skupine Katice pa je nabrit le naslov, ki sem si ga sama izmislila in podarila moji priredbi prekmurske ljudske »Ne ouri, ne sejaj«. Da sem jo posodobila, sem dodala še druge inštrumente, na primer stringe in kot bazo odlično odigrane perkusije, ki jih je odtolkel Shatz. Skladba je bila dopadljiva, zato je končala na spotu Slovenija na CNN. Spot so poslali še na tekmovanje turističnih filmov v Karlove Vary, kjer je dobil nagrado grand prix.

Bukla: Je vaše pesniško zorenje, ki ste ga omenili, povezano predvsem z daljšo pesniško kilometrino ali se vam zdi, da se ženska erotika z leti medij, osvobaja ...?

Pešut: Pesniško zorenje poteka res po etapah. Nikakor pa se erotično ne medim. Prej bi rekla, da se poenostavljam in povem stvari dosti bolj naravnost kot некоč.

Bukla: V prvih dveh pesniških zbirkah je več romantičnega koprnjenja po izpolnjujoči dvojnini.

Pešut: V mojih pesmih je veliko koprnjenja že od samega začetka. Tega je zdaj manj, ker sem se navadila biti sama. Zaradi tega nimam več problemov, niti nimam več želja, kaj bi lahko bilo, če bi ... Tako mi je, kot mi je, je pa zanimivo, dolgčas mi ni.

Bukla: Metafore v kratkih pesmih iz zbirke *Eksplicitne* zajemate iz erotičnega pop imaginarija – kuharice, služkinje, dve porednici skupaj ... Ampak za razliko od tovrstnih (filmskih) podob vaše besede velikokrat ostajajo dvoumne.

Pešut: Zame niso dvoumne, so direktne, je pa res, da vam vsega ne bom povedala, kar je pesnica mislila s tem: »ena kuha, ena puca«.

Bukla: Za nekatere pesmi pa bi lahko rekli, da um provocirajo s paradoksom. Ali ni to bistvo osvobajanja, ne le seksualnega, da sežeš onkraj t. i. zdrave pameti?

Pešut: Moje vprašanje v pesmi *Kolikokrat sem ti dala* je nebeško neumno. Odgovor pa še bolj, ne dvajsetkrat, sedemnajstkrat. Ne verjamem, da je kje kakšna ženska, ki se po tridesetih letih ljubezni z enim moškim sprašuje kaj takega.

Bukla: Ste tudi tekstopiska. V *Prvem polčasu* na več mestih poudarite, da so vam najbolj všeč glasbeni hiti ne glede na žanr; hiti so obenem dostopni, »ljudski«, a morajo imeti obenem »tisto nekaj«. Podoben ideal navajate tudi za literaturo: da želite izjemno in hkrati navadno zgodbo. Zakaj?

Pešut: Zato ker drugače ne znam. Rabim preprosto zgodbo, ki jo lahko prestavim v drug čas ali pa ne, kakor mi tisti trenutek bolj paše. Glede hitov pa takole: o tem ne mislim razpredati globalno, dovolj mi je če prižgem domači radio. Hitov je zelo malo, še manj pa dobrih besedil.

Bukla: Kot avtorica si zagotovo želite, da bi vas mediji spraševali predvsem o vaših delih. A kot žena priljubljenega Magnifica in kot obolela za multiplo sklerozo, o kateri ste odkrito spregovorili v svojih kolumnah in v avtobiografiji, ste se najbrž morali sprijazniti tudi z manj literarnimi vprašanji. Kako gledate na to?

Pešut: Na najin odnos ne gledam manj literarno, imava love story. Z boleznijo MS pa nimam druge zgodbe, kot te, ki je. Muči mojo ustvarjalnost, moje oči, moje roke, moje noge. Ne maram je.

Foto: arhiv založbe Modrijan

Barbara Pešut

Balkan punk II

Jože Suhadolnik

Goga, 2016, m. v., 150 str., 35 €

V novi fotomonografiji so ohranjene nekatere fotografije iz prve izdaje in dodane nove. Suhadolnik, ki je bil ob vzniku punkerske scene pri nas (konec 70. let) star 15 let in že takrat veljal za obetavnega fotografa – delal je za Tanjug in Mladino –, je bil ves čas zraven kot insajder in »fotolovilec« dogajanja v legendarnem disku FV, na Novem Rocku, koncertnih odrih in med adrenalinskim občinstvom. Obdobje punka, s katerim je

... delo je brez

vsakršnega besedila ...

lo (vsaj mlajše generacije, ki smo ga zamudile). Delo je brez vsakršnega besedila, zato večinoma odlične fotografije (nekatero dvostransko pokvari vezava) gledalcem, ki niso rasli s punkom, dostikrat nudijo le podobo nekega časa, ki, razumljivo, poraja vprašanja (vsaj kje, kdaj, kdo), ki pa ostajajo brez odgovorov. > KRISTINA SLUGA

Smeh je pol zdravja 5

Janez Gril

ilustracije: Karmen Smodiš, Miki Muster

Družina, 2016, m. v., 83 str., 12,50 €

Janez Gril je poslanstvo dežurnega humorista pri tedniku *Družina* vzel zares. Šale in hudomušne zgodbe, ki jih je v zadnjih letih pisal za časopis, pri katerem je nekoč tudi urednikoval, so izšle že v peti knjižici po vrsti. Ta pa je tudi zadnja, saj avtor v predgovoru pojasni, da je svojo zalogo šal izčrpal. Resnici na ljubo jih je zbral veliko in s tem naredil nezanemarljivo delo v zbiranju verskega humorja. To početje je že v osnovi posojeno z nekaj samoironije, na trenutke pa sega tudi onkraj katolištva, krščanstva, celo religije. »Veš, kam gredo otroci, ki pri maši ne dajo v pušico denarja?« »Običajno gredo v kino.« > ŽIGA VALETIČ

366 X slovensko

Z jezikovnimi koticiki skozi leto

France Vrbinč

Mohorjeva Celovec,

2016, t. v., 384 str., 23,90 €

Tretja, po nedavni smrti avtorja, Tischlerjevega nagrajenca, žal tudi zadnja zbirka jezikovnih koticikov zaokroža žlahtno podajanje nasvetov, razlag in spodbud za lepši jezik, s katerimi se je profesor France Vrbinč polnih petindvajset let redno oglašal v tedniku *Nedelja* in nekaj časa tudi v slovenskih oddajah koroškega radia. Za avtorja je bilo vseskozi značilno, da svojih napotkov in predlogov za pravilno izreko in pisavo nikoli ni podajal z dvignjenim prstom, ampak umirjeno, dobrohotno, vsakomur razumljivo, včasih tudi barvito in šega-vo. K priljubljenosti Vrbinčevih jezikovnih koticikov v knjigah prispeva tudi njihov format, ki spominja na priročen brevir. Praktični zgledi v njih – od začetka, začeti, začnem do smiselne rabe pridevnikov števil in številčen – so nanizani tako, da so usklajeni s prazniki in drugimi pomembnimi dogodki v letu. Za lažje iskanje napotkov v trenutkih negotovosti, kaj je prav in kaj ne, je na koncu dodano abecedno kazalo. > IZTOK ILICH

»Na tole knjigo se je
splačalo čakati. Požrl
sem jo v enem dnevu ...«

George R. R. Martin

Ljubitelji fantazijskega žanra so
komaj čakali in dočakali drugi del
trilogije Kraljemorčeva kronika.

»Osupljiva epska zgodba, presunljivo
intimna in mojstrsko stkana. Po njej boste
le težka zdržali do izida naslednje knjige.«

Publishers Weekly

NOVO

Najhitreje do knjige: v knjigarnah
 www.emka.si 080 12 05

Prebujenje gospodične Prim

Natalia Sanmartin Fenollera; prevod: Vesna Velkovrh Bukilica
Družina, 2016, t. v., 251 str., 24,90 €

Romaneski prvenec mlade španske gospodarske novinarko, ki je razburkal svetovno literarno sceno, prinaša zelo rahločutno zgodbo o nadvse olikani in visoko izobraženi tridesetletni naslovni junakinji. Ta se, da bi pobegnila iz svojega sveta, zaposli v podeželski zasebni knjižnici. Njen čudaški delodajalec v masivni razpadajoči hiši svoje nečake in vaške otroke poleg grščine in latinščine, uči tudi filozofska besedila velikih mislecev, lepega obnašanja, viteškega bojevanja in veliko tistih reči, »cesar sodobno šolstvo ne zna proizvajati«. Izkaže se, da so tudi skoraj vsi drugi prebivalci te neobičajne vasice Sv. Irenej, pobegnili iz sodobnega sveta, da bi ponovno našli bistvo življenja, ki temelji na »najvišjih moralnih in filozofskih vrednotah in da bi znova obudili sijaj starodavne evropske kulture«. Avtorica je ob obisku v Sloveniji priznala, da je v romanu veliko nje same, njenih idej, tudi njen način razmišljanja o svetu, od enostavnega in preprostega gospodarstva, preko dobrih medsosedskih odnosov do življenja narejenega po meri človeka. »Poiščite lepoto gospodična Prim, iščite jo v molku, iščite jo v spokoju, iščite jo sredi noči, pa tudi v jutranjem svitu ... Ne bodite presenečeni, če nazadnje ugotovite, da lepota ni nekaj, temveč nekdo ...« lahko beremo v zgodbi, ki bo prebudila marsikoga, ne le gospodično Prim. > RENATE RUGELJ

Zlato

Chris Cleave; prevod: Miriam Drev
Mladinska knjiga, zbirka Roman; 2016, t. v., 447 str., 32,96 €

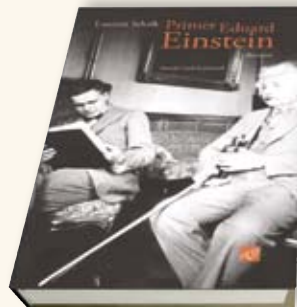
Srce tega športnokolesarskega romana je odnos med Kate in Zoe, ki sta že petnajst let največji prijateljici, a tudi največji tekmici. V knjigi je prizor, ki lepo ponazarja njuno razmerje. Ko se enkrat preganjata po cesti, niti ne na uradni dirki, se sprva nedolžno primerjanje trenutne telesne pripravljenosti nenadoma spremeni v brezglavo dirko na življenje in smrt. Točko brez vrnitve namreč predstavlja semafor, ki je tik pred tem, da bo iz oranžne preklopil v rdečo, kar Kate v zadnjem trenutku, tudi zato, ker pomisli na svojo Sophie, osemletno hčerko z levkemijo, zaradi katere se je odpovedala dobršnemu delu svoje športne kariere, vseeno prisili, da v zadnjem trenutku zavre, medtem pa Zoe, ki ji smrt brata Adama še vedno diha za vrat, požene naprej, prevozi rdečo, prileti v avtomobil, ki je ravno speljeval ... Športni milje romana, ki mu končni cilj predstavlja kolesarski finale na olimpijskih igrah v Londonu, je angleški pisatelj Chris Leave (1973), pri nas že znan po prevedenem napetem delu *Druga roka*, zasnoval ravno za te športne igre leta 2012. *Zlato* pa skuša poustvariti bivanje športnika, ki mora svojemu športnemu cilju marsikdaj podrediti vse svoje življenje, obenem pa se znati sprijazniti tudi s tem, da ima življenje z njim včasih drugačne načrte. > SAMO RUGELJ

Primer Eduard Einstein

Laurent Seksik; prevod: Ludvik Jevšenak
Celjska Mohorjeva družba, 2016, m. v., 209 str., 23 €, JAK

Tudi največji geni vseh časov včasih niso znali rešiti družinskih problemov. Ko je francoski zdravnik in pisatelj Laurent Seksik pripravljal biografijo o Albertu Einsteinu, je nekje vmes začutil tudi družinsko dramo, ki so jo drugi večinoma spregledali. Eduard Einstein je bil fizikov drugi sin iz zakona z Mileno Marić. Obdarjen je bil z mnogimi talenti in je intenzivno študiral Freuda ter hotel postati psihiater, a so mu kmalu diagnosticirali shizofrenijo, tako da je preostanek življenja preživel v psihiatrični bolnišnici. Drama Alberta Einsteina pa je v tem, da je ob porajajočem se nacizmu leta 1933 emigriral v Ameriko in svojega »izgubljenega« sina (»Moj sin je edini problem, ki zame ostaja nerešljiv,« je napisal v enem od pisem) ni več videl vse do smrti leta 1955 (Eduard je živel deset let dlje). Seksik je roman zastavil v obliki prvoosebne Eduardove literarizirane avtobiografske pripovedi, v njem pa virtuozno preigrava tako resnične avtobiografske elemente (vključno z naslovno fotografijo očeta in sina) kot tudi Eduardovo intelektualni in čustveni svet. Literarni sladkorček iz paradnega francoskega literarnega žanra (avto)biografskih romanov! > SAMO RUGELJ

KUD Sodobnost International

Bistvo vsega

Iris Hanika je za *Bistvo vsega* prejela nagrado Evropske unije za književnost.

V nepozabnem romanu privrejo na plan neizbrisana bremena preteklosti.

Za vse, ki jih zanima preteklost ter z njo povezana sedanost.

Zakon narave

Narava ima svoje zakone, človek svojo naravo, Hotakainen pa zorni kot, kot ga premorejo le redki pisatelji.

Kje je meja človeške potrpežljivosti? Mogoče je pot k iskanju odgovora ravno prebiranje izjemne knjige.

Iz nemščine prevedla Ana Jasmina Oséban.

Roman je iz finsčine prevedla Julija Potrč.

Več o knjigah najdete na
www.sodobnost.com.

Ustvarjalna
Evropa
Kultura

Naročila sprejemamo na e-naslov:
sodobnost@guest.arnes.si.

Schindlerjev seznam

Thomas Keneally

prevod: Rudi Meden

Celjska Mohorjeva družba,

2016, m. v., 517 str., 33 €, JAK

Sodobna klasika končno tudi v slovenskem prevodu. Thomas Keneally (1935), eden najbolj znanih avstralskih pisateljev, se je leta 1980, malo po tem, ko je končal s svojo najnovejšo knjižno turnejo, sprehajal po losangeškem Beverly Hillsu. Tam je naletel na lastnika trgovine s poslovno galanterijo Leopolda Pfefferberga, enega od t. i. šindlerjevcev, s katerim se je zapletel v pogovor. Pfefferberg si je že dolgo prizadeval, da bi zgodbo o Oskarju Schindlerju (1908–1974) spraval v širšo javnost ter morda celo do filma (seveda, saj je tako rekoč živel v Hollywoodu), ko pa je izvedel, da je Keneally pisatelj, ga je seznanil z obširno dokumentacijo, ki jo je že imel zbrano o Schindlerju. Keneally je ugriznil v to zgodbo in v naslednjih dveh letih ustvaril roman (nagrajen tudi z Bookerjevo nagrado), v katerem je tudi s pomočjo izpovedi petdesetih šindlerjevcev ter obiskom aventičnih lokacij popisal Schindlerjevo zgodbo od rojstva do smrti. Osrednji del romana seveda zajema obdobje med drugo svetovno vojno, ko je Schindler maksimaliral vse svoje talente, na eni strani poslovno spretnost, ki mu je v vojni prinesla veliko premoženje, na drugi strani neubranljivost njegovega šarma, da je kljub ženi ljubimkal na vse strani, na tretji pa dobrodušnost in zvitost, s katero je proti koncu vojne uspel rešiti okoli tisoč dvesto Judov, zapisanih pogubi. Zaradi tega se je neizbrisno zapisal v zgodovino. Dobrih deset let po izidu romana, torej leta 1993, je Steven Spielberg posnel enega svojih najprepričljivejših in najboljših filmov, *Schindlerjev seznam*, kar je branje deloma tudi dokumentarnega romana po krivici potisnilo v ozadje. Ravno zato sedANJI prevod tega dela, ki izhaja ob avtorjevi 80-letnici in še vedno začara s svojo pripovedno močjo, saj Keneally umetelno plete Schindlerjevo zgodbo ter jo ves čas nadgrajuje tako s širšo sliko medvojnega obdobja kot z izjemnimi opisi značajev in dejanj drugih likov, predstavlja prvovrstno priložnost, da se kot bralci znova potopimo v tragični čas, za katerega lahko samo upamo, da se ne bo več ponovil. > **SAMO RUGELJ**

Dora Bruder

Patrick Modiano

prevod: Jaroslav Skrušný

Beletrina, zbirka Beletrina,

2016, t. v., 127 str., 23 €, JAK

Modiano (1945) je francoski pisatelj, ki je pred dvema letoma prejel tudi Nobelovo nagrado za literaturo, njegovi romani pa v zadnjem času eden za drugim izhajajo tudi pri nas (nedavno sta tako, denimo, izšla *Nočna nezgoda* in *V kavarni izgubljene mladine*). Eden od razlogov je gotovo ta, da je več njegovih romanov kratkih in zato ne pomenijo obsežnih prevajalskih projektov, drugi pa je nedvomna kakovost njegovih del, ki nas pogosto popeljejo v labirintni svet pariških ulic, na katerih Modiano virtuozno prepleta sedanost in preteklost. Tak je tudi kratki roman *Dora Bruder* iz leta 1997, ki predstavlja nekakšen Modianov poskus rekonstrukcije življenja naslovne deklice, o kateri v starem časopisu izpred nekaj desetletij najde obvestilo, da je Dora Bruder decembra 1941 izginila neznano kam, tisti, ki kaj ve o njej, pa naj to sporoči njenim staršem. Modiano se več kot štiri desetletja kasneje spusti v lov za podatki o njej in njenem življenju, raziskave pa ga vodijo tudi do novih spoznanj o samem sebi in svojem življenju. Unikatna (avto)biografija. > **RENATE RUGELJ**

MIHA MAZZINI
OTROŠTVO

Gogine poletne žepnice

MIHA MAZZINI OTROŠTVO

Avtobiografski roman v izmišljenih zgodbah

»Otroštvo je Mazzinijeva najbolj tenkočutna in pretresljiva knjiga doslej.«

Dijana Matkovič

Finalist za nagrado kresnik 2016

Mehka vezava, 235 str., 15 EUR

MIRT KOMEL
PIANISTOV DOTIK

MIRT KOMEL PIANISTOV DOTIK

Roman

»Tekst, ki postavlja kopico vprašanj, ki se jih nikoli ne bi spomnili vprašati, čeprav njihova brezčasnost narekuje večno aktualnost in pomembnost. Ne nazadnje pa je to tudi tekst, ki se nas lahko zaradi specifičnega sloga in nekaterih poetičnih razsežnosti jezika dotakne.« Aljaž Krivec, Literatura

Finalist za nagrado kresnik 2016

Mehka vezava, 186 str., 15 EUR

MARUŠA
KRESE
Da me je strah?

MARUŠA KRESE DA ME JE STRAH?

Roman

»Roman o pogumu, še bolj kot o tistem, ki se kaže v osupljivem junaštvu v trenutkih navzkrižnega ognja ali ob smrti soborcev, o tistem neuklonljivem vztrajanju pri notranjem občutku o tem, kaj je prav in kaj ne. To je izrazito odprta, pogumna in neprizanesljivo neolepšano izpisana proza.«

Matej Bogataj, Mladina

Nagrada kritiško sito 2013

Mehka vezava, 201 str., 15 EUR

AGATA TOMAŽIČ
ČESAR NE MOREŠ
POVEDATI FRIZERKI

AGATA TOMAŽIČ ČESAR NE MOREŠ POVEDATI FRIZERKI

Kratka proza

»Zgodbe Agate Tomažič so tiste prave, čvrste, krepke, njihov jezik je izjemen in na trenutke so izjemno poetične. To so pripovedi, pri katerih se bralec ustavi in jim prisluhne, saj ga zanima, kako se bodo končale.« Irena Štaudohar

Mehka vezava, 205 str., 15 EUR

GOGA

www.goga.si

Gogine žepnice so dostopne v vseh bolje založenih knjigarnah
in na spletni strani www.goga.si.

Drag šov

Uršula Kovalyk; prevod: Andrej Pleterski
Cankarjeva založba, 2016, t. v., 153 str., 22,95 €

Prvi prevod slovaške pisateljice prinaša 17 kratkih zgodb prav toliko različnih žensk in usod. Vsem pa je skupno to, da so protagoniste ujete v primež dolgočasnega in utrujajočega vsakdana. Zveni znano? Bržkone, vendar je zanimivejše, kako mu skušajo vsaj za hip ubežati. V eni bolj divjih eskapad 60-letna Ágnes, ki je »mladost preživela v senci železne zavese in najlepša leta zapravila v vrsti za ba-

nane«, nekega večera namesto v svojo bleščečo kopalnico vstopi v bujen pragozd, v drugi beremo o S/M-predstavi v cirkusu, ki vznikne iz noči. Edino, kar ženske še lahko prebudi ali jim naredi življenje znosno, je pobeg onkraj – v sanje, privide, fantazije. In ravno tu se pokaže vsa avtoričina odlika; v preigravanju različnih tem in presenetljivih pripovednih zasukov. Enkrat se zgodb loteva z veliko mero sarkazma in humorja, spet druge so prekleto žalostne, tretje samo odbite, četrte erotične ... še dobro, da se zbirka konča z naslovno *Drag šov*, eno lepših rahločutnih zgodb o ljubezni in starosti. Dobro zato, ker daje upanje. > KRISTINA SLUGA

Marijin testament

Colm Tóibín
prevod: Jure Potokar
Modrijan, zbirka Bralec,
2016, m. v., 98 str., 13,90 €

Osrednji lik tega literarnega besedila vsi dobro poznamo, je pa zato povsem sveža in edinstvena sama zgodba. Lik Marije, kot jo je ustvaril sloviti in večkrat nagrajeni irski pisatelj, je zasnovan popolnoma drugače, kot nam ga sicer posreduje zgodovina: Tóibínova Marija ni krhka, skoraj eterična ženska iz ozadja, pač pa je nadvse močna in odločna osebnost, ki ne skopari z neposrednostjo. V trenutkih sinovega umiranja se tako celo zaloti ob razmišljanju, ali je bilo vse skupaj, kar se je dogajalo v njegovem in njenem življenju, zares vredno trpljenja. Kasneje med obiski sinovih učencev, ki zbirata gradivo za evangelije, pa celo precej jezno izrazi dvom o moči sinove smrti, ki naj bi rešila vse človeštvo ... Svež pristop in odlični slog sta temelj te drugačne zgodbe, vredne branja! >

VESNA SIVEC POLJANŠEK

Modra lisica; Fant, ki ga ni bilo

Sjón; prevod: Anja Golob
Cankarjeva založba, 2016, t. v., 129 str., 24,94 €, JAK

Literarna besedila tega izjemnega islandskega ustvarjalca, ki med drugim piše tudi besedila za pevko Björk, na bralca delujejo tako neposredno kot islandski mrz: zarežejo se v njegovo dušo, ga pretresejo s svojo izpovedno močjo in ga tako prikujejo k zgodbi, da jo prebere na dušek. Obe noveli – knjiga je oblikovana tako, da bralca na vsaki strani knjige pričaka po ena novela, kakor koli jo že pač obrne – družijo avtorjevo plastično in empatično opisovanje notranjega sveta junakov kot tudi njihove vsakdanje okolice, ob vsem tem pa ne gre spregledati tudi sledi pisateljeve očaranosti nad nadrealizmom. Ta je še posebej poudarjen v *Modri lisici*, kjer glavni protagonist Baldur Skiggason sredi divje, neizprosne islandske zime zasleduje prav posebno lisico. Ko

Knjiga o Uni

Faruk Šehić
prevod: Zdravko Duša
Cankarjeva založba,
2016, t. v., 199 str., 24,94 €

Faruk Šehić

Šehić (1970), bosanski pesnik, pisatelj in novinar, predstavnik t. i. po-teptane generacije, je s *Knjigo o Uni*, literarni hvalnici reki, ki je edino, kar balkanska vojna ni uspela uničila, dokazal, da je virtuozen stilst, ki v svojih stavkih mojstrsko preobrača pomene in nam s tem dogajanje izvirno prikaže iz povsem samosvoje

perspektive. Glavni junak romana je vojni veteran in pesnik Mustafa Huzar, ki melanholično trpi za nekakšnim posttravmatskim sindromom, iz katerega se, ujet z umazanimi vojnimi spomini v neperspektivni sedanosti, rešuje s spominjanjem svojega otroštva. Tega je preživljal (tudi) ob Uni, prvobitnem koščku narave, ki se ne meni za človekovo osebno zgodovino. Gotovo eden boljših romanov z območja bivše Jugoslavije, ki je bil v slovenščino preveden v zadnjih letih, je poleg drugih leta 2013 dobil tudi Evropsko nagrado za književnost. > SAMO RUGELJ

Pikov fant

Joyce Carol Oates
prevod: Maja Kraigher
Modrijan, zbirka Bralec,
2016, m. v., 213 str., 14,90 €, JAK

Joyce Carol Oates (1938) je ena najplodovitejših in najboljših ameriških pisateljic zadnjih desetletij (nazadnje je bil preveden obsežni roman *Za kar sem živel*), ki v svojih romanih zlahka smukne tudi v moške perspektive in v presenetljivo ostri prozi obdeluje vsakršne sodobne tematike. Za njena merila relativno kratki roman *Pikov fant* (iz leta 2015) je žanrski hibrid, v katerem se prepleta vprašanje avtorstva literarnih del, srhljivka, zamolčana družinska skrivnost in pa aluzija na uspešnost pisca grozljivk Stephena Kinga. Osrednji lik romana je relativno uspešni žanrski pisatelj Andrew J. Rush, ki pod psevdonimom piše tudi zelo surove noir kriminalke (v katerih občasno potencira družinske prigode in nesreče), njegov drugi pisateljski jaz pa (tudi) zaradi zunanjih okoliščin vse bolj prevzema nadzor nad njegovo osebnostjo. Tekoče in rutinirano spisano delo. > SAMO RUGELJ

junak doseže svoj cilj, se dejanski (notranji) boj šele dobro razvname.

Tudi Máni Steinn, glavni junak novele *Fant, ki ga ni bilo*, bije svoje boje: šestnajstletnik je že od nekdanj označen kot »drugačen«, zato je večkrat tepen in zavržen od drugih. Življenje si lajša le s pobeگی v domišljijjski svet nemega filma, ljubezen pa (zaman) išče tudi v ne- navadnih avanturah.

Obe noveli, bogati v svoji izpovednosti in sporočilnosti, sta prevedeni v številne tuje jezike in nagrajeni z različnimi odličji. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

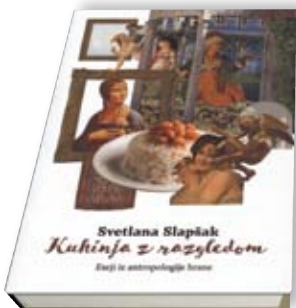

Kuhinja z razgledom

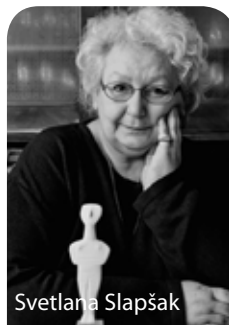
Eseji iz antropologije hrane

Svetlana Slapšak

Goga, zbirka Goga, 2016, m. v., 358 str., 24,90 €

Profesorica antropologije Svetlana Slapšak je za srbsko različico *Kuhinje z razgledom* leta 2015 že dobila nagrado Mirka Kovača, s svojim eruditskim in hkrati poljudnim esejističnim zamahom pa bi bila v prihodnje zlahka nominirana tudi za Rožančevo esejistično priznanje. Delo namreč na skrajno užitekarski način premišljuje o političnosti hrane in o družbeni funkciji različnih jedi, prilog, začimb ter običajev, povezanih s prehrano. Pripoved tke s poglobljenim poznavanjem antike in Sredozemlja, vleče jo torej iz praspomina evropske civilizacije, nekje med Balkanom (Grčija, Jugoslavija) in Srednjo Evropo (Slovenija), toda to je le osnovni okvir, hrana se je namreč od nekdanj selila skozi čas in prostor – od Kitajske do Južne Amerike, pa od Aztekov do Indijcev ... Najbolj navdušujoče so razlage mitoloških in religioznih vidikov posameznih vrst sadja, zelenjave, mesa ali pijač (npr. uvodna zgodba o artičoki, likerju cynarju ter Zevsu nedostopni smrtnici Kinari), in šele tovrstna pojasnila nam dokončno osvetlijo hrano kot preživetveno nujo, pa tudi kot specifično vrsto iluzije, ki se odraža skozi številne sodobne motnje hranjena. Knjiga, ki vas ne bo pustila lačnih, pa tudi prenažrlj se je ne boste! > ŽIGA VALETIČ

Svetlana Slapšak

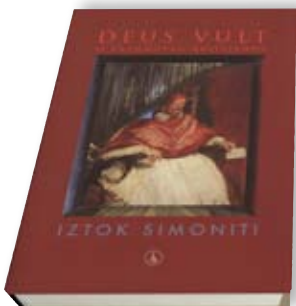
po (Slovenija), toda to je le osnovni okvir, hrana se je namreč od nekdanj selila skozi čas in prostor – od Kitajske do Južne Amerike, pa od Aztekov do Indijcev ... Najbolj navdušujoče so razlage mitoloških in religioznih vidikov posameznih vrst sadja, zelenjave, mesa ali pijač (npr. uvodna zgodba o artičoki, likerju cynarju ter Zevsu nedostopni smrtnici Kinari), in šele tovrstna pojasnila nam dokončno osvetlijo hrano kot preživetveno nujo, pa tudi kot specifično vrsto iluzije, ki se odraža skozi številne sodobne motnje hranjena. Knjiga, ki vas ne bo pustila lačnih, pa tudi prenažrlj se je ne boste! > ŽIGA VALETIČ

Deus vult

O vrednotah kristjanov

Iztok Simoniti

Slovenska matica, zbirka Razprave in eseji, 2015, t. v., 208 str., 23 €, JAK

Diplomat in profesor, ki je bil z zbirko esejev *Historia Magistra Mortis* leta 2010 nominiran za Rožančevo nagrado, je v novem delu premislil razcep zahodne civilizacije, ki temelji na grško-rimski miselni tradiciji (zunajmetafizično) ter na židovsko-krščanski kulturi (metafizično). Gre za razkol med razumom in vero, kjer je mogoče misliti različne pojme, kot so bog(ovi), nasilje, vojna, knjige, onstranstvo, svoboda, spolnost, dvom, institucija, vrednote ali orgazem skozi imanentne arhetipske principe. To daje posebej zanimive rezultate v pričujočem primeru, kjer sta na tnalu cerkvena doktrina in sekularnost. Simoniti ni indoktriniran ne v to ne v ono smer, temveč iskreno pretehta

Iztok Simoniti

politična vprašanja, kot so pedofilija, finančne malverzacije, zatiranje žensk, smrtna kazen, sodelovanje s fašističnimi režimi idr., tudi tako, da stopi v čevlje drugače mislečih. To je tudi glavna odlika knjige, saj kritika klera in Cerkve avtorju ne preprečuje, da se ne bi zavzemal za raziskovanje metafizične plati bivanja ali se podal v smer spoznavanja samega sebe (*gnothi seauton*), ki so jo svetovali že stari Grki. Predgovor je napisal Tine Hribar. > ŽIGA VALETIČ

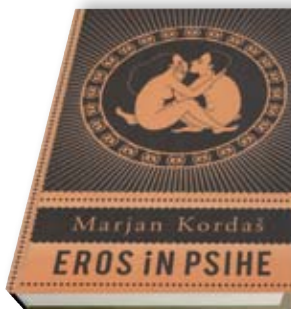
Eros in Psihe

Filozofija ljubezni

Marjan Kordaš

Založništvo J. Jezernik, 2016, t. v., 171 str., 19,90 €

Na prvo knjigo v zbirki *Ugledni Slovenci in Slovenke razmišljajo se* je podpisal Marjan Kordaš (1931), upokojeni profesor za patološko fiziologijo, ki se že vrsto let aktivno udeležuje v literarnih krogih. Knjiga obsega eno izmed avtorjevih kratkih zgodb, sedemnajst esejev oz. razmišljanj o izbranih leposlovnih (tako starejših in sodobnejših kot tujih in slovenskih) delih in sklepni esej, v katerem skuša avtor povzeti svoja spoznanja. Rdeča nit je erotični odnos med moškim in žensko, ki mora biti kot bistvena vrednota človeštva prepričljivo vpleten v književna dela. Merilo dobrega leposlovja je torej avtentičnost ljubezni. Priporočam vsem, ki o prebranem radi izvejo še drugo mnenje. > VANJA JAZBEC

Knut Hamsun Glad

PREVOD: MARIJA ZLATNAR MOE

SPREMNA BESEDA: JANEZ PIPAN
IN MARIJA ZLATNAR MOE

Svoje gladovanje nam gladovalec ves čas daje na ogled, kot da pri njegovi pasijonski kalvariji ne bi šlo za življenje, temveč za predstavo.

Ali gladovalec pred našimi očmi dela samomor?

Kako za vraga je Hamsun (lahko) "srečal Hitlerja" in kaj ima s tem pričujoči roman?

Janez Pipan

Društvo slovenskih književnih prevajalcev je letošnje Lavrinovo diplomo, priznanje za pomemben prispevek na področju posredovanja slovenske književnosti v druge jezikovne kulture, podelilo Pablu Juanu Fajdigi, ki si že vrsto let prizadeva za prepoznavnost slovenske književnosti v špansko govorečih državah, zlasti v rodni Argentini. Njegov prevajalski opus, ki sega tako na področje proze kot poezije, odlikujejo pretanjen občutek za oba jezika, prevodna kakovost in estetska dovršenost.

»Prevajalske svobode si prevajalec ne jemlje sam, temveč mu jo ciljni jezik pogosto 'vsili'«

Bukla: Naj vas na začetku predstaviva tistim bralcem, ki vas še ne poznajo. Rodili ste se leta 1954 slovenskim staršem v Buenos Airesu, dva tedna pred slovensko osamosvojitvijo pa ste prišli v Ljubljano. Kaj je botrovalo vaši odločitvi?

Fajdiga: Prijatelj Andrej Rot, takratni glavni urednik časopisa *Slovenec*, me je povabil, da postanem dopisnik iz Buenos Airesa ali da se pridružim novinarjem časopisa v Ljubljani. Povabilo me je zelo presenetilo in razveselilo. Še posebej me je zamikalo to, da se mi je odprla možnost bivanja v Sloveniji. Z odgovorom nisem odlašal in čez mesec dni sem bil že v Ljubljani.

Bukla: S slovenskim jezikom ste povezani že od otroških let. V Argentini ste obiskovali tudi slovensko osnovno in srednjo šolo, prve prevode po prihodu v Slovenijo pa ste objavili za časopis *Slovenec*, kjer ste bili več let kulturni novinar. Danes večinoma prevajate v obratni smeri – iz slovenščine v španščino.

Fajdiga: Res je, ob prihodu v Slovenijo sem se pridružil novinarski ekipi kulturne redakcije *Slovenca*. Moji prvi prevodi so nastali prav v povezavi z mojim novinarskim delom. Natančnemu lektorskemu očesu novinarske kolegice Mateje Komel se imam zahvaliti za to, da so bili sprejemljivi za objavo. Prvi prevodi iz slovenščine v španščino pa so nastali leta 1992, ko se je skupina slovenskih pesnikov in pisateljev odpravila na obisk v Argentino. Predstavili so se na *1. tednu slovenske kulture v Buenos Airesu*. Ob tej priložnosti smo pripravili zvezek z izborom njihovih pesmi, odlomki njihovih proznih del ter bio-bibliografski podatki. Kmalu zatem sem sodeloval pri zbornikih slovenske sodobne kratke proze in slovenske sodobne poezije, ki sta izšla v zbirki *Litterae slovenicae*.

Bukla: V Sloveniji živite že več kot dvajset let. Je slovenščina za vas sploh še tuji jezik?

Fajdiga: Moj materni jezik je slovenščina. Vendar se je tudi španščina s podobno močjo zarasla v meni oziroma sem jaz izrasel iz nje. Domnevam, da se vsem tistim, ki smo prva generacija potomcev slovenskih poveljnih izseljencev v Argentini, dogaja enako: dvojezičnost doživljamo kot naravno danost. To ne pomeni, da smo v obeh jezikih enako spretni. Nekatera področja znanja ali čustvovanja so se v nas zapisala v enem jeziku, druga v drugem. Nekatera se včasih delno prekrivajo. V Sloveniji sem razočarano ugotovil, da se po slovensko izražam zelo okorno. Počasi mi je to uspelo izboljšati, vendar me nelagodna slutnja, da bom v slovenščini bržkone vselej šepal, ni zapustila.

Bukla: Kaj je za vas največji prevajalski oreh pri prevajanju iz enega jezika v drugega? V čem sta si jezika blizu in kje se najbolj razhajata?

Fajdiga: Po izobrazbi nisem jezikoslovec, zato lahko navedem le nekaj težav, ki jih bo nestrokovnjak takoj zaznal, če se bo kdaj lotil prevajanja. Prevajalec Prešerna, argentinski pesnik in pisatelj Octavio Prenz, je nekoč dejal, da se slovenščina in španščina razlikujeta po tem, da je prva sintetični, druga pa analitični jezik. Slovenščina ima namreč sklanjatve, španščina jih nima. To prevajalcu povzroča precejšnje težave, še posebej pri prevajanju poezije, kjer je skopost v številu besed prava estetska krepost. Če moramo pri tem ohraniti še rimo, se težave še pomnožijo. Po drugi strani pa je španščina posebej bogata v glagolskih oblikah, kar zahteva od prevajalca precej poslušanja za pomenske in stilne odtenke.

Bukla: Koliko prevajalske svobode si dopuščate in kakšna je v tem primeru vloga urednika v špansko govorečem jezikovnem prostoru?

Fajdiga: Vselej si prizadevam za to, da je prevod zvest izvirniku. Zvestoba do izvirnika pa zahteva, da se odgovemo golemu zrcalnemu posnemanju izvirnika z besediščem drugega jezika. S prevodom hočemo doseči pomenški in estetski učinek izvirnika v drugačnem jezikovnem, kulturnem okolju. Prevajalske svobode si prevajalec ne jemlje sam, temveč mu jo ciljni jezik pogosto »vsili«. Po mojih skromnih izkušnjah z uredniki lahko povem to, da

skrbijo posebej za to, da je jezik prevoda naraven, brez tujega prizvoka. Zato je treba biti pazljiv, kajti špansko govoreči svet ima skupno jezikovno jedro, vendar ima vsaka dežela svoje posebnosti pri besedišču in slogu.

Bukla: Kako kot Lavrinov nagrajenec razumete posredovalno vlogo med slovensko in hispansko kulturo (kaj lahko dosežemo s prevodi in kako)?

Fajdiga: Menim, da nam je delo Janka Lavrina še vedno lahko za zgled. Po eni strani sem prepričan, da ima kakovostno prevodno delo ključno vlogo pri našem prizadevanju za to, da nas drugačna jezikovna in kulturna okolja spoznajo, prepoznajo, odkrijejo. Po drugi strani pa menim, da ne smemo zanemariti pomembne vloge, ki jo imajo slovenski lektorati po svetu. To so postojanke, središča, kjer tujci usvajajo slovenski jezik, spoznavajo slovensko leposlovje in zgodovinski položaj, v katerem je nastalo oziroma nastaja. Obiskovalci lektoratov utegnejo postati odlični prevajalci naše beletristike v svoj materni jezik.

Bukla: Vaša prevajalska pot pri nas se je začela s prevodi kratkih zgodb južnoameriških avtorjev (J. L. Borges) in nadaljevala s prevodi slovenske proze (D. Jančar), esejistike (T. Virk), danes pa se večinoma posvečate poeziji. V španščino ste prevedli skoraj vse vidnejše slovenske pesnike, med drugim D. Zajca, T. Šalamuna, B. A. Novaka, A. Debeljaka, P. Čučnika, B. Koruna. Zakaj vas je najbolj pritegnila ravno poezija?

Fajdiga: Naj vam priznam, da moram to, da se je moje prevajalsko delo polagoma prevesilo na stran poezije, pripisati samo srečnemu naključju. Branje poezije je pogosto zahtevno. Prevod pesmi me zato vselej navda s strahom, z dvomom, ali bom sploh sposoben opraviti to nalogo. Prednost prevajanja poezije vidim v tem, da je pesem krajša sklenjena celota, ki ti dovoli, da vsako besedo pazljivo pretehtaš. Prevajanje novele ali romana narekuje drugačen pristop in zahteva daljša neprekinjena obdobja dela.

Bukla: Morda veste, kako so slovenski avtorji sprejeti pri argentinskih bralcih? So kateri deležni še posebnega zanimanja?

Fajdiga: Popis prebivalstva leta 2010 je pokazal, da šteje Argentina nekaj več kot 40 milijonov prebivalcev. Skoraj 13 milijonov jih prebiva v glavnem mestu Buenos Airesu in njegovi okolici. To omenjam zato, da sebe in bralce opozorim na to, kako tvegano je vsako posploševanje pri tako velikem trgu. Če temu prištejem še dejstvo, da svojo rodno deželo obiščem le občasno, potem vem, da moje sklepanje temelji na skopih podatkih. Vseeno lahko povem, da je pred nekaj leti v Buenos Airesu izšla antologija sodobne slovenske poezije. Nekaterim pesnikom antologije je založba nato izdala še samostojne pesniške zbirke: A. Ihanu, B. Mozetiču, P. Čučniku in P. Semoliču. Domnevam, da je temu botrovala posebna naklonjenost bralcev do njihove poezije.

Bukla: Za konec me zanima, katere sodobne argentinske avtorje bi morali še prevesti v slovenščino – kaj priporočate v branje?

Fajdiga: To vprašanje bi moral prepustiti hispanistom, ki bodo znali strokovno utemeljiti svojo izbiro. Če pa vseeno smem našteti nekaj imen, za katera menim, da še čakajo svojega slovenskega prevajalca in si ga res zaslužijo, potem so to: Abelardo Castillo, Antonio Di Benedetto, Mempo Giardinelli in Juan José Saer. Vsi so mojstri kratke proze.

Pablo Juan Fajdiga

Foto: osebni arhiv

Vsak dan je Malalin dan

Rosemary McCarney,
Plan International
prevod: Irena Miš Svolfjšak
Miš, 2016, t. v., 32 str., 19,95 €

Knjiga, pismo Malali, ilustrirana s čudovitimi fotografijami, je posvečena 65 milijonom deklic v svetu, ki danes ne hodijo niti v osnovno niti v srednjo šolo. Malala Yousafzai je navdih za svet in človeštvo. Ko je bila stara petnajst let, jo je na poti v šolo v glavo ustrelil taliban. Malala je že od svojega enajstega leta javno zagovarjala pravico deklet do izobrazbe, talibani pa temu nasprotujejo. Mislili so, da bo njena smrt ustavila takšna prizadevanja, a so deklico močno podcenili. Malali so v veliki Britaniji rešili življenje, tam zdaj tudi živi in hodi v šolo ter se še vedno trudi za to, da bi vsak otrok imel pravico do izobrazbe. Za svoje delo je prejela številna priznanja, med drugim je leta 2014 postala najmlajša prejemnica Nobelove nagrade za mir. Knjiga je hkrati presretna in navdihujoča, še posebej očarajo fotografije deklic, ki Malali pošiljajo sporočila in podpirajo njena prizadevanja. > **SONJA JUVAN**

Slovenski pravični med narodi

urejanje: Irena Šumi, Oto Luthar
ZRC SAZU, 2016, m. v., 168 str., 14 €

Spomin na grozote druge svetovne vojne ohranjajo predvsem potomci udeležencev, zlasti žrtev. Pripadniki judovske skupnosti še posebej in na svoj način.

Miriam Steiner Aviezer, sodelavka jeruzalemskega muzeja Jad Vašem, v predgovoru v ta zbornik na kratko povzema kronologijo stopnjevanja nasilja nacistične Nemčije nad Judi, v nadaljevanju pa nastopa še kot avtorica večine poglavij. Pravzaprav gre za kratke biografije ljudi, ki so tvegali življenje, da so pomagali Judom, posameznikom in družinam, ubežati pred krvniki. Vse, tudi tiste, ki so jih predstavili oba urednika ter Boris Hajdinjak, Ivo Jevnikar, Jasna Kontler - Salomin in Marjan Toš, povezuje izpričan pogum in hvaležnost preživelih. V prvem delu knjige je zbrana deseterica žensk in moških slovenskega rodu, ki med vojno sicer niso živeli Sloveniji, so pa že prejeli častni naslov pravični med narodi, ki ga podeljuje Jad Vašem, Svetovni center za raziskovanje holokavsta v Jeruzalemu. V drugem delu so nanizana še humana dejanja več posameznikov in dveh družin, kandidatov, tudi že pokojnih, za to izjemno priznanje. > **IZTOK ILICH**

Skozi ogenj

Stanko Sivec
Goriška Mohorjeva družba,
2015, m. v., 251 str., 15 €

Življenje Primorcev so v 20. stoletju zaznamovali različni narodi in oblasti. Kako so vplivali nanje, spoznamo skozi življenje ljudi v avtorjevi rojstni vasi Livek na Tolminskem. Za vernike, zlasti duhovnike, je bilo najtežje med komunizmom. Avtor je bil kot bogoslovec oblasti nenehno trn v peti, saj je podpiral duhovnike in tudi sam ni hotel preslišati božjega glasu, čeprav mu je bila zato odvzeta svoboda. Zaprt je bil v Tolminu, nato v delavskem taborišču Litostroji in Tacnu ter v Ljubljani, kjer so ga zaradi »špijonskega delovanja« obsodili na prisilno delo. A neomajna vera mu je pomagala skozi ogenj in ga končno pripeljala do izpolnitve svoje poklicnosti. > **KATJA CINGERLE**

Obsojena brez zločina

Moj boj za vero in svobodo
Sabatina James v sodelovanju z
Ruth Marshall
prevod: Andrej Turk
Družina, 2016, m. v., 197 str., 19,90 €

Prvoosebna zgodba dekleta iz Pakistana, ki se z družino preseli v Avstrijo, pripoveduje o kulturnih, predvsem pa o verskih omejitvah v islamu in hudih bolečinah, iz katerih želi samosvoje in v napredek usmerjeno dekle uiti in zaživeti človeka vredno življenje, tudi z lastno izbiro partnerja/moža, kar je za pakistansko islamsko skupnost – jasno – nepredstavljivo. Njen boj, ki je boj znotraj rodne družine, se razplamti tudi širše v pakistanski muslimanski skupnosti z rigoroznimi pravili, katerim se mora ženska pokoriti. Ne samo da se Sabatini odpove njena celotna ožja in širša družina, ogroženo je celo njeno življenje (umor iz časti), saj je njena vera podvržena šeriatskemu pravu. Pogumno dekle, ki utira pot mnogim ženskam brez vseh (osnovnih človeških) pravic, je ustanoviteljica Društva za pravice žensk. S svojim uporom in bojem daje upanje mnogim ženskam, ki trpijo. > **SABINA BURKELJCA**

Ne pustim te čakati

Trikrat na Kangčendzengi, najina
zgodba izpod mojega peresa
Nives Meroi

prevod: Mateja Gomboc
Celjska Mohorjeva družba,
2016, m. v., 141 str., 19,50 €, JAK

Včasih je edini način, da zmagáš ta, da se umakneš, je ena od zapisanih ugotovitev slovite italijanske alpinistke Nives Meroi (1961), ki je himalajske osemtisočake večinoma osvajala kar s svojim možem v neverjetnem samotnem alpskem stilu kot iz nekega drugega vesolja. Njeni občutno izpisani memoari se začnejo spomladi 2009, ko se, v tekmi še z dvema alpinistkama, da bi kot prva ženska osvojila vse osemtisočake, z možem Romanom najprej odpravita na Anapurno, vendar ju gora ne spusti zraven, zatem pa še na Kangchenjunga. Tu se njen mož blizu višine osem tisoč metrov začne nenavadno slabo počutiti, zato ji reče, naj gre sama do vrha. Nives je nekaj trenutkov v dilemi, kaj naj stori, potem pa se odloči, da himalajski vrh ni vreden tega, da bi moža pustila v negotovosti gorske surovosti in skupaj se brez vrha spustita v bazni tabor. Vendar Kangchenjunga še vedno čaka nanju ... Izvrsten preplet alpinizma in poduhovljenega partnerskega odnosa. > **SAMO RUGELJ**

Spletni antikvariat

www.bukvarna.net

Dobre knjige iz starih časov

Včeraj, danes, jutri

Moje življenje

Sophia Loren

prevod: Katarina Bajželj

Mladinska knjiga, zbirka Spomini, izpovedi,

2016, pt. v., 494 str., 29,95 €

Nedavno sem videl televizijski, skoraj filmski oglas, v katerem pet postavnih italijanskih fantov, skupaj z gospo v najlepših zrelih letih, pride na prizorišče podrtije, ki je bila pred časom prestižen podeželski dvorec. Odločijo se, da bodo dvorcu vrnili nekdanji sijaj, in se takoj lotijo dela. Gospa, ki vodi mladce, je bila seveda Sophia Loren, neuničljiva diva italijanskega filma in ena največjih filmskih zvezd v zadnjega pol stoletja, ki je pred dvema letoma praznovala svojo osemdesetletnico. Ob tej priložnosti je izšla tudi njena avtobiografija. Ta se začne med pripravljavanjem božične večerje, ko avtorica brska po šatulji, v kateri so shranjene njene fotografije, pisma itn. To jo potegne v vrtinec njenih knjižnih spominov, v katerih nam dovolj intimno, hkrati pa tudi reprezentativno predstavi svojo izjemno razgibano življenjsko pot, ki so jo tlakovali vzponi in uspehi, a tudi zdrsi in padci. Vse to pa Sophie Loren ne ustavi, da na koncu knjige – obogatene tudi z mnogimi fotografijami, iz katerih je več kot razvidno tudi to, kakšna lepota je bila v mladih letih –

Sophia Loren leta 1955

ko jo vnuki vprašajo, kaj bi rada postala, ko bo velika, v smehu odvrne: »Jaz? Ne vem, moram še razmisliti.« > **SAMO RUGELJ**

Slovenski film 2.0

Kritična enciklopedija slovenskega celovečernega filma 1991–2016

Marcel Štefančič, jr.

UMco, 2016, m. v., 420 str., 24,90 €

Predvsem po zaslugi Zdenka Vrdlovca (*Zgodovina filma na Slovenskem 1896–2011*), Marcela Štefančiča, jr. (*Na svoji zemlji, Maškarada*) ter urednikov Igorja Prassla (*Filmografija slovenskega animiranega filma 1952–2012*) in Sama Ruglja (*Filmografija slovenskih celovečernih filmov 1931–2010*) smo v zadnjih letih prišli do temeljite analize koordinat, znotraj katerih se je v svojem prvem stoletju in še nekaj dlje gibal film na Slovenskem. Za piko na i, za jagodo na torti, za poslednji rez in za svež vstop v prihodnost je manjkal le še pregled poosamosvojitvenega filma, ki nam ga ob jubileju države v kritičnem duhu ponuja Štefančič. Za potrebe knjige je opravil temeljito raziskavo, iz katere izhaja, da je digitalna revolucija tudi pri nas zelo povečala filmsko produkcijo zunaj običajnih institucionalnih mehanizmov. Ko prečese slovensko filmsko produkcijo zadnjih petindvajsetih let, avtorju ne uide noben javno predvajan film celovečerne dolžine in pred nami se v šestintridesetih kategorijah razgrne kar 301 film (!): od igranih do dokumentarnih, od visoko subvencioniranih do samizdatov, od večkrat nagrajenih do popolnoma obskurnih, od zamajskih do multikulturnih, od glasbenih do nemih, od nebeško dobrih do popolnih kiksov, od antikapitalističnih do tistih, v katerih trpi srednji razred, od esejističnih do žanrskih, od televizijskih do kinofilmov. Vsi, ki se tako ali drugače ukvarjajo s filmom ali jih film zanima ljubiteljsko, s to knjigo dobivajo neprecenljiv pregled tega, kar so počeli in gledali v zadnjih 25 letih. Ko se poglobite v *Slovenski film 2.0*, začnete še bolj verjeti, da bo slovenski film v naslednjega četrta stoletja moral dobiti domovinsko pravico, jasno pa postane tudi to, da bo v prihodnosti morda lahko ponudil bolj domišljene izdelke kot v času oslepele tranzicije, ki je bila tudi tehnološke narave. Toda premik na bolje se bo lahko zgodil le ob brezkompromisni predanosti nekaterih kritičark in kritikov, torej tudi zaradi knjige, kot je ta! > **ŽIGA VALETIČ**

Ste si že priskrbeli poletno branje?

Na www.zalozba-litera.org knjige

junija in julija od 5 EUR naprej!

www.zalozba-litera.org

LITERA

Slovenski poosamosvojitveni film

Matic Majcen

Aristej, zbirka Dialogi,

2015, m. v., 212 str., 24 €, JAK

Majcen (1980), filmski kritik in publicist, v tej strokovni monografiji, predelanem doktoratu, preigrava svojo tezo, da so se slovenski poosamosvojitveni filmi, še posebej tisti, ki je jih je sofinanciral Filmski sklad RS, intenzivno ukvarjali z vpisovanjem nacionalne identitete v svojo vsebino. Ta naj bi bil po Majcnu tudi pomemben kriterij za samo javno sofinanciranje celovečercer, kar je bilo do neke mere določeno že s samim formalnim okvirom, denimo tem, da morajo biti posneti v slovenskem jeziku, da so locirani v slovenskem okolju itn. Majcen po teoretskem uvodu najprej nastavi kvantitativno metodologijo za ocenjevanje pojavnosti nacionalnih elementov v filmih, od (so)financarjev, jezika (in narečij) in geografskih prostorov prek junakov filmov in njihovih značilnosti do antagonistov in nacionalnih simbolov. V sklepnem delu pa postreže še s kvalitativno analizo petih najbolj gledanih (slovenskih) filmov iz obdobja 1994–2010, kamor poleg *Gremo mi po svoje*, *Petelinjega zajtrka*, *Kajmaka in marmelade* in *Outsiderja* uvrsti tudi manjšinsko koprodukcijo *Nikogaršnja zemlja*, ki je ne prežemajo slovenske nacionalne po-teze in se je spominjamo predvsem v kontekstu razprave, kolikšen del dobljenega oskarja za tujejezični film je slovenski. > **SAMO RUGELJ**

Patriae et Orbi

Študije o srednjeevropski umetnosti

urejanje: Ana Lavrič, Franci Lazarini, Barbara Murovec

ZRC SAZU, 2015, t. v., 806 str., 90 €

Formalni okvir tega interdisciplinarnega zbornika je bila počastitev sedemdesetletnice umetnostnega zgodovinarja Damjana Prelovška. Poleg urednikov je znanstvene prispevke zanj v njim najbližjem jeziku napisalo še 37 drugih avtorjev, Prelovškovih sodelavcev, strokovnih kolegov in prijateljev iz skoraj vseh srednjeevropskih držav. V ospredju so področja, na katerih je umetnostnozgodovinski vedi v različnih vlogah veliko prispeval tudi slavljeneč. Izjemnemu opusu Damjana Prelovška je namenjen predgovor urednikov, ilustrira pa ga njegova kar 32 strani obsegajoča bibliografija. V prvem sklopu so nato strnjena razmišljanja o ustvarjanju Jožeta Plečnika, avtorji zapisov v drugem delu zbornika se posvečajo arhitekturni zgodovini in posameznim pomembnejšim dosežkom, pisci v tretjem, najboljšežnejšem razdelku zbornika, pa obravnavajo različna področja kulturne zgodovine ter likovne in glasbene umetnosti. > **IZTOK ILICH**

Umetnostna galerija Maribor v palači Goedel-Lannoy

Polona Vidmar

ZRC SAZU, zbirka Umetnine v žepu, 2015, m. v., 92 str., 10 €

Mariborska sinagoga

Janez in Anja Premk

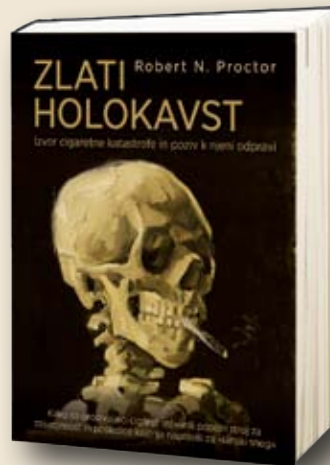
ZRC SAZU, zbirka Umetnine v žepu, 2015, m. v., 92 str., 10 €

Zbirka *Umetnine v žepu* – urednica Barbara Murovec opozarja, da Umetnostnozgodovinski inštitut Fraceta Steleta ZRC SAZU z njo izpolnjuje eno od vrzeli v razmišljanju, pisanju in branju o umetnostnih spomenikih in prostorih Slovenije – je bogatejša za dve knjižici. Obe s številnimi ilustracijami in dokumenti pričujeta o dveh pomembnih, nekoč v mariborsko mestno obzidje vključenih stavbah, ki sta v preteklosti služili različnim namenom.

Polona Vidmar razkriva preteklost najrazkošnejše historične palače v Mariboru. V 14. stoletju so hiše ob Koroških vratih prišle v roke benediktincev iz Šentpavla na Koroškem. Po vrsti prezidav in menjav lastništva, od redovnic celestink, ki so dale na vrtu postaviti cerkev, pozneje skladišče in pražarno cikorijske, do družine Hermana barona Goedel-Lannoya, je po njem imenovana in v njegovem času razkošno opremljena in poslikana palača leta 1951 po občinskem odloku postala slikarska galerija. Po prenovi, med katero je bila uničena večina pohištva, je bila stavba preimenovana v Umetnostno galerijo Maribor.

Mariborska sinagoga, ki jo opisujeta Janez in Anja Premk, je na današnjem mestu izpričana že vsaj v 13. stol. Pomembna je kot edino ohranjeno srednjeveško judovsko svetišče pri nas in eno redkih v Evropi. Po več preobrazbah – v krščansko cerkev, skladišče in delavnico – ter rekonstrukciji in prenovi pred petimi leti je zdaj v njej Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor. Pred izgonom Judov leta 1497 je bila nekaj časa celo sedež vrhovnega rabina za Štajersko, Koroško in Kranjsko, v Mariboru rojenega učenjaka Izraela Isserleina. Avtorica poleg usode Judov na Slovenskem, zlasti v Mariboru, pojasnjuje pogostejše izraze iz judovske kulture in osnove njihove veroizpovedi z vrsto strogih zapovedi in prepovedi. > **IZTOK ILICH**

zbirki ANGAŽIRANO in PREOBRAZBA

»Globalno zdravje bo večni dolžnik Robertu Proctorju.«
– Allan M. Brandt

»Mogočna obsodba najsmrtonosnejše industrije na svetu.«
– John R. Seffrin

695 strani, **28,90 €**

Robert N. Proctor **ZLATI HOLOKAVST** *Izvor cigaretna katastrofe in poziv k njeni odpravi*

Kako so proizvajalci cigaret ustvarili popoln stroj za zasvojenost in posledice kajenja napravili za »lanski sneg«

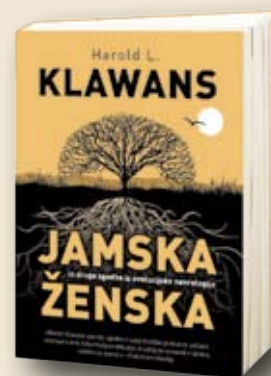
»Te izredno ganljive in poučne zgodbe o srečanjih med psihiatrom in klienti popeljejo bralca na nova področja uma – in ta pokrajina je resnično nepozabna.«
– Maggie Scarf

»Harold Klawans je eden najbolj vsestranskih sodobnih nevrologov ... eleganten in duhovit pisatelj, ki nam je dal kar nekaj čudovitih kliničnih zgodb.«
– Oliver Sacks

Irvin D. Yalom
RABELJ LJUBEZNI
in druge psihoterapevtske zgodbe

370 strani, **24,90 €**

Harold L. Klawans
JAMSKA ŽENSKA
in druge zgodbe iz evlucijske nevrologije

310 strani, **24,90 €**

Naročila sprejemamo: • 01/520 18 39
• knjigarna@umco.si • na spletni strani www.bukla.si

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Knjige založbe UMco so na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah!

Zgodovina morale 1

Ljubezen in zakonska zveza na Slovenskem med srednjim vekom in meščansko dobo

Dušan Kos

ZRC SAZU, zbirka Thesaurus memoriae. Dissertationes, 2015, t. v., 488 str., 49 €

Zgodovinar Dušan Kos v knjigi Zgodovinskega inštituta Milka Kosa ZRC SAZU že v podnaslovu pobje opredeli predmet svojega raziskovanja: *Ljubezen in zakonska zveza na Slovenskem med srednjim vekom in meščansko dobo*; oznaka 1. napoveduje nadaljevanje. Delo sestavljajo trije večji razdelki: *Trdota je vrednota* (s poglavji o impotenci in posledicah drugih spolnih disfunkcij); *Ljubezen, zakonska sreča in ovire do sreče* (različni vidiki krščanske ljubezni, poročnih okvirjev in

ekonomije, porok med sorodniki itn.); in *Ljubezen, čast in morala* (s temami Rojstvo moderne ljubezenske morale na Slovenskem, Seks, droge in izpetje neke zakonske zveze, Med posmehom

... zgodovina morale
vseh družbenih slojev
na naših tleh ...

in tabujem). Obe knjigi skupaj bo-
sta tvorili zgodovino morale – ljubezenske in v širšem smislu – vseh
družbenih slojev na naših tleh od začetka srednjega veka do konca 18.
stoletja. > **IZTOK ILICH**

Odvetništvo na Slovenskem

Od habsburške monarhije do neodvisne države

Peter Čeferin

Litera, 2016, t. v., 180 str., 25 €

Ugledni odvetnik s polstoletno odvetniško prakso je v zadnjih letih postregel s kar nekaj knjigami humorističnih pripetljajev iz svoje bogate kariere, zdaj pa je pravno literaturo obogatil še z zgodovinsko knjigo o razvoju odvetništva od časov habsburške monarhije (odvetniška zbornica Kranjske je bila ustanovljena leta 1868) pa vse do nastanka samostojne Slovenije, ko je slovenska odvetniška zbornica izstopila iz jugoslovanske. Strokovno in z mnogimi citati iz raznih dokumentov obogateno delo, ki sta mu bili podlaga avtorjevi prejšnji monografski knjigi (ena od njih niti ni bila v prosti prodaji, saj je bila namenjena samo novim odvetnikom), nas najprej etimološko (od kje sploh beseda odvetnik itn.), potem pa kronološko (z ocvirki, kot je, denimo, Prešernova advokatura) popelje skozi nemirno zgodovinsko obdobje, v katerem so si slovenski odvetniki postopoma pridobili povsem neodvisno delovanje. Obvezno branje za pravnike. > **SAMO RUGELJ**

Tih spomin vsem žrtvam boja

Diferenciacija in interference v slovenskem pesnjenju med drugo svetovno vojno 1941–1945

Marija Stanonik

ZRC SAZU, 2016, t. v., 360 str., 25 €, JAK

Nova knjiga slovenistke in raziskovalke slovstvene folkloristike Marije Stanonik nadaljuje in zaokroža njen študij medvojne slovnosti, zlasti pesnjenja, začete pred dobrimi štirimi desetletji s sodelovanjem v projektu Borisa Paternuja *Slovensko narodnoosvobodilno pesništvo 1941–1945*. Avtorica je to gradivo v devetdesetih letih še sama analizirala in predstavila v štirih monografijah. V prvih dveh ustvarjalnost v okviru odporniškega gibanja, prepletene z revolucionarnim prevzemanjem oblasti. V naslednjih dveh pesnjenje Slovencev, mobiliziranih v nemško oziroma italijansko vojsko, v pričujoči peti knjigi pa je celoto takratnega dogajanja zaokrožila še s prikazom pesniškega ustvarjanja nasprotni strani. Torej »pesmi domobrancev in drugih avtorjev, ki so v diferenciaciji Slovencev med drugo svetovno vojno na slovenskih tleh nasprotovali OF«. Njeno delo je hkrati prva, kolikor omogoča dostopnost gradiva, celovita študija o literarnem delovanju vseh, ki niso upoštevali od Komunistične partije zapovedanega kulturnega molka in so hote ali nehote sodelovali v propagandnem stroju protikomunističnega tabora. > **IZTOK ILICH**

Slovenski križevi poti v cerkvah južne Koroške

Veronika Urank - Olip

fotografije: Franc Opetnik et al.

Mohorjeva Celovec, 2016, t. v., 214 str., 25 €

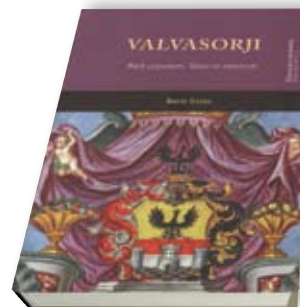
Veronika Urank - Olip, ki kmetuje na domačiji v občini Galicija na avstrijskem Koroškem in poučuje slovenščino na Univerzi v Celovcu, je za to slikovno bogato monografijo opravila izjemno zanimivo in dragoceno raziskavo. V njej predstavlja usode 76 križevih potov s slovenskimi, ponekod tudi dvojezičnimi napisi ali brez njih, ki so se do danes ohranili na južnem Koroškem. Vztrajno in zavzeto jih je odkrivala v cerkvah dekanij krške škofije Velikovec, Pliberk, Dobrla vas, Tinje, Borovlje, Rožek, Beljak dežela in Šmohor. Vsak primer posebej je natančno preučila ter primerjalno opisala njegove jezikovne, pravopisne in druge posebnosti. Med drugim je odkrila, da je 14 napisov pod slikami še v bohoričici, preostali so v gajici, pa tudi, da je nekaj teh sredi 18. stoletja najzgodnejših, v našem stoletju pa v pomemčenih krajih na južnem Koroškem poslednjih slovenskih javnih napisov med obnavljanjem tudi izginilo. > **IZTOK ILICH**

Valvasorji

Med vzponom, Slavo in zatonom

Boris Golec

ZRC SAZU, zbirka Thesaurus memoriae. Dissertationes, 2015, t. v., 514 str., 42 €

Boris Golec, strokovnjak za zgodnjeno-
novoveško in novejšo slovensko zgo-
dovino, se v tej ilustrirani monografiji
znova posveča Janezu Vajkardu Valva-
sorju ter v veliko večji meri kot raziskovalci pred njim tudi drugim
pripadnikom te plemiške rodbine – od deda Hieronima iz druge po-
lovice 16. stoletja prek stricev, bratov, sester in bratrancev do zato-
na rodu leta 1839. Dodatno komentira tudi v zadnjem času odkrita
dejstva o življenju najznamenitejšega med Valvasorji, za katera je za-
služen predvsem on sam. Med drugim, da se Janez Vajkard ni rodil
v hiši s spominsko ploščo na Starem trgu v Ljubljani, da si je prilastil
baronski naziv, da je za njegovo poslednje bivališče v Krškem dolgo
veljala napačna hiša in da je tudi on prirojeval podatke o svojem ro-
du. Knjigi, ki se končuje z leksikonom Valvasorjev, so dodani rodov-
niki družinskih vej. > **IZTOK ILICH**

»Skočite, prekleto, skočite!«

Spomini pilota sestreljenega letala B-17 med drugo svetovno vojno

Edward F. Logan ml.

prevod: Janez Žerovc, Milena Podgoršek

Cankarjeva založba, 2016, t. v., 238 str., 24,94 €

Ob praznovanju obletnice konca druge svetovne vojne je izšla knjiga, ki naš narodnoosvobodilni boj predstavlja z malce drugačne perspektive. »Skočite, prekleto, skočite!« je namreč memoarska knjiga upokojenega ameriškega pilota (izvirno je izšla leta 2006), ki je med drugo svetovno vojno pilotiral ameriško vojaško letalo, bombnik B-17 ter z njim opravil kar 34 vojaških letalskih misij. Potem ko Logan natančno opiše usposabljanje za vojaškega pilota, skupaj z manevri, ki so jih izvajali v zraku, se posveti zadnji bojni misiji, ki je bila usodna za njihovo letalo, saj so jih Nemci nad Gradcem tako močno poškodovali, da je bil skupaj s posadko prisiljen izskočiti nad sovražnim ozemljem – Slovenijo. Namesto Nemcev pa so Logana in posadko prestregli partizani ter jih kot dobro izurjeni in prijazni borci v nekaj natančno popisanih dneh spravili na varno. Doživeti spomini iz vojnih dni, ki slovensko partizanstvo popisujejo z naklonjenimi tujimi očmi. > **SAMO RUGELJ**

Edward F. Logan ml. na začetku vojaške kariere

Dva milijona smo jih pospravili

Odilo Globočnik – Hitlerjev menedžer smrti

Johannes Sachslehner; prevod: Stanka Rendla

Cankarjeva založba, 2016, t. v., 336 str., 34,96 €

Biografija Odila Globočnika (1904–1945), Tržačana, Korošca, nacist, gestapovca z vzdevkom Globus, Himmlerjevega varovanca, enega od ključnih načrtovalcev uničevalnih taborišč in množičnega morilca Judov, za katerega zgodovinar Jože Pirjevec trdi, da gre za tipičen primer človeškega stvora, ki je proizvod tržaškega in koroškega strahu in sovraštva do Slovencev,

je že sama po sebi ena najbolj zlovesčih življenjskih zgodb, kar jih je kdaj izšlo pri nas, pelin pa ji dodaja še dejstvo, da je bil po očetu slovenskega porekla. Avtor Globočnika spremlja od rojstva (rodil se je Francu Globočniku iz Trziča, od koder izvirajo Globočniki, ki se je preselil v Trst) pa do smrti, samomora s ciankalijem konec maja 1945, tik preden so ga ujeli Britanci. Pokopati so ga želeli ob bližnji cerkvi, vendar se je lokalni župnik pritožil, da tak človek že ne more biti pokopan na cerkvenem kraju. Globus je bil namreč eden od največjih nacističnih krvnikov, neobvladljivo zagrizeni in disciplinirani uresničevalec holokavsta nad poljskimi Judi, pomočnik Adolfa Eichmanna in vrhovni rabelj zloglasnega taborišča Rižarna v Trstu vse do konca druge svetovne vojne. Knjiga kot opomin. > **SAMO RUGELJ**

Mussolini

Richard J. B. Bosworth

prevod: Danica Križman, Polona Mesec Križman

Cankarjeva založba, 2016, t. v., 583 str., 39,96 €

Avstralci imajo nekaj z Italijo, to je gotovo. Pred dvema letoma smo dobili v slovenščino prevedeno obsežno monografijo *Rim*, ki jo je leta 2011 napisal avstralski umetnostni zgodovinar Robert Hughes. Zdaj pa smo v zbirki velikih biografij (kjer so svoje mesto, denimo, že našli *Tito*, *Stalin*, *Hitler* itn.) dobili prevod referenčne biografije italijanskega diktatorja in fašista Benita Mussolinija (1883–1945). Napisal jo je avstralski zgodovinar Richard J. B. Bosworth, sicer avtor več zgodovinskih knjig o Italiji. Bosworth nas v Mussolinijevo življenje uvede na njegovem zaključku, z letoma 1944–1945 ter njegovo smrtjo, potem pa nas potegne nazaj na njegov kronološki biografski začetek, v konec devetnajstega stoletja in Mussolinijevo odraščanje. Sledi oris njegove časnikarske dejavnosti ter vzpona fašizma, prihoda na oblast, uvedbe diktature in razmerja s Hitlerjem. Osrednji del knjige govori o pripravi na vojno, njenem začetku, prvih padcih in ponovnih vstajenjih ter končno o dučejevem koncu. Zadnje poglavje te obsežne monografije avtor posveti povojnemu duhu Mussolinija vse do današnjih dni. Poglobljena in pretehtana biografija. > **SAMO RUGELJ**

Razprave FF

Monika Govekar-Okoliš, Renata Kranjčec
Mentorstvo v praktičnem usposabljanju v delovnih organizacijah
204 str., 19,90 €

Petra Gregorčič Mrvar, Jana Kalin, Jasna Mažgon, Janko Muršak, Barbara Šteh
Skupnost in šola: vrata se odpirajo v obe smeri
201 str., 19,90 €

Irena Srdanović
Kolokacije in kolokacije na daljavo v japonskem jeziku: korpusni pristop
154 str., 14,90 €

Zbirka **Razprave FF** je unikum, saj objave zajemajo celotno obzorje ved, združenih na Filozofski fakulteti, ter tako bistveno prispevajo k vednosti o slovenskem prostoru, zgodovini in kulturi.

Znanstvena založba Filozofske fakultete UL in Knjigarna Filozofske fakultete UL
t.: 01/ 241 1119, e.: knjigarna@ff.uni-lj.si
Več informacij na: <https://knjigarna.ff.uni-lj.si/>

Zlati holokavst

Izvor cigaretne katastrofe in poziv k njeni odpravi

Robert N. Proctor; prevod: Sandi Kodrič

UMco, zbirka Angažirano, 2016, m. v., 695 str., 28,90 €

Robert N. Proctor

Kaj je cigareta? Načeloma vsi poznamo splošen odgovor na to vprašanje. Gre za megakorporativni, zvito oglaševani in vseprisotni industrijski izdelek, ki zasvaja in sčasoma pri marsikom povzroči tudi neozdravljive bolezni in smrt. A kmalu zatem se vedenje o tem potrošniškem proizvodu, ki je tako rekoč edini, ki te ubije, če ga uporabljaš v skladu z navodili, počasi neha. Tukaj vstopi ameriški profesor zgodovine znanosti s Stanforda Robert N. Proctor, sicer avtor številnih nagrajenih knjig ter tudi sodelavec Ameriške akademije znanosti in umetnosti, s svojim v več pogledih prelomnim delom *Zlati holokavst*. V njem je, potem ko je s svojo raziskovalno ekipo v skoraj desetletju dela pregledal več milijonov internih dokumentov, napisal najbolj dosledno in celovito knjigo o notranjem delovanju tobačne industrije ter kot prvi iz te stroke na sodišču tudi pričal proti njej. Ta v zadnjih desetletjih ni izbirala sredstev in tehnologije za svoj ultimativni cilj: zasvojiti čim več uporabnikov in jih s tem spremeniti v svoje nenehne potrošnike ter orodje za lastni dobiček, pri tem pa kar se da spretno otopiti ost javnozdravstvenih ugotovitev o škodljivosti kajenja. V *Zlatem holokavstu* Proctor skozi zgodovinsko, tehnološko ter trženjsko perspektivo z mnogimi primeri natančno opiše razvoj tobačne industrije ter vse njene metode zavajanja v zvezi s cigaretami, kot so širjenje dvoma in ustvarjanje nevednosti v zvezi s kajenjem, prodajanje cigaret prek umetnosti in športa, prevare s filtri, ventilacijo, izmerjenimi vrednostmi nikotina in katrana, ustvarjanje navidezno manjše škodljivosti ter stalno povečevanje zasvojljivosti cigaret. Vse to so bile razvojne stopnje, s katerimi je pri-

šlo do izjemno široke uporabe tega uničujočega izdelka, v proizvodnjo in prodajo katerega bi bilo treba po Proctorjevem mnenju bistveno poseči (denimo z zmanjšanjem vsebnosti nikotina in zvišanjem pH-vrednosti, da se strupeni dim ne bi več inhaliral), saj cigarete povzročijo preveč smrtnih izidov in pregloboko posegajo v javne zdravstvene proračune. Knjiga ima za Slovenijo več kot aktualen pomen, saj tu ravnokar poteka nov krog usklajevanja protitobačnih ukrepov z direktivami Evropske unije. Za posledicami kajenja v Sloveniji po uradnih podatkih vsako leto umre vsaj 3600 ljudi, kar cigarete postavlja na položaj najbolj smrtonosne zasvojenosti pri nas, protitobačni zakon izpred nekaj let pa ni dal pričakovanih učinkov v smislu bistvenega zmanjševanja kajenja, saj se delež kadilcev med odraslim prebivalstvom celo povečuje. Zato knjiga *Zlati holokavst* predstavlja prepotrebno vzgojno-izobraževalno delo tako glede informiranja o uničujočih učinkih cigaret kot tudi v splošnem smislu. Nekatere metode tobačne industrije so namreč povzele tudi druge industrije, denimo z ustvarjanjem dvoma pri podnebnih spremembah, povečano zasvojljivostjo svojih izdelkov in namernim zavajanjem potrošnikov. Knjiga, ki z analizo pomembne zasebne in javnozdravstvene teme spreminja pogled na svet! > **SAMO RUGELJ**

Cigaretetni bonboni za »uvajanje« bodočih kadilcev (iz knjige)

INŠPEKCIJSKI NADZOR – razprave, sodna praksa in komentar zakona

urednica: Polonca Kovač

avtorji: Polonca Kovač, Erik Kerševan, Mirko Pečarič, Matjaž Remic, Nuša Orel in Petra Čas

Delo prinaša **sistemsko analizo**, teoretične **razprave**, bogato **analizo judikature** ter analitično opredeljene **prednosti** in **slabosti** sedanje in bodoče pravne ureditve inšpekcij. Tako avtorji v knjigi določbe ZIN motrijo in razlagajo **skupaj** z različnimi **sistemskimi predpisi**, kot so **ZUP**, **ZUS-1**, **ZP-1**, **ZDU-1**, **ZJU** in drugi predpisi, prav tako pa tudi ob **posameznih predpisih**, ki urejajo nadzor.

Napovedana knjiga zapolnjuje veliko praznino v slovenski znanstveni in strokovni literaturi in pomeni delo z dodano vrednostjo, pomembno za **najrazličnejše uporabnike**.

letno izdaje: 2016
število strani: 352
velikost: 17 × 24 cm
vezava: trda
cena: 98,00 €

Skupnost in šola:

vrata se odpirajo v obe smeri

Petra Gregorčič Mrvar et al.

Znanstvena založba Filozofske fakultete, zbirka Razprave FF, 2016, m. v., 201 str., 19,90 €

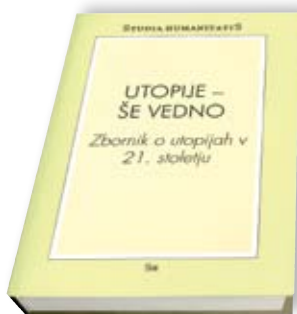

V znanstveni monografiji se priznani slovenski doktorji znanosti s področja izobraževanja in poučevanja teoretično in v obsežni empirični raziskavi lotevajo pomembnega (in velikokrat spregledanega) sodelovanja šole s skupnostjo na lokalni, družbeni in mednarodni ravni. Sodelovanje med šolo in skupnostjo je za delovanje obeh partnerjev pomembno, potrebno in vpliva na kakovost delovanja tako enih kot drugih, predvsem pa prispeva k večji kakovosti življenja otrok in mladostnikov ter njihovih družin. Avtorji poudarjajo primere dobrih praks, pokažejo, da težko govorimo o tipični slovenski osnovni šoli, in poudarjajo izjemen pomen podružničnih šol, ki jih je politika že večkrat želela izbrisati s slovenskega šolskega zemljevida. Monografijo morajo vzeti v roke ravnatelji in drugi strokovni delavci na šolah ter posamezna društva, institucije, občine, posamezniki na drugi strani ter načrtovati skupne dejavnosti, ki bodo pripomogle k dvigu kakovosti življenja ljudi, kajti izobraževanje je namenjeno prav temu – boljši kakovosti bivanja –, predvsem na področju odnosov, zaupanja in spoštovanja, kar pa je temelj zdravega življenja. Če manjka ta bistveni segment družbe, šolska pot ni prava oz. imamo vseskozi občutek sizifovega dela. > **SABINA BURKELJCA**

... sodelovanje med šolo in skupnostjo je za delovanje obeh partnerjev pomembno ...

Fokus; Skrito gonilo odličnosti Daniel Goleman; prevod: Janez Penca
Penca in drugi, 2016, m. v., 289 str., 23,90 €

Goleman, utemeljitelj čustvene inteligence, ki je s svojimi knjigami dobro znan tudi pri nas, v svoji novi knjigi *Fokus* obravnava pešanje pozornosti med odraslimi v sodobnem času, saj trdi, da se dramatično spreminja čas pozornosti, ki smo ga sposobni neprekinjeno nameniti spremljanju ene same reči. V zvezi s tem navaja mnogo primerov, ki jih je zasledil med pogovori z ljudmi, ki so reprezentativni predstavniki ključnih posledic motenj pozornosti. Denimo v Mehiki se neki zastopnik velike radijske mreže pritožuje: »Še pred nekaj leti je lahko vaš predstavni video za oglaševalsko agencijo trajal pet minut. Danes sme trajati le minuto in pol. Če ljudi ne zgrabiš v tem času, začnejo vsi preverjati, ali morda v tej minuti in pol niso dobili kakšnega SMS-sporočila.« Univerzitetni profesor, ki poučuje filmsko umetnost, ob branju knjig ugotavlja: »Ne morem prebrati več kot dve strani skupaj. Prevzame me neustavljiva želja, da bi šel na splet in pogledal, ali sem prejel kakšno elektronsko sporočilo. Zdi se mi, da izgubljam sposobnost trajnejše zbranosti za resno delo.« Nezmožnost, da bi se uprli preverjanju elektronske pošte ali sprememb na Facebooku, namesto da bi se osredotočili na človeka, s katerim se pogovarjamo, vodi k nečemu, kar sociolog Ervin Goffman imenuje »pojdi proč«, gib, ki drugi osebi sporoča: »Ne zanima me, kaj se dogaja tukaj in zdaj.« Goleman v svoji knjigi kot ključ za uspešno delo in delovanje v sodobni družbi navaja sposobnost osredotočanja, torej pozornosti. To je po njegovem tisto, kar pomembno loči vrhunske strokovnjake, športnike, umetnike in druge od povprečnih. Pri tem navaja tri vidike pozornosti in osredotočenosti: a) sposobnosti usmerjenosti vase (torej iz sposobnosti meditacije in premišljevanja o sebi brez vplivanja zunanjih motenj), b) potem usmerjenosti v sočloveka (tiste, ki to še zmorejo, na zabavi ali kje drugod, brez težav prepoznate po tem, da strastno spremljajo to, o čemer pripoveduje sogovornik, in jih ne zmoti nič zunanjega, od glasne glasbe naprej) in nazadnje še c) usmerjenosti v svet okoli sebe (ki se kaže v aktivnem uresničevanju svojih idej in načel v vsakdanjem življenju). Več kot aktualna knjiga za sedanjí čas. > **SAMO RUGELJ**

Utopije – še vednourejanje: Neda Pagon, Saša Pagon
Studia humanitatis,
2015, m. v., 524 str., 28 €, JAK

Več kot trideset besedil slovenskih intelektualcev je zbranih v zborniku, ki na družbenopolitične utopije in tudi na sam pojem utopičnosti pogleda z najrazličnejših gledišč. Urednici sta tekste zbrali v tri ohlapne sklope: prvi se nanaša na zgodovinske utopije, drugi sklop se naslanja na zadnjega pol stoletja, tretji del pa utopičnost (in antiutopičnost) raziskuje skozi posamezne umetnostne prakse, artefakte in osebnosti. Utopija se torej prikaže v raznovrstnih barvah – skozi samoupravljanje (Štrajn) ali anarhizem (Tepina), skozi znanstveni futurizem (Dolenc), skozi Tavčarjevo satiro (Debenjak), skozi iskanje sreče (Kozak), skozi idejo pravičnosti (Kodelja) in skozi pravo (Teršek), skozi arhitekturo (Šenk) in rock glasbo (Mazzini), medtem ko so nekateri drugi teksti, kot na primer esej Miklavža Komelja, večplastni in že v samem mehanizmu podajanja vsebine preverjajo naše utopično nezavedno. Utopije se torej pred nami prikažejo kot končni konstrukt idealizma, kot špekulacija možnega ali kot skrajna družbena ureditev – tako živeta kot tudi tista, ki šele pride –, na trenutke pa tančica pade tudi s sedanjosti, s časa torej, ki ga živimo tukaj in zdaj. > **ŽIGA VALETIČ**

HITLERJEV MENEDŽER SMRTI.**PRVI RABELJ RAJHA.****PO RODU SLOVENEK.**

Vse o Odilu Globočniku, prvem krvniku tretjega rajha, preberite v monografiji *Dva milijona smo jih pospravili*. Naslov govori o številu Judov, ki so umrli v nemških koncentracijskih taboriščih smrti na Poljskem – pod vodstvom Globočnika. Dokazi kažejo, da naj bi si prav on zamislil in vodil gradnjo plinskih celic za množično ubijanje.

- **Odilo Globočnik: sin slovenskega očeta, Tržačan, Korošec**
- **nacist, gestapovec, množični morilec Judov in partizanov**
- **vodja nemških koncentracijskih taborišč, izumitelj plinskih celic in zaplinjanja**

Najhitreje do knjige: v knjigarnah

www.emka.si 080 12 05

Ni pravega poletja
brez dobre knjige

V knjigarnah Mladinske knjige
in na www.emka.si

Mitja Čander in Aleš Šteger sta že dvajset let glavna motorja Beletrine. Delujeta kot idealen tandem za eno naših najbolj prepoznavnih založb. Aleš Šteger s poetičnim glasom pripoveduje o srečanjih s pesniki, ki so ga duhovno in intelektualno poživali, ter o neizbrisnem vplivu teoretičnih besedil, ki izhajajo v zbirki Koda. Mitja Čander pa trezno presoja zadnjih dvajset let, od gverilskih začetkov do kasnejše profesionalizacije in širitve njihove knjižnozaložniške dejavnosti ter čvrsto pojasnjuje izvirno zasnovano knjižne zbirke Beletrina, da v njej z rama ob rami stojijo najbolj žlahtni domači in tuji leposlovnji avtorji. Oba pa sta s pogledom že usmerjena daleč naprej. Po enem od dogodkov ob praznovanju okrogle obletnice smo se z njima pogovarjali o preteklosti, sedanjosti in prihodnosti njihove založbe ter izdajanja knjig.

»Ne bomo le del prihodnosti, ampak njeno gonilo!«

Bukla: Kako je prišlo do tega, da je bila leta 1996 ustanovljena Beletrina (do pred nekaj leti se je imenovala Študentska založba)? Kaj je bil sprožilni moment za to?

Šteger: Kdor tega časa ni doživel, si ne more predstavljati, kako zelo so se devetdeseta leta razlikovala od današnjih dni. Bil je čas po osamosvojitvi, čas divje tranzicije, čas nenadnih sesutij starih sistemov in bujnega snovanja novih iniciativ. Obstajal je družbeni vakuum, predvsem pa je bilo ozračje tako, da se nam je zdelo mogoče, ja, celo potrebno prav vse. Obenem so bile zaradi vojn na Balkanu večidel pretrgane vezi s tamkajšnjim kulturnim prostorom, kamor so se večinoma ozirale starejše generacije pred našo. V generacijskem smislu smo rabili nove orientire, nove iniciative in nove, neobremenjene institucije. Tako – kot vez med slovenskim prostorom, ki je bil tedaj v mednarodnem smislu čista terra incognita, in pa svetom – so se rodili Dnevi poezije in vina. In leto za njimi knjižna zbirka *Beletrina*. Predhodni laboratorij za oboje pa je bilo obdobje *Tribune*. Z Mitjo in Markom Hercogom, ki je danes tehnični vodja založbe, smo se tedaj dodobra spoznali in ostali skupaj vse do danes.

Čander: Generacijske zgodbe so bile na Slovenskem praviloma osredinjene na literarne oziroma kulturne revije. Ta prostor je bil v devetdesetih letih z močno revijalno produkcijo že zapolnjen in rekli smo si, zakaj ne bi poskusili kar s knjigami. Ob knjigi je tudi nekaj pridiha večnosti ali vsaj dolgoživosti. Knjiga lahko zaznamuje določen duhovni prostor tudi čez deset, dvajset ali več let.

Bukla: Kakšna je bila začetna vizija te knjižne založbe?

Šteger: Pri Beletrini smo bili že od vsega začetka prepričani, da se zgodba s knjigo pri njenem natisu ne konča, marveč šele začne. Naše gonilo je bilo po eni strani ustvarjati za vsako knjigo njen specifični kontekst in s tem polje razumevanja, po drugi strani pa v knjigah prepoznavati ključne za razumevanje sveta in nas samih. Organizirali smo branja, literarne turneje doma in v tujini, debate in simpozije, vlake literature, divja rajanja, filme in koncerte, vse, kar nam je le padlo na pamet, da bi izstopili iz ustaljenih založniških okvirov. Mnogo tega je danes samoumeven sestavni del knjižnega cirkusa, pred dvajsetimi leti pa to ni bilo običajno. V tem smislu smo bili zmeraj inovatorji, založba kot knjižni laboratorij, prej gibanje kot klasična založba. Začelo se je s socialnim umeščanjem literature, kasneje z novimi pristopi k literarnim festivalom, nadaljevalo z elektronskimi zgodbami, z AirBeletrino in Biblosom, portalom za izposojanje elektronskih knjig. Obenem smo na založbi zmeraj bili izjemen tim individualcev, prav vsak od sodelavcev ima lastne kvalitete in šleke mozaik vseh znanj, veččin in ustvarjalnega zagona ustvarja celotno sliko.

Čander: Takrat so praviloma obstajale tako ali drugače zamejene knjižne zbirke, pri *Beletrini* pa smo si zastavili imperativ, da se ne bomo omejevali ne generacijsko, ne estetsko, ne žanrsko. Znotraj iste knjižne zbirke tako že dvajset let izhajajo prevodna in izvirna dela, romani, poezija, esejistika in dramatika, tako dela mladih še neuveljavljenih avtorjev kakor tudi stvaritve klasikov. Pluralizem sam po sebi ni bil nikoli naš namen, vselej smo iskali vznemirljivost in estetsko dovršenost. Ponosen sem, da smo tovrstnemu konceptu ostali zvesti vse do danes.

Bukla: Kako je bilo pridobivati prve avtorje, izdajati prve knjige? Kako je bilo s porodnimi krči?

Šteger: Ko smo izdali prvi dve knjigi, prevod romana Gerharda Rotha *Zimsko popotovanje* in *Bile*, pesniško zbirko Matjaža Pikala, smo dogodek proslavili z velikim žurom v Tivolskem gradu. Zunaj nas je zametlo, notri smo razgrajali in se veselili, kot da bi izdali vsaj dvesto knjig. Za knjigami je bilo

pričakovanje nove, lačne generacije avtorjev, prevajalcev, a tudi pričakovanje javnosti, ki je želela nove, neobremenjene obraze. Kmalu so sledile druge knjige, tempo izdajanja se je z leti naglo dvigoval, a ne glede na število izdaj smo do danes ostali zvesti svoji maksimi, da ne izdamo nobene knjige, v kakovost katere sami ne verjamemo povsem. To je bil od začetka zakon: izdajati le tiste knjige, ki nam samim določajo, spreminjajo, obračajo, markirajo življenja. Seveda s tem principom nisi zmeraj všečen. Tudi si ne pridobiš samih prijateljev, še posebej ne med avtorji zavrženih rokopisov.

Čander: Seveda smo se najprej osredotočili na avtorje naše generacije. Izjemen odmev sta, denimo, že takrat doživela Aleš Čar in Nina Kokelj. Ključ do uspeha pa je bila verjetno navezava mladih avtorjev s starejšimi, že dobro uveljavljenimi imeni. Znamenje tovrstne čezgeneracijske zaveze je bil zame obisk Andreja Hienga na naši iniciacijski zabavi na Tivolskem gradu. Gospod Hieng je kmalu zatem resno zbolel in žal pri nas nikoli ni objavil knjige, s svojim prihodom pa nam je vtil upanje, da ne bomo ostali samo združba mladih entuziastov.

Bukla: Kako so bile prve knjige Študentske založbe sprejete na knjižnem trgu med profesionalci, torej v knjižnicah in knjigarnah?

Šteger: Nihče nas ni učil knjižne produkcije, vse smo se morali naučiti iz prakse. Spominjam se pripomb okrog prvih knjig, pohval lepemu oblikovanju Špele Trobec in občasnih kritik zaradi nekaterim premajhne tipografije. A poanta ni bila v kritiki sami. Poanta je bila, da nismo bili nikoli indiferentni do konstruktivnih pomislov in smo naše knjige oblikovno nenehno izboljševali. Obenem je bilo v vsebinskem smislu kmalu jasno, da so energija in z njo simpatije prostora na naši strani, na strani aktivnih, zagnanih, ta novih. Kmalu smo dobivali rokopise najbolj uveljavljenih avtorjev vseh generacij, kar je bilo odločilnega pomena, saj smo iz generacijske zgodbe hitro zrasli v institucijo, vredno zaupanja. Obenem smo kot eni redkih verjeli v mednarodno relevantnost besedil, napisanih v slovenskem jeziku. V to, da imata tudi slovenska literatura in misel določen prebojni potencial v tujini.

Čander: Veliko smo improvizirali in pravzaprav smo se vsega učili iz nič. Ta izkušnja se mi zdi še danes pomembna. Suvereno lahko o knjižni produkciji po mojem mnenju razmišljaš šele, ko si poučen o vseh njenih segmentih, tudi tistih banalnih. Kar se sprejetosti tiče, je bilo tako, da je bil prostor novincem takrat naklonjen, danes pa bi bilo verjetno drugače. Vprašanje je sploh, ali bi se lahko v današnjih časih lotili tako zahtevnega projekta iz nič.

Bukla: Zdi se mi, da je Študentska založba v tistem času najbolj intenzivno vstopila na segment izdajanja izvirnega leposlovja, ki so ga tedanje založbe puščale ob strani. Je to res?

Čander: Tedanje založbe so v resnici izdajale precej leposlovja, res pa je, da so se bolj kot ne ukvarjale z lastniškim konsolidiranjem in ob izidih novih naslovov ni bilo čutiti kakšnega posebnega erotičnega naboja. Mi pa smo vsako knjigo proslavljali kot novo rojstvo. Ker se je to čutilo tudi navzven, je založba hitro pridobivala na prepoznavnosti.

Bukla: Je Študentska založba po vašem mnenju spet zbudila interes za slovenske avtorje in njihove knjige?

Šteger: To je res. Po drugi strani pa ne gre zanemariti konteksta. Slovenski avtor se je v isti zbirki znašel z relevantnimi avtorji iz vsega sveta. Ob tem je založba od samega začetka gojila soobstojanje literature in teoretske misli, na kar so v devetdesetih letih nekateri gledali s skepsjo, v naši perspektivi pa je šlo za edinstven fenomen, ki je bil tedaj res izjemen.

Čander: Za razliko od drugih založb, ki so se v dolgih letih svojega obstoja že nekoliko polenile, smo resnično veliko vlagali v promocijo domačih avtorjev, jim organizirali branja v različnih krajih Slovenije, jih povezovali z

medijskim prostorom, jih vozili na mednarodne turneje in podobno. Takrat so nam mnogi celo očitali, da smo PR-založba in da se preveč ukvarjamo s promocijo. Predvsem smo si želeli, da bi knjige dosegle svoje bralce in res živele. Ves čas se je tudi videlo, da stojimo za svojimi avtorji, ne le po nekakšni formalni, ampak predvsem človeški plati. K temu je prispeval tudi vznik nove literarne generacije, ki nam je bila mentalno in duhovno blizu.

Bukla: Kakšen je bil vaš odnos z drugima dvema študentskima založbama, Litero in Gogo?

Čander: Dober. Z veseljem smo pomagali s svojimi izkušnjami pri njenem ustanavljanju. Slovensko študentsko založništvo je poseben fenomen tudi v evropskem kontekstu. V turbulentnih tranzicijskih časih so nam prav študentske organizacije zagotavljale osnovo za nepridobitno založništvo, kar je bilo v tistem času izjemno pomembno, če smo se želeli ogniti komercializaciji.

Bukla: Kako pa sodelujete zdaj? Kako gledate na prehajanje določenih slovenskih avtorjev med temi tremi založbami?

Čander: S prehajanjem avtorjev med založbami nimamo prav nobenih težav, nasprotno, veseli nas, da je založniški pogon dovolj močan in profesionalen, da lahko podpira izdaje dovolj širokega nabora kakovostnih pisateljev.

Bukla: Katere so bile glavne evoliucijske stopnje v razvoju založbe?

Čander: Začetno improvizacijo je zlagoma zamenjal vse bolj profesionalni odnos. Improviziraš lahko samo nekaj let, dolgoživost pa zahteva resnost in doslednost. In večino svojega časa smo resna in izjemno profesionalna založba, kar nam priznavajo tudi tuji partnerji.

Bukla: Sredi devetdesetih let je bilo že več založb, ki so izdajale teoretična dela. Kakšna sta bila ideja in vsebinski profil zbirke *Koda*? Zakaj ste se odločili, da prenehate izdajati *Claritas*?

Šteger: Prvi urednik zbirke *Koda* Marijan Kokot je *Kodo* zastavil kot zbirko, posvečeno predvsem novim medijem in internetni umetnosti. V tistem času, ki je bil zaznamovan z razširjanjem množične uporabe interneta in drugih novih praks, vezanih na kibernetski prostor, je bila to pomembna usmeritev, ki pa je sčasoma doživela precejšnjo razširitev. Kasneje je prišlo do hude krize v sofinanciranju humanističnih del. Obe obstoječi zbirki, *Claritas* in *Koda*, smo zato združili in programe nadaljevali pod skupnim imenom *Koda* z željo, da bi ohranili višjo prepoznavnost vsaj ene zbirke, posvečene humanistiki. Kdor pogleda program zbirke, bo kaj hitro ugotovil, da gre za izrazito plurani prostor, ideološko neobremenjen. Nič nenavadnega ne bi bilo, če bi na isti tiskovni konferenci predstavljali, recimo, prevod *Gnostičnih evangelijev* in novo knjigo Vesne Vuk Godine.

Bukla: Ja, take nenavadne knjižne pare sem na vaših tiskovnih konferencah nekajkrat doživel tudi sam. Katere pa so ključne razlike v izdajanju in prodajanju vaših knjig ob koncu drugega tisočletja in zdaj, v sredini drugega desetletja tretjega tisočletja?

Šteger: Ob koncu drugega tisočletja je na Slovenskem vladalo prepričanje, da knjige morda ne spreminjajo sveta, ga pa soblikujejo, da so izidi novih del pomemben dogodek, vreden vsakršne pozornosti. Vzporedno s tem je šlo tudi prepričanje samih avtorjev, da se z ustvarjanjem vpisujejo v neizpodbitne genealogije duha, da ne rečem malce ironično kar v strukture večnosti. Za vse to se zdi, da je danes povsem izpuhtelo. Knjiga je razumljena v prvi vrsti kot neki iniciacijski dogodek za večinoma kratkotrajno socialno valovanje, ki se zgodi prek spleta, virtualno. Biti mlad

Aleš Šteger in Mitja Čander

Foto: Borut Krajnc

ambiciozen avtor pomeni v prvi vrsti kreirati svoj projekt, svoje promocijske strategije, mrežiti in se socialno umeščati. Ne rečem, da tako razmišljajo vsi, a jih je iz dneva v dan več. Vse to opazujem z določeno rezervo in se čutim nekako »old school«. A to še nikakor ne pomeni, da se kot založba ni potrebno marketinško in prodajno prilagajati realnosti. Od elektronskih knjig, prodaje prek interneta, socialnih omrežij, iskanja novih prodajnih poti. Vojnovičeva *Figa* se trenutno prodaja tudi po Petrolovih servisih, to pove vse.

Čander: Knjiga je v devetdesetih letih zavzemala povsem drugačen simbolni položaj, kot ga ima danes. Prodane naklade so bile temu primerno precej višje. V času krize je ocenjeni promet založniške panoge padel vsaj za tretjino. Spodbudno pa je dejstvo, da se je padanje ustavilo, pri naši založbi se počasi spet vračamo na prodajne številke, značilne za čas pred krizo. Knjigi so že velikokrat napovedovali konec oziroma marginalizacijo, vselej znova so se ušeli. Očitno tudi tokrat.

Bukla: Kje v tem kontekstu sodobnega pozicioniranja knjig nastopa predstavljanje knjig na literarnih prireditvah kot je *Fabula*?

Šteger: Fabuline knjižne izdaje pa tudi knjižne izdaje znotraj Dnevov poezije in vina so primer dobre prakse. Dogodki premišljeno odpirajo vrata do knjig, ki bi drugače pogosto težje našle svoje bralce, obenem pa gre brez izjeme za izjemne avtorje in relevantne tematike. Pomislimo le na izdajo zbranih pesmi, ki spremljajo Dneve poezije in vina. Tako smo dobili izjemne izdaje Šalamuna, Grafenauerja, Jesiha, letos Vena Tauferja. Ali pa na teme, ki jih odpira *Fabula*, letos na primer temo prišleki, se pravi migracij, ki je bila zastavljena že pred izbruhom begunske krize.

Čander: Videti avtorje v živo je gotovo poseben dogodek, zato so festivali pomembni, saj gradijo mostove med bralci in avtorji, čeprav vsi bralci dobro vemo, da knjige zares zaživijo šele v samotni.

Bukla: Je zahtevnejše knjige, bodisi leposlovne ali pa tudi neleposlovne, v Sloveniji po vašem mnenju sploh možno izdajati brez javne podpore?

Šteger: Nikakor. Tudi v številnih jezikih veliko večjih narodov to ni mogoče. Kdor meni nasprotno, vidi le posamezne, redke fenomene, ko se kaka knjiga proda visoko nad povprečjem. A posamezni fenomeni ne ustvarjajo micelija, kulture, ne ustvarjajo založniške klime in z njo nujno povezane širše produkcije, ki je potrebna, da ohranjamo jezik svež in duh prožen.

Čander: Kulturna produkcija, kot jo razumemo Evropejci, brez javne podpore preprosto ni možna. Javna podpora kulturi omogoča avtonomijo, ki je prepotrebna za vrhunske dosežke.

Razširjena ekipa založbe Beletrina (od prve vrste levo): Tomo Ravbar, Anja Kovač, Manca G. Renko, Aleš Šteger, Špela Pavlič, Marko Hercog, Marija Ravnikar Dovč, Miljana Cunta, Branka Jeretina, Darja Demšar, Ana Schnabl, Tina Deu, Matic Razpet, Luka Kravanja, Roman Didovič, Mitja Čander. Na fotografiji manjkajo: Alma Čaušević, Timea Campbell in Tomaž Gerdina.

Bukla: Kateri vaši knjižni naslovi so vas najbolj prijetno presenetili v zadnjih letih?

Šteger: Cavazza Vesne Milek, Jungova Rdeča knjiga, Državlanski eseji Alojza Ihana. Še bi lahko našteval.

Čander: Mene pa je v zadnjem desetletju presenetil fenomen Vojnovič. Goran je dejansko prinesel v slovenski prostor izjemno svežo pisavo. Svojevrstno presenečenje pa je bil tudi družbeni odmev na njegovo pisanje. Še danes si težko predstavljam katero koli knjigo slovenskega avtorja, ki bi se, tako kot Goranovi *Čefurji rausl*, prodala v 17.000 izvodih. Posebej ponosen sem tudi na prvi prevod *Korana* iz arabščine na Slovenskem. Šlo je za izjemno zahteven projekt, ki predstavlja temelj v današnjem svetu izjemno potrebnega medkulturnega dialoga.

Bukla: Za katero od knjig, ki je niste izdali, vam je še zdaj žal?

Šteger: Kar nekaj jih je, zadnja je bila verjetno knjiga antropologa Davida Graeberja *Dolg*. Čeprav seveda pri nas ne poznamo zgodbe, kot je Harry Potter, ena knjiga, ki preživi založbo za naslednjih dvajset let. Skladno s tem pa si človek ob vsaki želeni knjigi, tudi če je izšla pri konkurenci, oddahne, da je sploh izšla.

Čander: Številne dobre knjige izhajajo tudi pri drugih založbah in včasih si rečem, glej, tukaj so nas prehiteli, potem pa se kmalu spomnim številnih idej, ki še čakajo na realizacijo. Tako da mi v tem smislu za nobeno knjigo ni žal, da ni izšla pri nas. Za vse nas je namreč ključnega pomena, da ostane založniška infrastruktura na Slovenskem dovolj razplastena in dovolj profesionalna. V nogometni ligi s samo tremi klubi na koncu propadejo prav vsi.

Bukla: Kakšna pa je vizija vaše založbe?

Šteger: Ne bomo le del prihodnosti, ampak njeno gonilo.

Čander: Ne pasti v rutino in samozadovoljnost, nenehno iskati nove izzive in priložnosti.

Bukla: Se bo spletni portal AirBeletrina morda kdaj prelevil tudi v tiskano literarno revijo?

Šteger: AirBeletrina je odsev časa, ki je pri periodiki še posebej naklonjen spletu. Dosega, odzivnosti in vpliva, kot ga ima danes AirBeletrina, ne bi ni-

koli dosegli z literarno revijo v tiskani obliki, zato naj gozdovi za zdaj ostanejo neposekani, AirBeletrina pa na spletu.

Čander: AirBeletrina bo prihodnje leto praznovala že desetletnico svojega obstoja. Na začetku so bili digitalni mediji dojemani bolj kot nekakšno pomagalo pri promociji knjižnih izdaj kot pa samostojni medijski kanali. Danes je položaj povsem drugačen. Digitalni medij je lahko bolj ažuren od tiskanega, doseže lahko tudi bistveno širši krog bralcev, zato bo AirBeletrina ostala digitalna.

Bukla: Oba sta tudi avtorja. Kako je bilo v zadnjih dvajsetih letih izdajati druge avtorje v kontekstu lastne ustvarjalnosti in kako je bilo znotraj tega nenehnega dotoka novih besedil usmerjati svoj avtorski izraz?

Šteger: Moj prvenec *Šahovnice ur* je izšel pri Mladinski knjigi še pred osnovanjem Beletrine, dve leti zatem tudi pesniška zbirka *Kašmir* pri Novi reviji. Kot avtor torej nisem rabil založbe. Kvečjemu obratno. V prvih letih sem po svojih močeh poskušal prispevati k dvigu prepoznavnosti Beletrine, kasneje pa to tako ali tako ni bilo več potrebno. Biti obkrožen s teksti, z avtorji, je izjemna stvar. Je nenehen izziv in oplemenitev obenem. Avtorji smo posebne sorte zveri, v sebi nosimo torišča sveta in srečevanja s številnimi avtorji, katerih dela smo izdajali, so me človeško oblikovala: Dane Zajc, Tomaž Šalamun, nekaj kratkih, a nepozabnih srečanj s Tarasom Kermaunerjem, srečanja s Tomasom Tranströmerjem, z Inger Christensen, s Juanom Gelmanom ali Charlesom Simicem. Predvsem pa gre za srečevanja z besedili, pri meni predvsem tudi s teoretskimi, filozofskimi, zgodovinskimi teksti, od Walterja Benjamin, Simone Weil, Emila Ciorana do Eliasa Canettija, Gillesa Deleuza in Giorgia Agambena.

Čander: Tri knjige esejev sem izdal pri Literi in Literaturi. Moja uredniška izkušnja tako doslej ni bila prepletena z avtorsko. Branje rokopisov pa je zame, tako kot branje knjig ali gledanje filmov, vedno navdihujoče, priložnost, da se ponovno preizprašam o sebi in svetu.

Bukla: Za konec: Katere knjige vaše založbe, ki bodo izšle do konca leta, bi še posebej izpostavila?

Čander: Morebiti bi izpostavil zelo zanimiv paket kratke proze: z novimi zbirkami prihajajo med bralstvo Suzana Tratnik, Jani Virk in Lucija Stepančič.

Postmoderna etika

Zygmunt Bauman; prevod: Urban Tarman
Znanstvena založba Filozofske fakultete,
2016, m. v., 269 str., 19,90 €

Eden najpomembnejših teoretikov (post)moderne že v prvem stavku uvoda opozori, da bo knjiga govorila o etiki in ne o moralnosti, ukvarjanje s slednjo bi namreč prineslo popisovanje številnih problemov, s katerimi se ukvarjamo današnji ljudje. Etika, na drugi strani, odpira spraševanje o temeljnih usmeritvah, brez katerih je moralnost izgubljena, brez kompasa, brez etičnega koda. Toda kot ugotavlja Bauman, so mnoge etične teorije v postmoderini prišle do svojega konca, do pretirane samokritičnosti in samouničenja, zaradi česar vse bolj pristajamo na nedoločno razpršenost. Avtor skozi poglavja razgrajuje univerzalnost, individualnost (morala pred svobodo), dvojnost (aporija bližine), potres tretjega (in rojstvo družbe), različne družbene prostore ter stopnjo, ko ostaneta le še zasebna morala in javno tveganje, knjigo pa sklene s pretehtanjem začetne negativne obljube; verjame namreč, da moralnost z nezmožnostjo gotovosti le pridobi. > ŽIGA VALETIČ

Etika komunikacije

Adriano Fabris; prevod: Jurij Verč
Družina, 2016, m. v., 146 str., 19,90 €

Avtor filozofske knjige o etiki komunikacije (kot veđa se je izoblikovala in osamosvojila v drugi polovici 20. stoletja) je redni profesor moralne filozofije na Univerzi v Pisi. Ne moremo ne komunicirati, ne moremo se temu izogniti, če želimo z drugimi, pravzaprav kar z *vsemi* drugimi, deliti to, kar mislimo in kar preprosto smo. V slovenskem predgovoru h knjigi je med drugim zapisal, da je dobra komunikacija vedno tvegana; temeljna odgovornost dobre komunikacije je odgovornost do izrekanja resnice, kar je osrednje vprašanje za vsakogar, ki želi oblikovati etiko komunikacije. Komunikacija je delovna, delujemo pa lahko bodisi dobro ali slabo. Knjiga poskuša odgovoriti na vprašanja *kako in zakaj komunicirati* ter predvsem *kako in zakaj dobro komunicirati*. Po priročniku bi morali poseči prav vsi, še posebej pa posredovalci informacij (na spletu, televiziji, pisanih medijih) – že zato, da bi prevetрили svoje izbire izrekanja resnice. > SABINA BURKELJCA

Agonistika

Misliti svet politično

Chantal Mouffe;
prevod: Aleksandra Rekar
Maska, 2015, m. v., 169 str., 19 €, JAK

Belgijska profesorica in politična teoretičarka Chantal Mouffe v *Agonistiki* zareže v enega ključnih vprašanj sodobne demokracije – v njeno funkcionalnost. Glavni mehanizem vitalne demokracije najde v pozitivnem konfliktu, ki nasprotniku, drugače mislečemu tekmecu, ne spodbija legitimnosti pravice do boja za zmago za njegova načela, temveč ga izziva in premaguje z vse bolj jasno izraženimi argumenti. Spor je torej ploden, kadar spoštuje vnaprejšnje okvire, tako v politiki kot v civilni družbi, priprava terena za takšen spopad idej pa po mnenju avtorice vodi v zdravi pluralizem in v še vedno mogoč družbeni napredek. Mouffovo zanimajo tudi alternative liberalno-demokratskemu modelu, ki poka po šivih, svoje razmisleke pa primarno črpa in aplicira iz Evrope in za Evropo ter se sprašuje: Evropa narodov ali Evropa regij? > ŽIGA VALETIČ

IVAN OMAN

ZA NAŠ DRAGI DOM IN ROD

POGOVOR Z BORCEM ZA SLOVENSKO SAMOBITNOST,
DRŽAVNOST IN DEMOKRACIJO

Knjiga, ki jo jemljete v roke, je nastala iz ljubezni do slovenstva, domovine in najžlahtnejših vrednot, ki so bile donedavna del slovenske biti in za katere verjamemo, da so še prisotne v slovenskem človeku. Vrednot, ki jih poseeblja Ivan Oman, ena osrednjih osebnosti slovenske pomladi. Človek, v poklon kateremu je knjiga nastala.

Življenjska pot
Ivana Omana!

Naročila in informacije:

Družina d. o. o., Krekov trg 1, Ljubljana
tel.: 01/360-28-28, www.druzina.si

ZALOŽBA
DRUŽINA

Na polju milosti

Tessa Afshar; prevod: Irena Modrijan
Družina, 2016, m. v., 304 str., 19,90 €

Zgodba romana temelji na vsebini *Rutine knjige v Stari zavezi*. Ruta v svoji primarni družini ni bila deležna ljubezni in pozornosti, saj se je rodila kot še ena deklica namesto pričakovanega in zaželenega sina. Ko spozna Naomi iz Judovega Betlehema v Izraelu, jo ta vzljubi in povabi k sebi domov. Z Naomi-jinim sinom Mahlónom se Ruta poroči ter sprejme njegovo vero. Žal ne moreta imeti otrok in mož ji zaradi bolezni kmalu umre. Obubožana in osamljena Ruta se z Naomi odpravi v Izrael, da bi ji pomagala obnoviti stari dom. Tam sreča Boaza, čigar ljubljena žena je umrla med porodom. V nadaljevanju spremljamo pripoved o Rutini zvestobi, skrbnosti in ljubeznivosti. Zgodbi Rute in Boaza se združita, iz ljubezni se jima rodi sin in tako postaneta del velike zgodovine odrešenja. Kot prednika kralja Davida sta zapisana v Jezusovem rodovniku na začetku *Matejevega evangelija*. > **SONJA JUVAN**

Beneški violinist

Zgodba o Vivaldiju

Alyssa Palombo

prevod: Irena Furlan

Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2016, m. v., 430 str., 12,90 €

Benetke, 18. stoletje, klasična glasba, spletke plemiških družin in seveda prepovedana ljubezen. V tem svetu živi Adriana, ki obožuje violino, a ker ji je oče odrekel učne ure, se v nočeh pogosto skrivaj izmuzne k virtuozu Vivaldiju. Seveda se nedolžno poučevanje glasbe kmalu prelevi v strastno ljubezensko afero. Čeprav vesta, da za njuno zvezo ni srečnega konca, saj je Vivaldi v duhovniških vrstah, Adriani pa oče že pripravlja poroko, se ljubimca ne zavedata resnosti posledic, ki jih bo povzročila njuna tragična ljubezen. Prvenec ameriške pisateljice so ljubitelji zgodovinskih romanc sprejeli z navdušenjem, zato avtorica v naslednjem letu že načrtuje izdajo drugega romana, ki se bo sicer odvijal nekaj stoletij prej in za spremembo v Firencih. > **VANJA JAZBEC**

Midva

David Nicholls

prevod: Nataša Müller

Mladinska knjiga, zbirka Kapučino,
2016, t. v., 451 str., 34,96 €

Prevod novega romana angleškega pisatelja Davida Nicholla (1966), pri nas že znanega po delu *En dan*, ki so ga prelili tudi v filmsko uspešnico (ob izidu *Midva* je *En dan* izšel v prenovljeni

podobi kot žepnica), se vsebinsko tudi tokrat umešča na presečišče drame in romance in raziskuje tegobe rutinskega življenja poročenih parov. Glavni junak zgodbe je Douglas, pretirano redoljubni raziskovalec v srednjih letih, ki ga žena Connie nekega večera malo pred tem, preden njun edini sin odide na študij, seznanj z dejstvom, da ga bo morala zapustiti, saj ob njegovi zapetosti ni mogla uresničiti svojega odprtega in spontanega duha. Vseeno pa se kot družina še zadnjič odpravijo na poprej načrtovano potovanje po Evropi. Najstniški sin z družbo staršev ni pretirano zadovoljen, zato jo kmalu ucvre po svoje, kmalu zatem pa počti tudi med zakoncema in Douglas na poti ostane sam. Je to zanj priložnost, da končno poišče stik s sinom in s samim seboj? Domišljeno. > **SAMO RUGELJ**

Hiša na robu noči

Catherine Banner

prevod: Maja Prevolnik

Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2016, m. v., 440 str., 12,90 €

Britanska pisateljica se je uveljavila že pri 14 letih, ko je napisala prvi del trilogije *The Last Descendants*, namenjene mladim odraslim. Medtem ko ima trilogija še nekaj fantazijskih elementov, je novi roman že postavljen v povsem realno okolje. Zgodba se odvija na otoku Castellamare, kjer spremljamo usodo štirih generacij družine Esposito. Zaznamujejo jih svetovne vojne in gospodarske krize, zvesta prijateljstva in usodne ljubezni. Vse pa se dogaja v gostišču Hiša na robu noči ali vsaj v njegovi bližini. Avtorica napoveduje nove zgodbe, tokrat v majhnih evropskih mestih sredi turbulentnih zgodovinskih časov, zato lahko izpod njenega peresa zagotovo pričakujemo podobno navdihujoče pripovedi. > **VANJA JAZBEC**

Sisi

Naključna cesarica

Allison Pataki

prevod: Anja Bakan

Hiša knjig, Založba KMSŽ,
2015, m. v., 717 str., 14,99 €

Zgodba obširnega romana se začne leta 1853, v času razcveta habsburškega cesarstva, na čelu katerega stoji Franc Jožef. Mladič mora kot vsak

zgleden vladar zagotoviti nasledstvo, zato je cesarska poroka že na vidiku. Vzel naj bi Heleno Bavarsko, a ko z nevesto pride na dvor tudi njena mlajša sestra Elizabeta, bolje znana kot Sisi, Franc Jožef prekine zaroko s Heleno in si ves očaran izbere Elizabeto. Sisi, ki ni va-jena dvorskega blišča, se mora hitro priučiti aristokratskega življenja in veččin dvornega spletkarjenja, hkrati pa najti srečo v ljubezni in ohraniti svoj jaz. Avtorica, sicer uveljavljena novinarka, je v svojem drugem zgodovinskem romanu domišljeno predstavila eno izmed najbolj kompleksnih evropskih cesaric. > **VANJA JAZBEC**

Sisi

Samosvoja cesarica

Allison Pataki

prevod: Samo Kuščer

Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2016, m. v., 446 str., 12,90 €

V knjigi *Sisi: naključna cesarica*, se je avtorica posvetila začetkom Elizabetine zgodbe. Mladenka, ki so jo klicali Sisi, je naključno postala vladarica, ker je ob pravem času spremljala svojo starejšo sestro na dvor Franca Jožefa, ta pa se je vanjo usodno zaljubil. V knjigi *Samosvoja cesarica*, ki je na neki način nadaljevanje prve zgodbe, Sisi že sedi na prestolu Avstro-Ogrske, kjer ima vse bogastvo cesarstva in podporo ljudi. Zdi se, da je ljudstvo dobilo popolno cesarico. A Sisi se na dvoru ne počuti domače, zato pogosto potuje, najraje pa čas preživlja na svojem posestvu na Ogrskem, kjer se nehote zaljubi v tamkajšnjega grofa. Zaradi grožnje prve svetovne vojne se odgovorno vrne na dvor, kjer svojemu možu stoji ob strani. Vablivo branje, ki opisuje Sisi-jino zgodbo vse do njenega tragičnega konca, ne bo razočaralo ljubiteljev zgodovinskih romanc. > **VANJA JAZBEC**

Brez tebe

Jojo Moyes

prevod: Dušana Zabukovec

Mladinska knjiga, zbirka Kapučino, 2016, t. v., 448 str., 32,96 €

Bralci si za dobre zgodbe pogosto želimo, da se ne bi nikoli končale in včasih se nam ta želja celo uresniči. Priljubljena britanska avtorica je med pisanjem scenarija za ganljivi roman *Ob tebi* (ki je pravkar dobil tudi svojo filmsko različico) je dobila toliko pisem in vprašanj o tem, kako je Lou živela po Willovi smrti, da se je odločila ustreči oboževalcem in je napisala nadaljevanje. Mlada Lou se v svojem življenju brez Willa seveda nikakor ne znajde. Neizpoljena streže v letališkem baru in brezciljno preživlja svoje osamljene dneve v skupini za samopomoč. Živi v popolnem zanikanju realnosti, dokler se na njenih vratih ne pojavi problematična najstnica Lily, ki jo s svojo skrivnostjo povleče nazaj v spomine in čas, ki ga je preživela z Willom, obenem pa prisili, da ponovno vzame vajeti življenja v svoje roke. > **RENATE RUGELJ**

Nevarna z diamanti

Madeline Hunter

prevod: Barbara Trobentar

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2016, m. v., 341 str., 12,90 €

Vojvoda Castleford se resnim zadevam posveča le ob torkih, saj so preostali dnevi v tednu namenjeni uživanju. Ko z oporoko dobi v last nekaj manjših posestev in se odloči za njihov ogled, ga na enem izmed njih pričaka stroga in zaščitniška Daphne Jeyes. Strašno razočarana, da ji stari Becksbridge ni hotel zapustiti posestva z njenimi rastlinjaki in vrtovi, je sumničava do

Castleforda, ki jo odkrito zapeljuje. Posestvo pa si zaradi morebitnega rudninskega bogastva zelo želi tudi Becksbridgeev sin, ki se mu mora Daphne na vsak način izogniti. Posestvo in cvetličarna na njem pa nista edino, kar želi zaščititi Daphne. Se ji bo Castleford dovolj dokazal, da mu bo zaupala pri varovanju svoje največje skrivnosti – in svojega srca? > **KLARA JARC**

Zvite ukane pregrešnega vojvode

Samska dekleta, knj. 2

Laura Lee Guhrke

prevod: Matej Krajnc

Hiša knjig, Založba KMŠ, 2015, m. v., 395 str., 12,99 €

Rhys de Winter, vojvoda Šentširski, je kot mnogi v njegovem prijateljskem krogu lahkomišeln užiavač, vendar pa je podedoval posestva, ki so na robu propada, in nujno potrebuje bogato dedinjo. Po naključju izve, da se privlačni šivilji, ki jo je srečal na plesu, obeta zapuščina, ki bi rešila vse njegove težave. Šivilja Prudence Bosworth je od očeta, ki jo je zapustil pred rojstvom, podedovala ogromno bogastvo, vendar le pod pogojem, da se v roku enega leta poroči. Ko začne na videz naključno srečevati vojvodo Šentširskega, začne do njega gojiti nežnejša čustva. Ker nobena prevara ne ostane skrita za vedno, se bo moral vojvoda precej potruditi, da jo bo prepričal, da tudi on ni ravnodušen do nje. > **KLARA JARC**

Vzemi me; trilogija Stark International, knj. 3

Julie Kenner

prevod: Nadja Ogriz

Mladinska knjiga, zbirka Strasti, 2016, t. v., 308 str., 32,96 €

V zadnjem delu trilogije Jacksonu Steelu grozi aretacija za umor izsiljevalskega fotografa Reeda. Poleg tega ga skrbi za hčerkino skrbništvo, saj je v primeru, da se zgodi najhujše, ne želi prepustiti njeni teti. Sylvia se tako privaja na svojo novo vlogo matere Jacksonovi hčerki. Težave z letoviškim gradbenim projektom obema povzročajo sive lase na poslovni ravni,

saj vse kaže, da je nekdo iz podjetja povezan z vandalizmom na gradbišču. Med spoprijemanjem s težavami sta si Jackson in Sylvia še bliže, vedno bliže pa je tudi dan, ko bosta premagala duhove preteklosti in v novozgrajenem letovišču rekla svoj da. > **KLARA JARC**

Hiša knjig napoveduje:

Jill Shalvis, *Preprosto usoden*
448 strani; 12,99 €

Jill Shalvis
Najslajša stvar
432 strani; 12,99 €

Julie James
O tisti noči
464 strani; 12,99 €

Catherine Bybee
Tvoja do torka
512 strani; 12,99 €

Johanna Lindsey
Rahločutni prevarant
528 strani; 12,99 €

poletno branje

Od 3,99 do 9,99 €.

**Naročila nad 25 €
pošljemo gratis!**

Do 30. 9. 2016.
Dostava: 1 do 2 dni.

Distribucija Avrora
e: info@galarna.si
t: 040 922 521

www.galarna.si

Bilo jih je deset; Zmenek s smrtjo

Agatha Christie

prevod: Danica Krizman; Irena Matovič
Mladinska knjiga, zbirka Krimi,
2016, t. v., 260/277 str., 32,96 €/knjigo

V kratkem času sta izšla dva romana mojstrice detektivske pripovedi Agathe Christie. Prvi je novi prevod *Bilo jih je deset* iz leta 1939 (prvič je pri nas izšel leta 2005 pod naslovom *In potem ni bilo nikogar več*), ki nam na pomenljivo dovršen avtoričin način predstavi raznoliko deseterico junakov, ki se na povabilo (ne)znanca vsak s svojim razlogom in skrivnostjo odpravijo v razkošno hišo na razvpiti otok sredi oceana. Kmalu po prihodu začnejo en za drugim – kot v pesmi o desetih zamorčkih – skrivnostno umirati. Gre za roman, s katerim se je Agatha Christie ukvarjala dolgo časa, da bi se v njem vse ustrezno sestavilo in poklopilo. Zato ni čudno, da ga imajo za enega njenih najboljših romanov, poleg tega pa so prodali več kot sto milijonov izvodov. Drugi roman, *Zmenek s smrtjo*, iz leta poprej, torej z letnico 1938, pa je še en od Poirotovih primerov. Dogaja se na Bližnjem vzhodu, kjer Poirot iz svoje sobe v Jeruzalemu sliši stavek, ki sproži zaplet romana: »Saj razumeš, kajne, da mora umreti?« Ko kasneje na območju veličastnih pečin jordanske Petre umre gospa Boynton, ki Poirotu sicer ni prav pri srcu, majhno znamenje na njenem zapestju pa je vse, iz česar se lahko sklepa na njen umor, ima vrli detektiv samo 24 ur časa, da razreši ta nenavadno zakrit primer. Poirot in Agatha Christie v eni svojih boljših izvedb. > **SAMO RUGELJ**

Žerjavica pod pepelom

Sabaa Tahir

prevod: Ida Sternad
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2016, m. v., 414 str., 12,90 €

Prvenec ameriške pisateljice pakistanskih korenin se dogaja v fantastičnem antičnem svetu. Ljudstvu kruto vlada Imperij, ki krvavo kaznuje najmanjši upor. Laia, ki se dobro zaveda grozot oblasti, z družino živi v revnem delu mesta in se skuša izogibati težavam, vse dokler vojaki ne aretirajo njenega brata zaradi izdajstva. Da bi ga rešila, z uporniki sklene dogovor: če bodo rešili njenega brata, bo vohunila na najprestižnejši vojaški akademiji. Med delom spozna Eliasa, najodličnejšega vojaka, ki ima prav tako veliko skrivnost. Zgodba, ki jo izmenjujoče pripovedujeta glavna junaka, ima magičnost sveta *Harryja Potterja* in brutalnost *Igre prestolov* ter zasvoji kot *Igre lakote*. Ker je vabljiva za široko paleto bralcev, ni presenetljivo, da je nadaljevanje svetovne uspešnice že napovedano za konec letošnjega poletja. > **VANJA JAZBEC**

Dragulj

Amy Ewing

prevod: Lidija Kreft
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2016, m. v., 304 str., 10,90 €

Znanstvenofantastičnim utopijam, ki zadnja leta privlačijo široko paleto bralcev po vsem svetu, in to ne samo mladih odraslih, ki so jim v osnovi namenjene, se pridružuje nova serija, *Osamelost*. Sledi smernicam, ki so jih postavile njene predhodnice; serije *Igre lakote*, *Razcepljeni* in *Izbira* so le nekatere med njimi. Vseeno pa odpira tudi nove, precej provokativne teme. Zgodba se namreč odvija v Dragulju, mestu kraljeve družine, kjer imajo plemeniti prebivalci seveda vsega preveč. Ne morejo pa dobiti naslednikov. Zato oblast najde učinkovito, a skrajno neetično rešitev. Iz najrevnejših predelov mesta pripelje dekleta, ki bodo služila kot nadomestne matere. Tukaj v zgodbo stopi Violet, ki jo na dvoru preimenujejo v 197. Zdaj je le ena izmed števil. Radovednost, kako se bo odvila njena zgodba, bralca drži pokonci vse do zadnje strani. K sreči je preveden že drugi del, naslovljen *Bela vrtnica*. > **VANJA JAZBEC**

Preganjana do petka; Samska do sobote

Neveste za vsak dan, knj. 3 in 4

Catherine Bybee

prevod: Matjaž Kotnik, Aljaž Krivec
Hiša knjig, Založba KMŠ,
2016, m. v., 507/459 str., 12,99 €/knjigo

Tretji del privlačne serije pripoveduje o Gwen Harrison, ki je prevzela vodenje agencije Alliance. Hči angleškega vojvode se odlično znajde v vlogi ženitne posredovalke za bogataše, ki iščejo začasno poroko, živce pa ji kravžlja varnostnik Neil MacBain, ki se nikakor noče odzvati na njeno zapeljevanje. Položaj se sunkovito spremeni, ko začne neznanec Gwen in njeni sostanovalki Karen nastavljeni mrtve krokarje. Neilu postane jasno, da je Gwen, do katere nikakor ni ravnodušen, napadel nekdo iz njegove vojaške preteklosti, zato jo sredi noči odpelje v neznano, da jo zaščiti in se pripravi na obračun s preteklostjo. V četrtem delu spremljamo Karen Jones, ki se zavzeto ukvarja z otroki v tiskah. Da bi za svoje poslanstvo zbrala sredstva, se odloči za dogovorjeni enoletni zakon s filmskim zvezdnikom Michaelom Wolfom, ki bo tako zatrl ugibanja o svoji spolni usmerjenosti ter ženi ob načrtovani ločitvi na bančnem računu pustil zajetno vsoto. Preobrat povzroči obisk njegovega brata Zacha Gardnerja in dopust pri moževi družini, saj se med Karen in Zachom začnejo kresati prepovedane iskre. Ko skupaj poskušata pomagati nosečemu dekletu, ki ga starši pretepajo, se čustvom ne moreta več upirati, Michaelova družina pa izve nekaj neprijetnih skrivnosti. > **KLARA JARC**

Neopevani junak

Suzanne Brockmann

prevod: Irena Furlan
Hiša knjig, Založba KMŠ,
2015, m. v., 637 str., 14,99 €

Knjiga je križanec med čutno romanco in napeto avanturo ter prva v zbirki *Troubleshooters*, ki opisuje junaške zgodbe specialne enote ameriške vojne mornarice SEAL. Na prvih straneh spoznamo Toma, pogumnega vojaka, ki se je v mladosti s plemenitim namenom priključil vojaškim vrstam. Potem ko na misiji v eni izmed akcij utрпи hude poškodbe glave in je prisiljen vzeti trideset prostih dni bolniškega dopusta, odpotuje v rojstno mesto. Tomov miren dopust se kaj kmalu skazi, ko sredi belega dne na ulici opazi mednarodnega terorista. Da bi preprečil sovražnikove načrte, dogodek prijavi, a kaj ko mu zaradi poškodbe nihče ne verjame. Zato za pomoč prosi Kelly, svojo nesojeno najstniško ljubezen. > **VANJA JAZBEC**

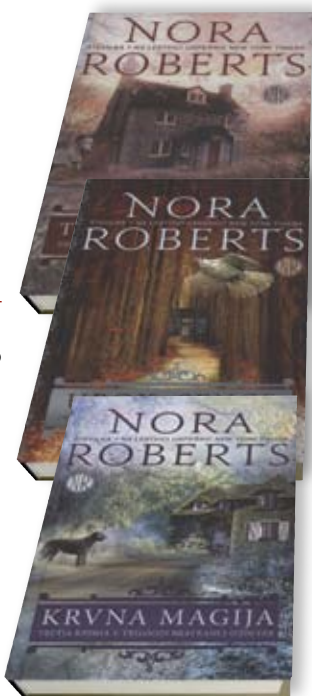

trilogija Bratrance O'Dwyer

Temna čaravnica; Urok sence; Krvna magija

Nora Roberts

prevod: Suzana Pečnik, Martina Krkovič
Meander, 2014–2016, t. v.,
318-360 str., 34 €/knjigo

Priljubljena avtorica nas s trilogijo o bratranceh O'Dwyer popelje na Irsko, kjer se že od 13. stoletja pripravlja boj med demonskim čarovnikom Cabhanom ter temno čarovnico Sorcho in njenimi potomci. V prvem delu se Iona Sheehan iz Amerike preseli na Irsko, v kraj svojih prednikov, naveže tesno prijateljstvo z bratrancema Branno in Connorjem O'Dwyerjem, ter končno začne živeti na polno, vključno z učenjem magije, ki je v njeni krvi. Najde si delo s konji, ki ji je pisano na kožo, obenem pa ji šef Boyle McGrath dviga temperaturo. V drugem delu se Connorjevo dolgoletno prijateljstvo z Mearo Quinn preobrazi v nekaj več, stopnjuje pa se tudi bitka med dobrim in zlom. V tretjem delu se razreši dolgoletno hrepenenje med Branno in Finbarjem Burkeom, ki je Cabhanov potomec, pa vendar se bori proti svoji krvni dediščini. Ljubezenske zgodbe so prepredene z magijo in sanjami, ki povezujejo zdajšnje O'Dwyerjeve potomce s Sorchinimi otroki, številni boji s čarovnikom Cabhanom pa vodijo do bitke, ki bo odločila konec starodavne vojne. > KLARA JARC

Modrijanov strah

Drugi dan Kraljemorčeve kronike

Patrick Rothfuss; prevod: Sergej Hvala
Mladinska knjiga, 2016, t. v., 1178 str., 44,96 €

Trilogija *Kraljemorčeve kronike* je ena izmed najpopularnejših sodobnih fantastijskih sag, pred njo je le *Igra prestolov*, ki ji je k dodatni prednosti veliko pripomogel prihod na male zaslone.

Spretno napisana pripoved se za razliko od sorodnih del, ki ciljajo na široko zastavljeno zgodbo s premnogimi liki, osredotoči le na enega junaka. Pri tem je Rothfussu uspelo zadeti žebeljico na glavico, saj je Kvothe prikupen nosilec zgodbe, ki v sebi združuje tako lastnosti vse-mogočnega kot ranljivega in zmotljivega junaka. *Modrijanov strah* nadaljuje njegove preizkušnje, ki ga že za časa življenja privzdignejo v status legende. Na univerzi, kjer študira magijo, njegovo rivalstvo z Ambrosom pripelje do incidenta, po katerem mu »svetujejo«, naj za nekaj časa zapusti šolo. Kot talentirani glasbenik dobi službo na dvoru vplivnega vladarja. Kvothe to izkoristi za iskanje informacij o morilcih svojih staršev, hkrati pa ga opravljanje gospodarjevih nalog pahne v nepričakovano avanturo, polno zasukov in grenko-sladkih doživetij. Kljub slabim 1200 stranem bo knjiga minila vse prehitro. Medtem pa se trilogija razvija v pravo franšizo. Na Kickstarterju je uspešno financiranje prestala namizna igra iz knjige, ki je nekakšna mešanica šaha in goja, lani jeseni pa je pisatelj sporočil, da bo studio Lionsgate (zaslužen za filmske *Igre lakote*) po knjigi naredil film, TV-nanizanko in videoigro. Zvezda je postal tudi sam Rothfuss, ki je spretno izkoristil družabna omrežja in postal priljubljen bloger. No, med čakanjem na tretji del pa lahko upamo, da bo v slovenščino prevedena tudi čudovita novela *The Slow Regard of Silent Things*, lirični sprehod v svet *Kraljemorčevih kronik* skozi oči »lunine vile« Auri. > ALEŠ CIMPRČ

NOVOSTI iz zbirke

ŽEPNA KNJIGA

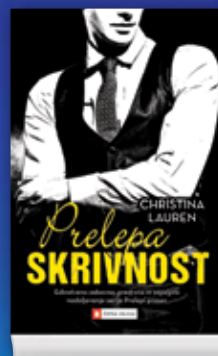
UČILA

10,90 EUR

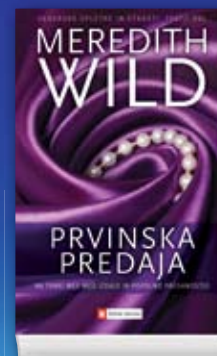
12,90 EUR

10,90 EUR

12,90 EUR

10,90 EUR

10,90 EUR

12,90 EUR

12,90 EUR

12,90 EUR

12,90 EUR

12,90 EUR

12,90 EUR

LJUBLJANA: Citypark • Čopova ulica 7 • E.Leclerc • Kolosej • Miklošičeva 11 • Mercator center Šiška • Pasaža Maximarketa • Supernova Rudnik;
CELJE: Citycenter • Planet Tuš; DOMŽALE: Mercator center; KAMNIK: Qlandia; KOPER: Planet Tuš; KRANJ: TC Savski otok; MARIBOR: Mercator
center Tabor • Qlandia; NOVA GORICA: Qlandia • Supernova; NOVO MESTO: Qlandia; www.felix.si

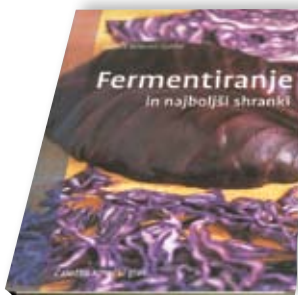

Fermentiranje in najboljši shranki

Cosima Bellersen Quirini

prevod: Ana Inkret

Kmečki glas, 2016, m. v., 127 str., 16 €

Fermentiranje živil je prastara metoda, s katero je bilo prvič mogoče ohraniti in konzervirati veliko prehranskih izdelkov. Na novo odkrito fermentiranje nam omogoča, da s pomočjo kvasovk in bakterij naredimo kisló zelje, kimči, miso, kečap, sir in šunko, zvarimo pivo in spečemo kruh povsem preprosto. Številni domiselni nasveti in recepti ter njihove različice za konzerviranje živil bodo pred prihajajočima poletjem in jesenjo, ko imamo na voljo veliko sezonske zelenjave in sadja, v veliko pomoč vsem, ki si želijo doma preprosto in okusno pripraviti vložene in vkuhane shranke – od znanih in tradicionalnih do sodobnih in nenavadnih, npr. mesa, rib, juh in celih jedi. Priročnik postreže s številnimi fotografijami in razlagami, nasveti ter triki, ki zagotavljajo brezhiben rezultat tako manj izkušenim kuharjem kot mojstrom. > **SONJA JUVAN**

Toplo priporočam

Pite, župce in sladkarije iz ljubljanske Bazilike

Darja Končarevič

fotografije: Manca Jevšček, David Lotrič
samozaložba, 2015, t. v., 297 str., 28,50 €

V središču Ljubljane so z imenom Bazilika označeni že trije ne prav veliki, a dobro obiskani lokali, bistroji, s hrano, pripravljeno po danes zmagovitem načelu: naj bodo sestavine sveže, znanega izvora in sezonske, improvizacija in eksperimentiranje pa eno osnovnih pravil pri pripravi. Darjo Končarevič, srce tega družinskega podjetja, so nabiranje izkušenj pri pogosto skupinski kuhi za domače in goste ter odzivi uživalcev njenih malic, kosil in večerij sčasoma pripeljali do spoznanja, da potrebuje zapise receptov, za katere si želi, da ne bi šli v pozabo. Okroglih 100 – za pite, župce in sladkarije, nekaj iz družinske zakladnice, nekaj z vsakdanjih jedilnikov v Baziliki in nekaj iz svoje domače kuhinje – jih je izbrala in dve leti pripravljala za knjigo s toplim priporočilom že kar v naslovu. Recepti, nekateri po besedah avtorice brezobzirno preprosti, so namenjeni ljudem, »kot smo mi, ki radi jemo dobro prav vsak dan in nam največ pomeni skupen obrok«. > **IZTOK ILICH**

Rjavčki in kukiji

prevod: Petra Cerar

Učila International,

2016, pt. v., 240 str., 9,99 €

Izbor receptov v tej knjigi prinaša v slovensko kulinariko najbolj priljubljene ameriške slaščice. To so na primer barviti krofi, ki jih vidimo v vsakem ameriškem policijskem filmu, pa tudi čokoladni rjavčki (oz. browniji) in piškoti vseh vrst. Prav tako najdemo več receptov za whoopie pie, sladico, ki je k nam prišla šele v zadnjih letih, v nekaterih delih Amerike pa je priljubljena že od dvajsetih let prejšnjega stoletja. Sladice, ki je na prvi pogled zelo podobna francoskim makronom, se je v Sloveniji prijelo prav posrečeno ime, jupi. Kuharica prinaša številne ideje za vse tiste, ki bodo imeli po končanem šolskem letu več prostega časa in bodo želeli posladkati dan svojim bližnjim. > **VANJA JAZBEC**

Kruh; Med; Tiramisu; Rjavčki

Ulrike Skadow;

Stéphanie Bulteau

prevod: Marjeta Novak Kajzer

Mladinska knjiga, zbirka Za sladokusce,
2016, t. v., 63 str., 9,95 €/knjigo

Zbirka *Za sladokusce* je obogatena s knjigami, ki tradicionalne sladice, vsakdanji kruh in med dvigajo na novo raven. Med recepti je seveda tudi nekaj klasičnih različic, predvsem pa izstopajo tisti, ki vključujejo sestavine, ki jih nismo navajeni, saj nam prinesejo sveže ideje. Tiramisu, sladica iz svežih jajc in mascarponeja na 30 načinov; rjavčki, ameriško čokoladno pecivo v 28 inovativno serviranih različicah; 30 vrst kruha in pekovskih izdelkov; med kot ključna sestavina v solatah, glavnih jedeh, sladicah in pijačah. Recepti od preprostejših do zahtevnejših so obogateni z mamljivimi fotografijami, ki bodo pomagale, da bo vaš nakupovalni listek tokrat malce daljši. > **KLARA JARC**

PRIMUS

izbrane knjige

Spletna knjigarna in distribucija knjig

Tel: 07 49 65 505 • e-mail: info@primus.si • www.primus.si

Recepti za dva

prevod: Kristina Kočan

Učila International, 2016, t. v., 128 str., 9,99 €

Tisti, ki veliko časa preživijo v kuhinji, vedo, da so recepti navadno napisani za štiri osebe. Kar je super za družine, parom pa zna biti nenehno preračunavanje malo nadležno. Zato je ta knjiga namenjena prav njim. Za pare, ki radi vzamejo kuhalnico v roke in se preizkusijo v zahtevnejših receptih, so tukaj jedi prefinjenega okusa, kot so srnji file in rižota z jurčki, gosja jetra v jabolčni omaki ali sladka bavarska krema. Za tiste, ki so neprestano v gibanju in jih omejuje čas, pa se najdejo različni »hitri« recepti. Tukaj so sveže ideje za pripravo testenin in solat, kar je idealno za poletni čas, ko lahko svežo zelenjavo dobimo kar na domačem vrtu. > VANJA JAZBEC

... praktično,
okusno in
prefinjeno ...

Pivo

Pijača doživetja

Andrej Colarič, Davor Mišmaš

Kmečki glas, 2016, t. v., 136 str., 20 €

Slovenska avtorja sta pripravila celosten priročnik, ki nam oriše dolgo zgodovino te pijače vse od časa Sumercev do uporabe sodobnih tehnoloških postopkov. Poleg sestavin in postopkov izdelave piva ter njegovih lastnosti – videz, aroma, okus, občutek v ustih – nam avtorja predstavita še pravila shranjevanja, točenja piva in drugo. Izpostavita značilne stile piva po svetu (npr. ameriške in belgijske), na katere so vplivale omejitve od geografsko-podnebnih do zakonskih, in na kratko predstavita slovenske (mikro)pivovarne. V zadnjem času je postalo popularno domače varjenje piva, zato sta dodala celo konkretne recepte. Namesto vina lahko s hrano kombiniramo pivo, uporablja pa se tudi pri kuhanju, in to ne le pri peki čevapčičev – le poskusite nekaj receptov! > KLARA JARC

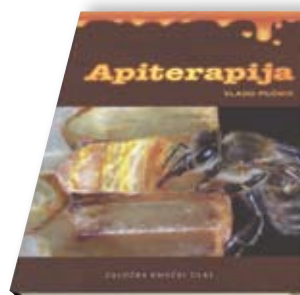
Apiterapija

Vlado Pušnik

fotografije: Franc Šivic, Marko Borko

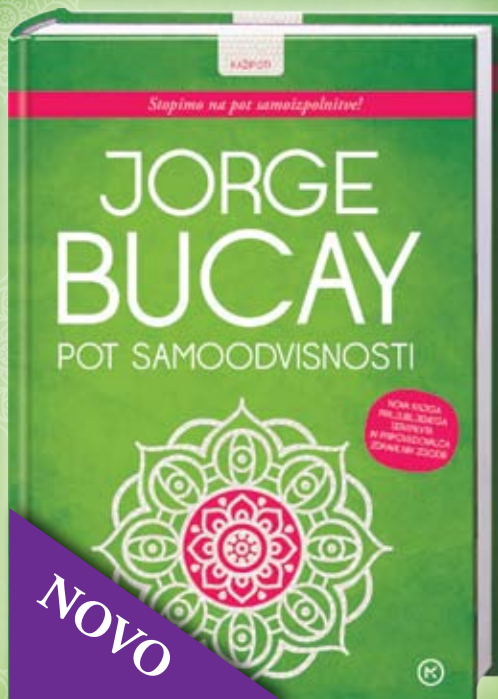
Kmečki glas, 2016, m. v., 128 str., 17 €

Avtor v pregledni knjigi predstavi čebelje pridelke, ki se že dolgo uporabljajo za zdravljenje raznovrstnih bolezni in poškodb ter krepitev zdravja. Poleg samega medu nam predstavi še cvetni prah, propolis, matični mleček, manj znana apilarnil in čebelji strup ter čebelji vosek, pri vsakem od naštetih pa opiše kemično sestavo, hranilne vrednosti, zdravilne lastnosti, zgodovino ter način terapevtske uporabe in podobno. Na koncu dodaja 42 strani dolg seznam obolenj in opiše njihovo zdravljenje s čebeljimi pridelki. Privlačno oblikovana, pregledna in slikovno obogatena knjiga za tiste, ki raje kot po sintetičnih zdravilih posežejo po naravnih pripravkih. > KLARA JARC

... čebelji
pridelki za
zdravljenje ...

Z MOJSTROM ZDRAVILNIH ZGODB DO SAMOIZPOLNITVE

»Prevzeti moram
odgovornost, poskrbeti zase
in enkrat za vselej postati
gospodar svojega življenja.«

-50 %
ob nakupu
knjige *Pot
samoodvisnosti*.

Rabelj ljubezni

in druge psihoterapevtske zgodbe

Irvin D. Yalom; prevod: Helena Marko

UMco, 2016, m. v., 374 str., 24,90 €, JAK

Irvin D. Yalom je vse, kar so največji: združuje psihiatra in mojstrskega psihoterapevta, znanstvenika in priljubljenega univerzitetnega profesorja, filozofa in literarno nadarjenega pripovedovalca. S smislom za humor! Njegovo fenomenološko raziskovanje klientovega (in svojega lastnega!) doživljanja je v desetih zgodbah opisano tako, da človeka pritegne in potegne. Potegne

vase! Ko odložiš prebrano knjigo, s stola vstane drug človek.

Yalom (1931) je rojen judovskima emigrantoma iz Rusije v ZDA, otroštvo je preživel v črnem getu kot otrok edine belske družine. Študirar je medicino in psihiatrijo ter vpisal še enoletni tečaj filozofije, ki se ji posveča še danes. Njegovi avtorji so: Nietzsche, Schopenhauer, Platon, Epikur, Sartre, Camus, Heidegger, Spinoza in drugi. Akademsko kariero je začel na Stanfordu, kjer je ostal do upokojitve. Vodil je raziskave z obolelimi za rakom, s starostniki in žalujočimi. Yalom ne piše le znanstvenih in poljudnih knjig, temveč je tudi avtor več romanov, med njimi uspešnice *When Nietzsche Wept*. Je že več kot 60 let poročen z univ. profesorico književnosti in pisateljico, s katero imata štiri otroke in pet vnukov. Samo človek s tako bogatim življenjem, znanjem in izkušnjami si upa ravnati s klienti tako, kot to počne on. Kot sopotnike jih povabi na potovanje, na katerem ne preučuje le njih, temveč tudi sebe. O odkritjih, dvomih in vprašanih piše odkritosrčno, zato potegne bralca v krog samoizpraševanja in iskanja resnice o tem, kakšni vzorci poganjajo nas, kaj občutim in kako bivam jaz, tukaj in zdaj. Eksistencialna psihoterapija se imenuje Yalomov način terapije, ki je po njegovem »dobra«, kadar je globoka in prodorna, »ne pa učinkovita ali celo – tega mi ni lahko reči – koristna terapija«. Utemeljuje jo na štirih bivanjskih danostih: neizbežnosti smrti, svobodi pri oblikovanju svojega življenja, človekovi neizogibni osamljenosti in manku smisla oz. pomena življenja.

»Odnos je tisti, ki zdravi, odnos je tisti, ki zdravi, odnos je tisti, ki zdravi« – tako Yalom prebira jagode svojega terapevtskega rožnega venca. Študentom pove, kako naj vzpostavijo odnos s klientom: s pozitivnim in brezpogojnim spoštovanjem, pristno angažiranostjo, empatičnim razumevanjem in sprejemanjem brez obsojanja. In s temi vrednotami naj bi vzpostavljali odnose s partnerjem, starši in otroki, študenti, pacienti, strankami ..., dodajam jaz, ki verjamem, da so v našem življenju, minevanju in smrti najpomembnejši odnosi. Koliko zmorem odnose, ki so po Yalomovem kriteriju dobri, torej globoki in prodorni? V tem hitem, plitkem in površnem času so najpogosteje tudi naši odnosi taki. A jih lahko spreminjamo, če se odločimo za globino in prodornost bolečim navkljub in če odidemo iz površnih odnosov kljub občutkom varnosti ali celo ugodja.

Knjiga *Rabelj ljubezni* je prevedena v več kot trideset jezikov, saj so eksistencialne danosti skupne vsem ljudem. Koliko se jih zavedamo in kako zmoremo ravnati z njimi, pa je drugo vprašanje. Vprašanje, na katero Yalomovi sopotniki počasi zmorejo odgovoriti ali pa tudi ne, pomembno je, da se na pot odpravijo, in uzrejo, kar in kolikor zmorejo. »Mnogi klienti v terapiji trpijo zato, ker njihov terapevt ne pozna dobro samega sebe,« pravi Yalom, ter goreče roti specializante, bodoče terapevte, naj dlje časa ostanejo v osebni terapiji. Bojim se, da je na Slovenskem malo takih terapevtov, gotovo premalo za vse, ki bi potrebovali zdravilen odnos za potovanje duše k celosti in izpolnitvi. Naše telo je pomnilo, izvrsten dokaz obstoja kraljestva nezavednega. Kaj nam sporočajo naša telesa, kaj?

Terapevt Izidor Gašperlin je o tem Yalomovem navdihujočem delu zapisal: »*Rabelj ljubezni* je knjiga, ki jo z lahkoto bereš, a je nikakor ne moreš vzeti zlahka.« Naj dodam še prošnjo založbi po novih prevodih Yalomovih del: ker lahko samo v maternem jeziku ljubimo, molimo in smo. Z deli Irvina D. Yaloma bomo bolj zares, celovitejši in celo – srečnejši.

dr. Manca Košir

Osebna rast

Pot samoodvisnosti

Jorge Bucay

prevod: Tina Malič

Mladinska knjiga, zbirka Kažipoti,

2016, pt. v., 193 str., 19,95 €

Jorge Bucay

Dela argentinskega pisatelja in terapevta Jorgeja Bucaya, v katerih se prek preprostih, pa vendar globokih zgodb napletajo zdravilno zasukane modrosti z duhovnim podtonom, so si dodobra utrle pot v naš knjižni prostor. Kot prva od napovedanih štirih knjig v avtorjevi zbirki *Kažipoti* je izšla *Pot samoodvisnosti*, v prihodnosti pa ji bodo sledile še *Pot srečanja*, *Pot solza* in *Pot sreče*. Kratke zgodbe se tokrat malo umaknejo

in naredijo prostor besedilu, ki se približa klasičnim priročnikom za samopomoč. Izhodišče je v spreminjanju in odpravljanju odvisnosti, pri čemer avtor govori o odvisnosti od drugih ljudi: od njihovega mnenja, njihove pozornosti, njihovih čustev. V zameno za odpoved vsakršni odvisnosti predlaga »samoodvisnost«, ki je Bucayeva izvirna skovanka, segala pa naj bi dlje od »neodvisnosti«, ki je nemogoča, saj nihče ni povsem neodvisen od drugih. Knjiga ponuja obilo afirmativnih sklepov, ki spominjajo na dela Louise Hay, poleg svobode, ki jo takšna samoodvisnost prinaša, pa avtor od sebe in od bralcev terja nekaj ne najlažjih odločitev. > ŽIGA VALETIČ

Na drugačen način

Načela definiranja in razreševanja problemov

Paul Watzlawick, John Weakland,

Richard Fisch

prevod: Sandi Kodrič

UMco, zbirka Preobrazba,

2016, m. v., 228 str., 22,90 €

Se vam zdi, da klasični pristopi pri reševanju vaših problemov ne pripeljejo do ustreznega konca? Potem je knjiga *Na drugačen način* najbrž prava za vas. Visoko strokovno in z mnogimi praktičnimi primeri obogateno delo obravnava prastara vprašanja sprememb in obstojnosti v človeških odnosih. Knjiga se ukvarja s tem, kako nastanejo problemi in zakaj se ti v nekaterih okoliščinah ohranijo, v drugih pa razrešijo. Avtorji knjige dokazujejo, da so logični pristopi in zdravorazumski ukrepi pri reševanju problemov pogosto neuspešni in da so – paradoksalno – »nelogični« in »iracionalni« ukrepi marsikdaj bolj uspešni pri doseganju zelenih sprememb. Delo je rezultat sodelovanja treh uglednih avtorjev iz Centra za hitre terapije Inštituta za raziskave duševnosti v kalifornijskem Palo Altu, ki so ga soustanovili leta 1966. Inštitut deluje na področjih medčloveške komunikacije, interakcijske zakonske in družinske terapije ter bolezenskih in terapevtskih učinkov, ki jih povzročajo paradoksi, ter tehnik razreševanja problemov, ki so usmerjene k dejanjem namesto k iskanju vzrokov. Avtorji številne primere od reševanja nespečnosti do reševanja zakonskih konfliktov, ki jih obravnavajo v knjigi, sicer črpajo s področja psihoterapije, vendar so njihove ugotovitve v zvezi z definiranjem in razreševanjem problemov široko uporabne na splošnem področju medčloveških odnosov, vključno z večjimi družbenimi in poslovnimi sistemi in celo v mednarodnih odnosih. Knjigo *Na drugačen način* je kot eno od svojih »biblij« osebne preobrazbe in reševanja življenjskih problemov pri svojem delu redno uporabljal tudi znani slovenski psihiater dr. Janez Rugelj. > SAMO RUGELJ

Odločitev za ženske

Priscilla Shirer

prevod: Leon Jagodic

Družina, 2016, m. v., 335 str., 24,90 €

Odločitev za moške

Stephen in Alex Kendrick z

Randyjem Alcornom

prevod: Leon Jagodic

Družina, 2016, m. v., 328 str., 24,90 €

V paru sta izšla osebni in partnerski priročnik za negovanje tradicionalnih družinskih vrednot v sodobnem svetu, ki posebej nagovarjata moške in ženske. Posredno se naslanjata na osnovne »božje« zapovedi, zato ju lahko bemo večplastno. Tako *Odločitev za ženske* kot tudi *Odločitev za moške* se začneta s preprostim nastavkom trinajstih osebnih odločitev, ki jih poglavja nato razčlenijo, pojasnijo in poglobijo. Priročnika sta specifično namenjena katolikom, saj vsaka odločitev vsebuje tudi zrno božjega (»molil bom za druge«, »svoje otroke bom blagoslavljal«, »zvesta bom svojemu možu, da bi tako prinašala slavo Gospodovemu imenu«, »... bom zvesto predana njegovi Besedi« itd.),

... osebna in partnerska priročnika ...

onkraj strogo religioznih primesi pa najdemo vrednote, ki so občečloveške in jih udejanjajo tudi nereligiozni ter ljudje drugih veroizpovedi in partnerskih izkušenj. Vzgajati otroke, da bodo živeli odgovorno, je koristen opomnik za slehernega roditelja; odpustiti tistim, ki so nam storili krivico, in spraviti se s tistimi, ki smo jim krivico storili, je še en iskren nasvet. Knjigi torej v prvi vrsti spodbujata k ohranjanju temeljnega človeškega dostojanstva, zaveza božjemu pa se v marsičem kaže kot zaveza človeškemu. > ŽIGA VALETIČ

Velika pustolovščina Svetost; Smisel trpljenja; Moč vere

Pius E. Sammut

prevod: Andrej Turk

Družina, zbirka Zgodbe iz duhovnih oaz, 2016, t. v., 94–102 str., 7,90 €/knjigo

Prva dela v novi zbirki so nastala pod peresom očeta Piusa E. Sammuta (1948), ki se je že pri šestnajstih letih pridružil redu bosonogih karmeličanov. Vse od posvetitve deluje kot potujoči katehist in ob delu veliko piše. V recenziranih delih je zbral spodbudne izreke modrecev, številne anekdote in pričevanja ter jih zapakiral v poučne zgodbe, ki delujejo kot neke vrste pozitivne afirmacije, kristjani pa lahko v njih najdejo oporo pri vsakodnevnih izzivih. Npr. *Moč vere* se sooča z različnimi vrstami odvisnosti, *Smysel trpljenja* išče odgovor na vprašanje: »Zakaj moram trpeti? Zakaj ravno jaz?«, v

zadnji pa so zgodbe o vzponih in padcih in njihovem premagovanju za bolj izpolnjeno življenje. > VANJA JAZBEC

Obiščite 3. NOČ KNJIGARN

Ta dan bodo izbrane knjigarne v centru Ljubljane, Kopra in Celja odprte do 22. ure.

Vsaka knjigarna bo predstavila eno kulturo:

francosko špansko ameriško
angleško orientalsko afriško
brazilsko istrsko kitajsko
hrvaško

IZKORISTITE UGODNE NAKUPE IN PREŽIVITE POLETNO NOČ V KNJIGARNI. OD 18.00 DO 22.00 VAM OB NAKUPU 1 KNJIGE 1 PODARIMO.

Več o prihajajočih dogodkih si lahko preberete na internetni strani: <http://www.drustvo-zaloznikov.si> ali pa nas obiščite na Facebooku: <https://www.facebook.com/pages/Nocknjigarn>

Projekt sofinancira:

Mestna občina Ljubljana

Organizacija Zbirnih narodov za spodbujanje znanosti in kulture

Uresničeno leto: 2015

DRUŠTVO SLOVENSkih ZALOŽNIKOV

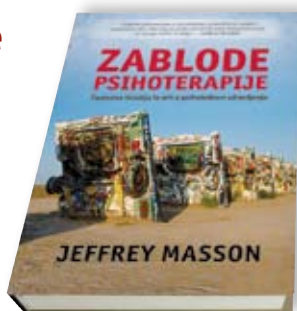
Zablode psihoterapije

Čustvena tiranija in mit o psihološkem zdravljenju

Jeffrey Masson

prevod: Aleksandra Furlan

UMco, zbirka Preobrazba, 2016, m. v., 368 str., 24,90 €

Zablode psihoterapije predstavlja eno najodmevnejših del Jeffreyja M. Massona, zgodovinarja in nekdanjega psihoanalitika, ki je s svojimi deli o psihoterapiji in njenih začetnikih zbudil izjemen javni in strokovni odziv. S to kontroverzno knjigo je Masson zamajal temelje moderne psihoterapije, lotil se je tako Freuda kot Junga, odločno pa je izpodbijal tudi Perslove in Rodgersove terapevtske metode. Kot projektni direktor Arhivov Sigmunda Freuda je imel dostop do vse dokumentacije tega izzivalnega dunajskega terapevta, z izsledki zgodovinskih zapisov pa je razkril številne nepravilnosti celotne psihoterapevtske stroke. V *Zablodah psihoterapije* zavzeto in jasno poziva strokovnjake in laike k prepoznavanju napak in h kritičnemu odnosu do psihoterapevtskih metod, ki v svoji osnovi hočejo spreminjati človeka. Masson angažirano razmišlja o številnih zlorabah pacientov, ki nastanejo kot posledica neizogibne premoči terapevtov nad nemočnimi žrtvami. Na podlagi analiz dokazuje, da je psihoterapija v svojem bistvu lahko škodljiva in da so skoraj vse njene oblike potencialno nezdrave. Eden temeljnih dokumentov o zgodovini psihoterapije. > SAMO RUGELJ

Tapkanje

za uspešno hujšanje in boljšo telesno samopodobo

Jessica Ortner

prevod: Nina Frua

Primus, zbirka Nezavedno, 2016, m. v., 288 str., 24 €

Avtorica in uspešna EFT-strokovnjakinja se v priročniku z metodo meridijskega tapkanja loti ženske telesne samopodobe in z njo povezanega hujšanja. Ker na naše prehranjevalne navade močno vplivajo naša čustva in odnos do telesa, je tapkanje način, ki nam pomaga pri sprejemanju samih sebe, kot posledica pa se ni več težko odpovedati čustvenemu uživanju hrane ali se lotiti vadbe. S konkretnimi meditacijami in zaporedjem tapkanja ter razlago psihološkega ozadja bo vodnik začetnicam in tistim, ki se s tapkanjem že ukvarjajo, pomagal pri nižanju hormona debelosti in pri boljšem počutju v lastnem spreminjajočem se telesu. > KLARA JARC

Vzgajanje srečnih otrok

Kako privzgojiti samozavest, uspešnost in srečo

Maureen Healy

prevod: Anja Bakan

Hiša knjig, Založba KMŠ, 2016, m. v., 247 str., 29,99 €

Kako pomagati odraščajočim otrokom, da bodo našli notranjo moč, prebrodili večje in manjše stiske ter v neki fazi srečno zaživel, je bilo najpogostejše vprašanje, ki je avtorico, razvojno otroško psihologinjo, mučilo dolga leta. Kombinacija zahodnjaške strokovne izobrazbe in vzhodnjaškega tradicionalnega budističnega izročila ji je omogočila zgraditi preprost načrt iz petih korakov, ki jih je poimenovala pet gradnikov samozavesti. Prvi se imenuje *biološki stroj* in pomeni maksimiranje otrokovega telesnega in duševnega zdravja, to je zdrave možgane in telo, drugi gradnik je *verovanje*, kar pomeni, da otrokov um preusmerite v pozitivno in samozavestno razmišljanje, potem to podkrepite s *čustvi* (tretji gradnik) in okrepite njegovo jedro s pozitivnimi povratnimi informacijami (četrti gradnik je torej *socialni vidik*) in vero v nekaj višjega, *duhovnost*, ki je peti gradnik. Vsi so med sabo povezani in izvajanje teh korakov ni namenjeno le starejšemu otroku, pač pa tudi učiteljem, zdravnikom, starim staršem, ter vsem, ki prihajajo v stik z otroki. > RENATE RUGELJ

Kako biti srečen z 1, 2, 3 ... otroki?

Rosa Pich-Aguilera Roca

prevod: Milena Černe

Družina, 2016, m. v., 143 str., 16,90 €

Španska avtorica iz rokava stresa zabavne, iskrene in uporabne družinske nasvete in prav dobro ve o čem govori, saj je mati kar osemnajstih (18!) otrok. Rosina družina velja za eno najštevilnejših družin s šoloobveznimi otroki v Španiji in zato so deležni seveda velike medijske pozornosti, ki pa jim ne godi preveč, saj imajo veliko svojih obveznosti in nalog. Si predstavljate kako je vsako jutro nahraniti, obleči in spraviti v šolo za en majhen razred otrok in kako je z njimi iti na počitnice ali vsaj na enodnevni izlet ali na obisk k prijateljem? V letošnjih pomladnih dneh je avtorica obiskala tudi Slovenijo in na predstavitvi knjige v družbi Blažke Müller Pograjc in prevajalke med drugim povedala, da je temelj srečne družine srečen zakon, pristna ljubezen in spoštovanje med možem in ženo. Za otroke pa, da so neprecenljivo darilo – dobro vzgojeni otroci pa naša edina možnost za srečno prihodnost. > RENATE RUGELJ

NOVO ZALOŽBA KMEČKI GLAS Okus tradicije!

Andrej Colarič, Davor Mišmaš

PIVO

– pijača doživetja

Cena: 20 EUR, brezplačna poštnina

NAPRODAJ TUDI V BOLJE ZALOŽENIH KNJIGARNAH!

Naročanje: 01/473 53 79, karmen@czd-kmeckiglas.si, www.kmeckiglas.com

Ta svet je lahko boljši

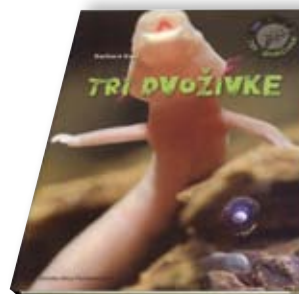
Janis Varufakis
prevod: Jelena Isak Kres
Cankarjeva založba,
2016, t. v., 206 str., 22,95 €, JAK

Varufakis, nekdanji grški finančni minister, ki se je odločil upreti nadaljnjim grškim varčevalnim ukrepom, s čimer si je tudi zelo skrajšal mandat, je tudi profesor ekonomije in pronicljiv publicist, ki je v dveh odmevnih ekonomskih knjigah analiziral ekonomski razvoj po drugi svetovni vojni. *Ta svet je lahko boljši* pa je njegovo delo za mladostnike, ki je izšlo leta 2013, naslovljeno pa ga je na svojo najstniško hčerko. V njem skuša Varufakis preprosto, vendar ekonomsko utemeljeno odraščajoči mladini pojasniti ključne ekonomske pojme delovanja sodobnega globalnega gospodarstva, ob tem pa skozi prizmo zgodovinskega razvoja razjasniti, kako je prišlo do nastanka sedanjosti, v mnogih pogledih vse bolj tržno ustrojene družbe. Z umljivo napisanimi in z mnogimi ilustrativnimi primeri nas avtor vodi po ključnih družbenih in ekonomskih prelomih, od kolonializma do nastanka gospodarskih kriz, pojasnjuje delovanje gospodarstva ter finančnega sektorja, pri tem pa v ozadju ves čas ponuja tudi predloge, kako bi mladi prihodnji svet morda spet lahko obrnili na bolje. Knjiga, ki je kot nalašč za odraščajoče mlade, ki jih zanima, kako deluje ekonomski segment življenja. > SAMO RUGELJ

Tri dvoživke

Žaba, močerad, človeška ribica
Barbara Bajd; ilustracije: Marko Kočevar, Jože Glad
Hart, 2016, m. v., 33 str., 12,90 €

Izvrstna naravoslovna slikanica ne prinaša le lepih slik in igrivih vsebin, ampak od mladih bralcev, njihovih staršev in mentorjev pričakuje radovednost in pogum, ki sta potrebni pri odkrivanju sveta okoli nas. Radovedni Blaž sredi mlake zagleda čudne kroglice in babico kar zasuje s svojimi vprašanji. Kakšna je razlika med mrestom žabe in krastače? Zakaj ima paglavec škrge? Zakaj močerad ni kuščar in kako se je človeška ribica prilagodila na življenje v jami? V teh dneh, ko so oči medijev in javnosti uprte v akvarije Postojnske jame, je mogoče zelo primeren trenutek, da si podrobno pogledate kako se razvija navadni močeril in kakšne so njegove posebnosti. > RENATE RUGELJ

Slikovni slovar

Slovensko-albanski; Slovensko-italijanski
Barbara Majcenovič Kline
ilustracije: Ajda Eržnožnik
prevod: Selda Sukaj Kocinaj, Teo Šinkovec
Skrivnost, 2016, t. v., 75 str., 21,90 €/knjigo

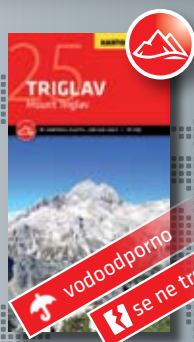
Zbirka slikovnih slovarjev za najmlajše bralce je bogatejša še za dva jezika, sosednje italijanščine in malo oddaljene albanščine. Z njimi bodo mali poliglotti lahko usvajali in utrjevali nove besede in osnovne fraze, bogatili svoj besedni zaklad in prve besede že uporabljali v sobesedilu. V obeh jezikih se bodo s pomočjo priročnika lahko naučili spoznavanja novih prijateljev, predmetov v hiši, šoli, v mestu in na igrišču, osnovnih oblik, barv, hrane, delov telesa, poklicev, živali in še kaj. > RENATE RUGELJ

KARTOGRAFIJA

Vedno na pravi poti

NOVO

- Atlasi in avtokarte
- Planinske karte
- Kolesarske karte
- Navtične karte
- Mestne karte
- Turistične karte
- Otroške karte
- Stenske karte
- Karte po naročilu

NAROČILA: www.kartografija.si
info@kartografija.si
tel.: +386 (0)590 71 881

Kartografija, založništvo in trgovina d.o.o.
Tržaška cesta 42
1000 Ljubljana

Bologno po Bologni organizirata Mladinska knjiga, otroški oddelek knjigarne Konzorcij in Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo, strokovno sodeluje tudi Slovenska sekcija IBBY, projekt pa sofinancira Javna agencija za knjigo RS.

RUBRIKO PRIPRAVLJA:

Letošnja 24. Bologna po Bologni – malo drugače!

Razstava knjig Bologna po Bologni bo v knjigarni Konzorcij potekala več dni šele novembra 2016 v okviru 30. prodajne razstave Frankfurt po Frankfurtu. Knjige, na katere želimo mentorje mladih bralcev posebej opozoriti, pa smo že predstavili na strokovnem srečanju 1. junija 2016 v Mestni knjižnici Ljubljana, ki se ga je udeležilo 110 udeležencev, predvsem (mladinskih) knjižničarjev in sodelavcev različnih profilov iz založništva. Knjige je predstavila mag. Tilka Jamnik, predsednica Slovenske sekcije IBBY; med 113 izbranimi in predstavljenimi slikanicami jih je tretjina, ki so dobitnice nagrad ali finalistke na sejmu v Bologni; in te so večinoma t. i. medgeneracijske slikanice, namenjene tako otrokom kot odraslim bralcem. V drugem delu srečanja so na okrogli mizi sodelovali Mladinska knjiga Založba, založba Miš, založništvo Morfemplus, Sodobnost International, Zbornica knjižnih založnikov in knjigo-tržcev, Javna agencija za knjigo RS in Slovenska sekcija IBBY, povezovala pa jo je mag. Darja Lavrenčič Vrabec iz Mestne knjižnice Ljubljana, vodja Pionirske – centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo ter Oddelka za otroke in mladino KOŽ. Založba Mladinska knjiga se že vsa leta, 53 let, predstavlja na sejmu v Bologni, založba Morfemplus je tokrat sodelovala šestič, Javna agencija za knjigo RS kot nacionalna stojnica že nekaj let predstavlja kakovostne knjige vseh slovenskih založb, prav posebej pa sta se letos na njej predstavili založbi Miš in Sodobnost International. Spregovorili smo o predstavitvi slovenskih mladinskih knjig v mednarodnem prostoru in ugotovili, da je koncept JAK-a kot nacionalne povezovalne stojnice dober in bi ga veljalo razširiti in povezati v skupno zgodbo, za kar pa bo potrebno več sodelovanja in dogovarjanja posameznih založb.

Letos je bil od 4. do 7. aprila 2016 v Bologni 53. mednarodni sejem otroških knjig; na njem je 1200 razstavljalcev iz 98 držav razstavljalo knjige v 55 jezikih, izpeljanih je bilo 166 različnih prireditev in 9 posebnih razstav, podelili so 19 različnih nagrad, našli so 12.000 obiskovalcev. Letošnja častna gostja je bila Nemčija, ki se je predstavila s celotno podobo LOOK! Logo s tremi ptičkami je narisal ilustrator Ole Könnecke.

Osrednja razstava ilustracij je letos potekala že petdesetih, naslovnico kataloga je prispevala britanska ilustratorica Laura Carlin, nagrajenka Bilenala ilustracij 2015 v Bratislavi. Ob tej osrednji razstavi ilustracij so pripravili še posebno praznično razstavo, pregled izbranih 50 ilustratorjev z vseh koncev sveta, ki so posebej pomembni v razvoju knjižne ilustracije od leta 1967 dalje (žal na teh dveh razstavah ni bilo nobenega slovenskega ilustratorja). Več o sejmu v Bologni na: https://en.wikipedia.org/wiki/Bologna_Children's_Book_Fair.

Pomembno dogajanje na sejmu v Bologni je bila razglasitev nagrajenke ALMA in IBBY-nagrajencev: **Dobitnica nagrade ALMA 2016** je britanska pisateljica Meg Rosoff, ki ji je bila nagrada že tudi podeljena 30. maja na slovesnosti v Stockholmu. V slovenščini imamo dva njena romana: *Tako živim zdaj* (Učila International, 2006) in *Primer Justin* (Miš, 2008). Med nominiranci za ALMO 2016 sta tudi slovenska ustvarjalca mladinske književnosti pisatelj Andrej Rozman Roza in ilustrator Peter Škerl.

Andersenova nagrajenca 2016 sta kitajski pisatelj Cao Wenxuan, ki v slovenskem prevodu še ni prisoten, in nemška ilustratorica Rotraut Susanne Berner, ki pa jo že poznamo z več prevedenimi knjigami. V žiriji za Andersenovo nagrado je bil tudi naš predstavnik Andrej Ilc, vodja uredništva leposlovja v založbi Mladinska knjiga in član izvršnega odbora Slovenske sekcije IBBY. Med nominiranci za Andersenovo nagrado 2016 sta tudi slovenska pisateljica Svetlana Makarovič in ilustrator Marjan Manček. **IBBY Asahi Reading Promotion Award 2016** bosta prejela bralna projekta Read With Me (Beri z menoj) iz Irana in Big Brother Mo-

use (Veliki mišji brat) iz Laosa. Med nemoniranimi projekti je tudi Knjižnica slepih in slabovidnih Minke Skaberne. Na **častno listo IBBY 2016** so uvrščeni naslednji slovenski ustvarjalci: pisatelj Peter Svetina za knjigo *Ropotarna* z ilustracijami Damijana Stepančiča (Miš, 2012); ilustratorica Maja Kastelic za avtorsko slikanico *Deček in hiša* (Mladinska knjiga, 2015) in prevajalka Tina Mahkota za prevod romana Siobhan Dowd, *Barjanski otrok* (Zala, 2014). Vse nagrade IBBY bodo izročene na 35. mednarodnem kongresu IBBY v Aucklandu (18.–21. avgust 2016).

Na 24. Bologni po Bologni smo predstavili večino nagrajenih slikanic in finalistk iz vseh kategorij; naštejmo le prvonagrajene:

- V kategoriji **leposlovne knjige**: švicarska slikanica Germano Zullo, *Mon tout Petit (Moj mali)*, (La Joie de Lire, Geneva, Švica, 2015), ki le z nekaj besedami ob ilustracijah Albertine upoveduje življenjski krogotok (precej podobno kot pesnik Tone Pavček v pesmi *Kako raste mama*).
- V kategoriji **poučne knjige**: zbirka štirih knjig z naslovom *Libros para mañana (Knjige za jutri)* avtorske skupine Plantel iz leta 1970; v resnici gre za reprint (Media Vaca, Valencia, Španija, 2015), ker so menda poučne knjige z naslovi *Demokracija, Diktatura, Družbeni razredi, Moški in ženske* ne le kakovostne, ampak še vedno aktualne tudi danes.
- V kategoriji **novi horizonti**: slikanica Fatima Sharafeddine, *Da se ti zlo mi jezik*, ilustr. Hanane Kai (Združeni arabski emirati, 2016),
- v kategoriji **prvenci**: slikanica Johanne Benz *Pacho Rada* (Éditions Magnani, Pariz, Francija, 2015), legenda o znanem in priljubljenem kolumbijskem harmonikašu (1907–2003).
- Od lani se podeljuje tudi **nagrada za najboljšo knjigo za otroke s posebnimi potrebami**. Letos je nagrado dobila mehiška knjiga z naslovom *Mallko y papá* (Editorial Océano de México, Ciudad de México, 2014), ki jo je napisal in ilustriral argentinski ustvarjalec Gusti.

Druge slikanice za Bologno po Bologni pa smo – večinoma v angleškem in nemškem jeziku – skrbno izbrali predvsem z mislijo na bralni okus in potrebe slovenskih (mladih) bralcev: nove slikanice znanih ustvarjalcev, med njimi tudi Andersenovih nagrajencev (Binette Schroeder, James Kruss, Anthony Brown in letošnje Rotraut Susanne Berner), nove upodobitve klasičnih pravljicnih besedil (npr. Grimmovih pravljic), besedila v povezavi z drugimi umetnostmi (npr. z gledališčem, glasbo), slikanice, ki obravnavajo otrokov vsakdan, medsebojne odnose, čustva, ekološko ozavešajo, so sporočilno pozitivno naravnane, predstavljajo temeljne vrednote itd.

Podobno kot že v nekaj zadnjih letih je veliko slikanic brez besed, veliko različnih presenetljivih kombinacij slikovnega in besedilnega, precej je retro ilustracij, izvernih likovnih upodobitev, nadalje slikanic, ki spodbujajo otrokovo sodelovanje in ustvarjalnost in so igrive, obenem pa tudi poučne.

Trenutno je na ogled 113 slikanic; okrog 450 pa jih je že mogoče naročiti prek e-kataloga: http://www.mladinska.com/knjigarna_konzorcij/bologna_po_bologni. V okviru Frankfurta po Frankfurtu, od 14. do 19. novembra 2016, pa bo na ogled okrog 500 slikanic.

Krik Rdeče kapice

Beate Teresa Hanika

prevod: Tina Štrancar

Miš, zbirka Z(o)renja,

2016, t. v., 210 str., 25,95 €

Mladinski roman občutljivo, a obenem dovolj neposredno obravnava temo spolne zlorabe. Osrednja junakinja Malvina, katere ime pomeni zaščitnica pravice, se na pragu svojega štirinajstega leta končno sooča z belimi lisami svojega spomina: zakaj ima tak odpor do obiskovanja dedka in kaj že vsa ta leta vztrajno poskuša potlačiti in pozabiti? Avtorica spretno pokaže temeljne mehanizme spolne zlorabe: zatiskanje oči bližnjih, dekličino umikanje iz telesa in njen občutek zapuščenosti, sramu in krivde ter spretno manipuliranje dedka. A za razliko od znamenite Grimmove pravljice, na katero namiguje naslov, je v romanu predvsem Malvina sama tista, in ne »rešitelj-lovček«, ki zbere pogum in se postavi po robu zlobnemu »volku«. Pri tem ji stojijo ob strani predvsem ženske: dedkova sosedka, sestra, s katero se sicer vedno prerekata, ter najboljša prijateljica in njena mama. Pa tudi fant, v katerega se zaljubi, jo priključuje nazaj v telo, in ji pomaga pri bolečem soočenju. > **MAŠA OGRIZEK**

Metalci '94

Pogubljeni v črnini

Jānis Jonevs

prevod: Jedrt Lapuh Maležič

Miš, zbirka Z(o)renja+,

2016, t. v., 317 str., 28,95 €

Življenje mnogih najstnikov sredi devdesetih let je bilo na vseh koncih sveta obarvano z uporniško glasbo, dolgimi lasmi, iskanjem drog, alkohola, deklet in predvsem lastne identitete. Štirinajstletni Janis iz Jelgave v Latviji, vzoren učenec, pravzaprav razredni piflar in mamin pridni sinko, ob smrti slavnega pevca Nirvane, Curta Cobaina, ugotovi, da mu v življenju nekaj manjka. Po naključju začne odkrivati metalsko glasbeno sceno in nenadoma se znajde na strani dolgolasih alternativcev, ki z ozkimi kavbojkami in opitimi pogledi obiskujejo koncerte, na skrivaj kadijo in osvajajo dolgonoga dekleta v bulerijah. Toda dvomi ali ga bodo novi prijatelji sprejeli in ali sploh sodi mednje, ostajajo in kot tiha senca zaznamujejo njegovo odrasčanje. Mladi latvijski avtor, (roj. 1980), je v zelo zrelem prvencu spretno prepletel intimna razmišljanja nekega mladostnika z družbeno aktualnim osamosvajanjem latvijske države. Odličen portret neke generacije. > **RENATE RUGELJ**

Taša

Irena Velikonja

Mladika, zbirka Majnice, 2015, t. v., 156 str., 22,90 €

O Taši, dekletu, ki je »drugačna«, skozi knjigo govorijo njeni trije sošolci in prijatelji – Maki, Gal in Brin, le v zadnjem poglavju se na kratko s svojim glasom oglasi Taša sama. Skozi njihov pogled se nam postopoma odkrivajo njihove življenjske zgodbe, katerih glavna protagonistka je prav Taša, ki je z vsakim izmed njih povezana na drugačen način. Posebnost romana je v fantovskem pogledu na šolske in domače razmere. Življenje, ki ga odstre poznavalka najstniške duše, pisateljica Irena Velikonja, je za najstnike težavno in boleče obdobje, dostikrat obnemimo ob njihovi usodi, ki jim jo krojijo starši in učitelji.

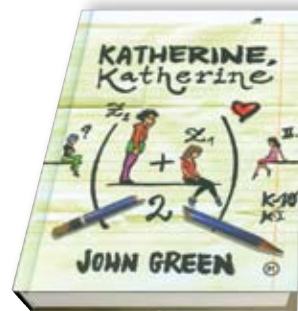
Katherine, Katherine

John Green

prevod: Andrej Hiti Ožinger

Mladinska knjiga, zbirka Odisej,

2016, t. v., 287 str., 29,95 €

Zgodbe priljubljenega ameriškega pisatelja Johna Greena (1977) bralcem pogosto privabijo solze v oči, saj so njegovi junaki tako ali drugače nesrečni, občasno pa se zaškrijo oči tudi zaradi navihanih domislic protagonistov in tale zadnja je že takšna. Colin, za besedne premetanke nadarjeni mladenič, pri sošolcih ni ravno priljubljen. V resnici ima samo enega prijatelja, Hasana, ampak pri dekletih mu vseeno nekako uspeva in v njegovem mladem življenju se je tako ali drugače zvrstilo že devetnajst punc. Njihova (in njegova) posebnost je, da vsa slišijo na isto ime, Katherine. Ko ga tudi zadnja Katherine nepričakovano zapusti, začne Colin razvijati matematični izrek o zapustiteljih in zapuščencih, da bi se lahko pripravil na naslednje razmerje (in s tem tudi na žalost, ki jo bo čutil, ko bo znova zapuščen). A ljubezenskih zgodb se seveda ne da risati skozi grafe, formule in krivulje in njegov počitniški potep s Hasanom se konča povsem nepredvidljivo. Na koncu velja posebej pohvaliti prevajalca, ki je Colinovo čudaško spretnost premetavanja v drugih matematičnih bližnjic izvrstno pretil v zabavno slovenščino. > **RENATE RUGELJ**

Zvezde vabijo

Miha Mazzini

Mladinska knjiga,

2016, t. v., 200 str., 22,95 €

Zmagovalni roman natečaja Modra ptica 2016 je letos podpisal Miha Mazzini, priljubljeni kolumnist, scenarist in pisatelj, ki je sicer bolj znan po svojih romanih za odrasle (*Izbrišana, Otroštvo, Paloma negra, Nemska loterija* itn.), a je zelo aktualno temo, sovpadanje virtualnih in realnih svetov, v svojem drugem mladinskem romanu napisal tako, da ga zlahka berejo tudi starejši bralci. Kaja in Anja se prijavitita na tekmovanje pevskih talentov, in čeprav je Kaja odlična pevka, jo skušajo nekateri »prijatelji« in virtualni fant od tega odvrniti. Zato se prijateljica Anja s pomočjo Kajinega brata odloči ugotoviti tako to, kakšni so resnični nameni Kajinih prijateljev, predvsem pa to, kdo se skriva za vsem tem. Zgodba se začne zelo enostavno, nadaljuje pa se kot detektivka, ki poleg humorja prinaša tudi veliko čustvenega naboja. Razburljiva pustolovščina po »mazzinijevsko« seveda nastavlja tudi ogledalo sodobni družbi. > **RENATE RUGELJ**

Po navadi so prepuščeni sami sebi, zaradi okoliščin se ne zmorejo odločati tako, da bi dvignili pogled skozi gosto meglo, ki jim zakriva upanje na boljšo prihodnost. Morda se bo komu literarna zgodba zdela pretežka, prehuda, a žal je stvarnost naših otrok in mladostnikov pogosto tudi takšna. Morda pa bodo knjigo prebrali tudi starši ali učitelji in naše mlade ugledali v luči Makija, Gala, Brina in Taše ter jim pomagali v tem težavnem svetu. Kot sem že večkrat povedala in zapisala: literatura lahko pomaga – v nas odpre okno sočutja, razumevanja in navsezadnje tudi delovanja. > **SABINA BURKELJCA**

Superga

Neli K. Filipič

ilustracije: Damijan Stepančič

Mladika, zbirka Strip,

2015, t. v., 71 str., 22,90 €

V zadnjem času smo se vsi soočali z morjem beguncev, ki iščejo mednarodno zaščito (azil) v Evropi – želijo si namreč boljše življenje in vsaj kanček upanja, da bodo zaživel človeka dostojno življenje. Med njimi so mnogi otroci. Grozljive zgodbe se skrivajo v očeh teh naših najbolj ranljivih soljudi, prepuščenih svetu, da jih premetava, kakor želijo odrasli s svojo nesmiselno logiko in grozljivim delovanjem. Avtorica tega stripa, ki je imela izkušnjo poučevanja begunskih otrok, nam s konkretno literarno zgodbo hazardarja Hamida pokaže tako življenje in hkrati trka na naše srce. Ga zmoremo ali bolje – hočemo odpreti tako kot

Avtorja na predstavitvi knjige.

sklene s pozitivnim koncem za naša dva junaka, ki se srečata in skupaj iščeta »obljubljeno deželo«. Priznani ilustrator Damijan Stepančič s stripovsko ilustracijo je skupaj z avtorico besedila ustvaril strip, ki pred nas postavlja vprašanje: »Pa jaz, kakšno je moje srce?« Pogovarjajmo se ob stripu z otroki v šoli in doma ter odpirajmo svoja srca, kajti to je tudi naša zgodba, ne samo njihova. > SABINA BURKELJCA

cem za naša dva junaka, ki se srečata in skupaj iščeta »obljubljeno deželo«. Priznani ilustrator Damijan Stepančič s stripovsko ilustracijo je skupaj z avtorico besedila ustvaril strip, ki pred nas postavlja vprašanje: »Pa jaz, kakšno je moje srce?« Pogovarjajmo se ob stripu z otroki v šoli in doma ter odpirajmo svoja srca, kajti to je tudi naša zgodba, ne samo njihova. > SABINA BURKELJCA

Vse to je tvoje

Tone Pavček

izbor: Igor Saksida; ilustracije: Igor Šinkovec

Miš, 2016, t. v., 64 str., 24,95 €

Pavčkove pesmi za otroke, v različnih izborih, vedno znova delujejo sveže – nikdar se jih ne naveličamo, še več, bolj ko jih beremo in se vanje potapljamo, bolj so nam všeč – zorijo kot vino v pensnikovem vinogradu in sodih. V šolah so že ponarodele, marsikatero vrabci na šolskih dvoriščih prišepetavajo učencem na govornih nastopih pri urah slovenščine. V pričujočem izboru in s spremno besedo dr. Igorja Saksida se nam dobri, stari Pavček odstre na novo, sveže – pesnikovega žarenja nimamo nikdar dovolj. Spremnno besedo dopolnjujejo učenci s svojim pogledom na izbrane pesmi. Pesmi, čudovite ilustracije Igorja Šinkovca, spremna beseda in izbor ter celotna oprema knjige jo že takoj uvrščajo na sezname kakovostnega branja. Kot mentorica branja lahko samo vzkliknem: »Še dobro, da imamo Pavčka in še en čudovit izbor *mojih, tvojih, naših* besed, v katere se bomo potapljali kot v sinje modro, globoko morje – spet in spet; dokler tudi sami ne postanemo ena sama globoka, modra beseda, če bo le sreča poetično mila. > SABINA BURKELJCA

Hej, Jaka!

Težave na igrišču; Novi prijatelj;

Dopolnilni pouk

Sally Rippin

ilustracije: Stephanie Spartels

prevod: Tamara Kranjec

Skrivnost, zbirka Hej, Jaka!,

2016, t. v., 43 str., 15,90 €/knjigo

Navihani Jaka se je s svojimi dogodivščinami gotovo že priljubil najmlajšim samostojnim bralcem, z novimi knjižicami pa je na voljo že šest prevedenih zgodbic. Kadar Jakova prijateljica Bibi nima časa, ali pa je ni kje blizu, je za igro nogometa dober tudi očka, a ko se jima nekega popoldneva pridruži majhen izgubljen kuža, Jaka najde novega prijatelja. Tudi Aleks je zabaven prijatelj, skupaj gledata mravlje in jim nastavljata drobtinice, a ko se Bibi, najboljša med prijatelji, vrne v šolo, se mora Jaka odločiti s kom bo preživel svoj čas. Zabavno in poučno. > RENATE RUGELJ

Malinc
več kot založba

da branje ne postane

ŠPANSKA VAS

mentorice in mentorje branja

24. septembra 2016 med 9. in 18. uro

vabimo na celodnevno

DELAVNICO

MOTIVIRANJA ZA BRANJE,

na kateri bomo spoznali v svetu uveljavljene, v slovenskem prostoru pa nove strategije motiviranja za branje

Kotizacija 35€ vključuje: praktično delo v majhnih skupinah ♦ gradiva in potrdila o udeležbi ♦ pijačo in prigrizek

Program, več informacij in prijava na www.malinc.si,
info@malinc.si,
telefonu 01 361 6699 ter 040 170 492.

zbirka PREOBRAZBA

Benedict Carey
KAKO SE UČIMO

Presenetljiva resnica o tem, kdaj, kje in zakaj se to zgodi

»Razodetje. Počutim se, kakor da bi bila štiriinpetdeset let lastnica svojih možganov, vendar sem šele zdaj odkrila priručnik z navodili za uporabo.« – Mary Roach

UMco

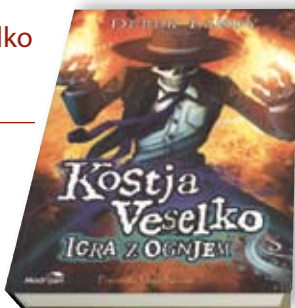
Naročila: 01/520 18 39 • knjigarna@umco.si •
spletna knjigarna www.bukla.si

Knjige založbe UMco so na voljo tudi v vseh boljše založenih knjigarnah!

Igra z ognjem; Kostja Veselko

Derek Landy; prevod: Maja Novak
Modrijan, 2016, m. v., 294 str., 17,90 €

Navdušenci čarovniških trikov in ne- navadnih dogodivščin bodo tudi tokrat nedvomno z veseljem zapluli v vznemirljivi svet Kostje Veselka. Ta se s svojo pomočnico Valkiro, v vsakdanjem življenju sicer povsem običajno trinajstletnico, v čarovniškem svetu pa vedno bolj prodorno preganjalko temačnih bitij, znajde pred novim izzivom: iz ruskega zapora je ušel grozljivi baron Maščevalski, pri njegovem podvigu pa so mu pomagali pretkani strokovnjak za kopanje skritih rovov Krvavec in še kdo, zato mora Kostja, da bi preprečil najhujše, nemudoma ukrepati. Bo Maščevalskemu končno vendarle uspel njegov veliki načrt, da bodo njegovi Brezliki zavladali vsemu svetu? Bo na svojo stran znova pridobil Žalno, ki ga je nekoč že častila, zdaj pa je že dolgo vdana Kostjevemu svetu? > **VESNA SIVEC POLJANŠEK**

Ledeni zmaj

George R. R. Martin
ilustracije: Luis Royo
prevod: Urša Vogrinc Javoršek
Mladinska knjiga,
2016, t. v., 116 str., 19,95 €

Poetična pripoved za vse generacije prihaja izpod peresa priljubljenega avtorja sage *Pesem ledu in ognja*. Adara je bila zimski otrok, rojena v času najhujše zmrzali, mati je ob njenem rojstvu umrla, in vsi okoli nje so vedeli, da je zima tudi na njej pustila svoj pečat. Bila je posebna deklica, le redko se je igrala z drugimi otroki, nikoli ni jokala, njen najboljši prijatelj pa je bil ledeni zmaj, ki jo je obiskal ob dolgi in ostri zimi. Kristalno bel in prekrit z ivjem je ob petem rojstnem dnevu prvič dovolil, da se je Adara oklenila njegovega hladnega vratu in z njim poletela visoko pod nebo. Ko je deželo zajela vojna, so se tudi nad njen dom spustili ognjeni zmaji in le s pomočjo ledenega zmaja, bi lahko rešila svoje domače. Bo pravočasno prišel in ji pomagal? > **RENATE RUGELJ**

Zeleni gressinghamski možje

Philip Ardagh
ilustracije: Mike Phillips
prevod: Tamara Kranjec
Skrivnost, 2016, t. v., 104 str., 15,90 €

Priljubljen britanski avtor je dobro znan tudi mladim bralcem na tej strani Alp. Ti so takoj vzeli za svojega Edija Dikensa, ki v *Groznem koncu* pada iz ene odbite pustolovščine v drugo. No, tokrat je zgodba manj odbita, zato pa toliko bolj napeta in zabavna. Znajdemo se v času roparskih gozdnih bratovščin, vitezov in v deželi, kjer je voda tako blatna, da se pije le pivo. Torej, če poznamo sherwoodskega Robina Hooda, je kaj manj verjetno, da so v gressinghamskem gozdu bogataše strašili zeleni možje z Robinom na čelu? V njihovih rokah se znajde deček Tom na poti k svojemu stricu v dashwoodski двореc, kjer se želi izuriti za viteza. Ali so dobri res dobri in zlobni res zlobni ter kaj se bo zgodilo s Tomom, pa izveste v knjigi. Ni samo za fante! > **KRISTINA SLUGA**

Zaklad na Oglarjevem podstrešju

Tončka Stanonik
ilustracije: Stane Kosmač
Pegaz International, 2016, m. v., 96 str., 15 €

Pisateljica, publicistka in urednica Tončka Stanonik s to knjižico, dodaja novo poglavje svoji pisateljski panorami Žirov in Žirovcev. V središče pustolovske zgodbe, ki se zaplete in razplete na kresno noč, je postavila družino zvedavih, pa tudi malce lahkomišelnih sošolcev in prijateljev. Triperesni deteljici, Primožu, Roku in Kaji, se v Dolini, kamor pridejo na obisk k Primoževim starim staršem, pridruži še vrstnik Jan. Sploh pa ima pri vsem, kar se zgodi, zelo pomembno pripovedovalno in povezovalno vlogo Primoževa babica Branka, na kratko Brabi. Brez nje in njenih pripovedi na podstrešju zapuščene oglarske bajte tudi ne bi našli »zaklada«, skrinjice s čevljarjskim orodjem. > **IZTOK ILICH**

KUD Sodobnost International

Sara, Simon in skrivnosti

Estonska književnost za otroke prestopa naše meje.
Avtor, ki si ga bomo zapomnili.

Sara, Simon in skrivnosti je duhovita pripoved enega najbolj priljubljenih estonskih avtorjev, ki nas popelje v svet sanjarjenja in uresničenih želja. Priporočamo tako mlajšim kot starejšim bralcem.

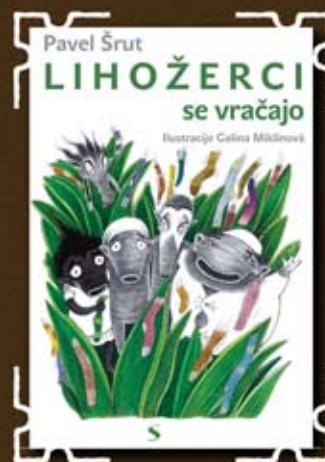
Lihožerci se vračajo

Lihožerci so bili na Češkem razglašeni za mladinsko knjigo desetletja.

Že veste, kam izginjajo vaše nogavice? Še ne? Potem je skrajni čas, da odkrijete, kdo malica vaše štumfe. Vračajo se lihožerci!

Iz estonsčine prevedla Julija Potrč.

Iz češčine prevedel Peter Kuhar.

Več o knjigah najdete na
www.sodobnost.com.

Ustvarjalna
Evropa
Kultura

Naročila sprejemamo na e-naslov:
sodobnost@guest.arnes.si.

Moj ljubi Mic

Rebecca Elliott

prevod: Tadeja Petrovič Jerina
Celjska Mohorjeva družba,
2016, t. v., 26 str., 12,90 €

Mlada angleška avtorica otroških knjig, ki svoje zgodbe opremi z lastnimi ilustracijami, se pogosto loti tem, pri katerih starši globoko vzdihnejo, preden jih načno s svojimi otroki.

Takšna je tudi zgodba o ljubkem Micu, Lovrovem ljubljenu hišnem ljubljenu, ki je dočkal starost. Lovro se je moral od Mica, s katerim je preživel veliko lepih trenutkov, tako prehitro posloviti. Slikanica z le malo besedila in kolažnimi ilustracijami naslika zgodbo o ljubezni, ki jo otrokom dajejo hišni ljubljenci, navezanosti otrok na svoje štirinožne prijatelje in seveda o neizogibnem sprejemanju smrti. Slikanica o žalovanju, ki otrokom pomaga pri soočanju s smrtjo, bo zagotovo privabila solze v oči tudi odraslim. > VANJA JAZBEC

Trije fatimski pastirčki

Maria Isabel de Mendonça Soares

ilustracije: Maria João Lopes
prevod: Maja Pintarič
Družina, 2016, t. v., 27 str., 14,90 €

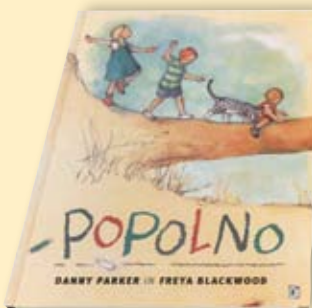

To je zgodba o treh pastirčkih, Luciji, Frančišku in Jacinti, ki so živele v neki hribovski vasi na Portugalskem. Majhno čredo ovac so vsak dan vodili na pašo. Nekoč se jim je pripetilo nekaj zelo nenavadnega: zagledali so angela, ki se jim je približal, povedal, da je angel miru, in jih povabil k molitvi. Ko so to povedali drugim, jim ni nihče verjel, pahnili so jih celo v vaški zapor kot nevarne lažnivce. Angel je bil v resnici mati božja, Marija, ki je pastirčke rešila in s čudeži vsem, ki niso verjeli v njeno prikazanje, dokazala svojo prisotnost. Mnogi ljudje z vsega sveta še vedno prihajajo v Fatimo, molijo in našo Gospo prosijo za mir, za ozdravljenje bolnih in za pomoč v vseh stiskah. > SONJA JUVAN

Popolno

Danny Parker; ilus.: Freya Blackwood

prevod: Tamara Kranjec
Skrivnost, 2016, t. v., 32 str., 17,90 €

Kaj so najpomembnejše »sestavine« popolnega dne? Je to igranje s prijatelji in hišnimi ljubljenci, uživanje v naravi, izvrstno kosilo, dober spanec? Slikanica bo naše najmlajše popeljala

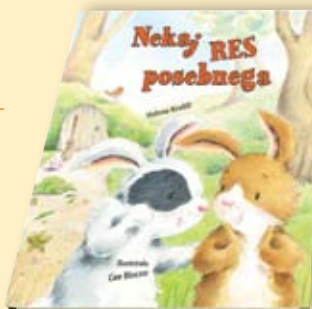
na vrtiljak preprostih, a pomembnih dogodivščin ter jim pokazala, kako so lahko poletni dnevi popolni. Kratke rime in velike nežne ilustracije odpirajo številne možnosti za pogovor in slikajo preprostost, svobodo in spontanost idiličnega otroštva. > KLARA JARC

Nekaj res posebnega

Helena Kraljič; ilustracije: Cee Bisco

Morfemplus, 2015, t. v., 26 str., 21,90 €

Se spomnite pastirja, ki je lagal, da so mu volkovi napadli ovce? Zajčka Zdravko in Zdenko te zgodbe še nista slišala. Malo naveličana lovljenja in skrivanja sta se domislila, da bi svoje gozdne prijatelje potegnili za nos. Veverico Viko sta prestrašila, da prihajajo stroji in podirajo drevesa, srni Sari sta natvezila, da ji je za petami lovec, lisici Lari pa, da je v gozdu požar. Naslednji dan pa se je Zdenko ujel v zanko ... > KLARA JARC

Če bi Lili ...

Barbara Gregorič Gorenc

ilustracije: Andreja Gregorič
Mladika, 2016, t. v., 35 str., 20,90 €, JAK

Mladinska pesnica in pisateljica, ki zadnja leta kontinuirano izdaja lepo ilustrirane pesniške zbirke za najmlajše, je v svojih novih stihih znova vesela in razigrana. Navihana Lili sanjari, kako bi bilo, če bi imela krila, kljunček ali kožušček in kaj bi se ji zgodilo, če bi imela velika ušesa, brke ali kremplje ... Enaindvajset prikupno rimanih pesmic nas popelje skozi zabavno zgodbico, v kateri Lili vsakič znova ugotovi, da je morda vseeno najboljše biti običajna deklica, ravno takšna, kot je ona. > RENATE RUGELJ

Hrti na sprehodu

Nina Novak Kerbler

ilustracije: Matjaž Tomažič
Grica, 2015, t. v., 44 str., 19,95 €

Prisrčna zgodba o Timu in Kimu, dveh posvojenih hrtih, je ilustrirana z nadvse zabavnimi ilustracijami. Tim in Kim sta včasih tekmovala na pasjih dirkah, zadnjih pet let pa živita kot pasja ljubljenska pri

svojih posvojiteljih. Na enem od sprehodov srečata hrtico Lu, ki je nova v njuni sosesčini in zelo prestrašena. Njen prejšnji lastnik jo je, potem ko ni bila več dovolj hitra za zmage na dirkah, odpeljal v gozd in jo tam pustil samo. Po nekaj dneh tavanja so jo našli prijazni ljudje in jo odpeljali v zavetišče, kjer so ji hitro poiskali nov dom. Tim in Kim pa postaneta njena najboljša pasja prijatelja. Tudi živali občutijo veselje, žalost, strah, vznemirjenost, hvaležnost, zato moramo z njimi ravnati tako spoštljivo in odgovorno kot s soljudmi. Knjiga se konča z razmislekom o posvojitvi živali in povabilom k pogovoru na to temo. > SONJA JUVAN

O Rudolfu brez brkov

in o Veroniki, ki je s kačjim repom namahala mamuta

Alenka Juvan

ilustracije: Andreja Peklar
Medobčinski muzej Kamnik,
2016, t. v., 32 str., 7 €

Nenavadna in napeta zgodba, preplet resničnosti in sanjske domišljije: o slavnem Kamničanu Rudolfu Maistru - Vojanovu, pa o mamutu in hudi graščakinji Veroniki z Malega gradu. Deček Martin iz Maribora med počitnicami obiše dedka v Kamniku. Skupaj raziskujeta in se pogovarjata o slavnih kamniških možeh: o generalu Maistru, pesniku Antonu Medvedu, slikarski družini Koželj, očetu Matiju ter sinovih Antonu in Maksu, pa o slikarju, ilustratorju, scenografu in avtorju prvih slovenskih poštnih znamk Ivanu Vavpotiču. Ko Martin zvečer poln vtisov zaspi, se mu v sanjah prikažejo vsi ti znani možje še kot otroci, ki jih med igro na snegu prestraši mamut, a ga huda Veronika prežene s svojim kačjim repom. Martin bo po vrnitvi v Maribor vse svoje nepozabne zgodbe delil s prijateljem Andrejem: prijatelji si namreč vse zaupajo in verjamejo! > SONJA JUVAN

Vsi zehamo

Anita Bijsterbosch

prevod: Lunanina Čar

Sanje, zbirka Sanjska knjigica,

2016, t. v., 26 str., 14,95 €

Vsi starši so se zagotovo vsaj enkrat znašli v težavah z nespečnim otrokom in kazalci na zelo pozni uri. Kaj storiti, ko otrok noče in noče zaspati? Prebrati pravljico! Ampak ne preveč doživete, raje tako, ki bo uspavala. In slikanica *Vsi zehamo* je ravno prava izbira. Zgodba je čisto preprosta in povzeta že v naslovu. Tukaj je zehajoče živalsko kraljestvo, vse od mucke do velikega krokodila. Kako na veliko zehajo, si lahko malčki pogledajo, ko odkrivajo zavihke. Tudi zobe lahko preštejejo; le koliko jih ima pujssek? Starši pa lahko zraven oponašajo zvoke zehanja, in ker vsi vemo, kako nalezljivo je zehanje, je skoraj gotovo, da bo vsak malček ob tej ljubki slikanici slej ali prej zaspal. > VANJA JAZBEC

Kdo je naslednji?

Anton Poitier

ilustracije: Sophia Touliatou

prevod: Irma Toman

Okaši, 2016, t. v., 34 str., 12,99 €

Avtorja sta ustvarila že več slikanic, med katerimi je v slovenščino prevedenih kar nekaj obravnavanemu naslovu sorodnih del. Ti so npr. *Kje so živali*, *Živali na kmetiji* in *Živali v morju*, vsem pa je skupno aktivno vključevanje bralcev v zgodbo. To namreč niso tipične slikanice, saj zgodbe ne beremo, temveč jo z ugotavljanjem soustvarjamo. Na vsaki strani se pojavi vprašanje, katera žival je prišla in katera odšla. Čisto na začetku prilomasti velik siv slon s pikapolonico. Nato se mu pridruži še tigar, že na naslednji strani pa moramo ugotoviti, kdo iz živalskega kraljestva je novinec in kdo manjka. Slikovite ilustracije živali na preprostih belih straneh ujamejo živalski značaj, zaradi česar je slikanica še toliko bolj zabavna. > VANJA JAZBEC

Krompirjevo popotovanje

Petra Matos

ilustracije: Peter Gaber

Epistola, 2016, t. v., 26. str., 21,70 €

Potujemo samo ljudje, vsaj mislimo tako! Toda ali je to res? Slikanica *Krompirjevo popotovanje* pravi, da ne. Glavna junaka slikanice sta krompirja, Andrej in Irfan, ki se srečata pri dečku Janu, medtem ko ta pripravlja kosilo. Jan poslušata pogovor med krompirjema. Andrej je zrasel na majhni kmetiji v Savinjski dolini. Obdan je bil z ljubeznijo in zanj so lepo skrbeli in si želeli, da bi zrasel v zares dober krompir, ki bo pridelovalcem v ponos. Irfan pa ni imel te sreče. Rasel je daleč od tu, v Egiptu. Pitali so ga z umetnimi gnojili in škropili s strupi. Potem so ga narezali in zmraznili. Nato je moral opraviti še dooolgo potovanje do Slovenije. Prijetna slikanica opozarja na pomembne teme lokalne pridelave hrane in mlade spodbuja k razmišljanju. > BETI JUŽNIČ

Polh; Zajec

Ivan Esenko,

Ana Marija Toman

ilustracije: Alenka Vuk Trtovšek

fotografije: Ivan Esenko

Okaši, zbirka Me poznaš?,

2016, t. v., 20 str., 12,99 €/knjigo

Prva naslova v zbirki *Me poznaš?* najmlajšim prav ljubko predstavita posamezni živalski vrsti. Prek ilustracij nežnih pastelnih barv in duhovitih rim otroci spoznajo polha ter kje živi, kaj jé, kdo mu je nevaren in seveda, od kod izraz, da si spal kot polh. Enako se bralci poučijo o življenju puhastih zajčkov. Čisto pred koncem si lahko ogledajo še fotografijo posamezne živali v naravi in preberejo še nekaj dejstev o živalski vrsti. Pri založbi Okaši z novo zbirko zopet uspešno nizajo poučne knjige za najmlajše, ki jih zdaj že tradicionalno zaključijo z vprašanji za nadebudne bralce. Tako lahko otroci skupaj s starši hitro preverijo, koliko so odnesli od zgodbe. > VANJA JAZBEC

Grdavši in dež

Gaja Kos

ilustracije: Zvonko Čoh

Miš, 2016, t. v., 20 str., 14,94 €

Mala Grdobica, ata Grdavš in mama Grduhinja so grdavši, ki imajo zelo radi dež – z dežjem se igrajo in v njem ustvarjalno uživajo. Sončni dnevi so pač namenjeni dolgočasenju in čakanju na dež. Z obratno logiko, saj večina ljudi, ko pada dež, odkimava z glavo, rekoč: »Spet ta dež,« avtorica kartonke za najmlajše sporoča, da je lahko logika doživljanja sveta obrnjena in z njo ni prav nič narobe, ravno nasprotno. Ker – dež je čudovit. Dež je igriv. Dež je lep. Besedilo slikanice čudovito dopolnjujejo ilustracije priznanega ilustratorja Zvonka Čoha. Pa še moja osebna opomba ob koncu: »No, končno ima še nekdo dež rad tako kakor jaz.« > SABINA BURKELJCA

Rok se pripelje povsod; Pismoša Aljoša; Učitelj vožnje Rožle

Emilie Beaumont

ilustracije: Alexis Nesme

prevod: Ana Marija Toman

Okaši, zbirka Mali nadobudnež,

2016, 14 str., 8 €/knjigo

Pri založbi Okaši so zbirko *Mali nadobudnež* razširili s tremi novimi naslovi, ki bodo kratkočasili radovedne kobacajčke. V vsaki posamezni kartonki je predstavljen poklic, ki pogosto zanima odrasčajoče dečke, včasih tudi deklice; med drugimi najdemo pilota, kapitana, seveda tudi policista in gasilca. Besedilo je prepleteno z rimami in poleg pisanih ilustracij, ki močno spominjajo na otrokom ljube risanke, kot je npr. Nodi, duhovito opiše vsakodnevne poklice. Med novostmi spoznamo pismoša Aljošo, ki ima najboljšo službo, saj ves dan preživi na kolesu. Pridruži se mu voznik džipa Rok, ki živi na planini. Zadnji med novinci pa je Rožle, učitelj vožnje, ki bo ob branju najmlajše že naučil nekaj cestnoprometnih pravil. Zabavno in poučno hkrati. > VANJA JAZBEC

Tudi letos je založba Miš v sodelovanju s Knjižnicami Domžale, Nova Gorica, Tolmin in Idrija pripravila mladinski literarni festival Bralnice pod slamnikom. Festival, ki spodbuja pristočno branje, obenem pa preko knjig nagovarja k strpnosti, medkulturnemu razumevanju in sprejemanju različnosti, je letos potekal že šestič zapored. Festivalne dogodke so zaznamovale razstave, likovno-literarne delavnice pa tudi številna srečanja mladih z domačimi in tujimi ustvarjalci mladinske književnosti.

Festival branja in strpnosti

Zgoraj: Voditelj osrednje festivalne prireditve Boštjan Gorenc Pižama je na odprtju festivala v KD Franca Bernika v Domžalah sproščeno vodil pogovor s častnima tujima gostoma letošnjih Bralnic pod slamnikom, z nizozemsko pisateljico Anno Woltz in avstralskim pisateljem Morrisom Gleitzmanom (intervju z njim boste lahko prebrali v naslednji *Bukli*). Novembra bo v času slovenskega knjižnega sejma festival obiskal še priznani angleški pisatelj Kevin Brooks.

Desno: Osrednjega festivalnega dogodka sta se udeležila tudi priznana slovenska ustvarjalca za mlade Janja Vidmar in Slavko Pregl.

Foto: Anže Miš in arhiv založbe Miš

Zgoraj: Učenci z OŠ Litija, s šole, ki redno sodeluje na festivalskih dogodkih Bralnic pod slamnikom, so pod vodstvom mentorice Jane Štojs za odprtje festivala pripravili ganljivo točko o moči besed.

Zgoraj: Gledališka skupina Vrta Domžale je pod vodstvom Nine Mav Hrovat za letošnji festival pripravila predstavo Miška želi prijatelja. Ta je v duhu festivala, ki spodbuja sprejemanje drugačnosti, nastala po istoimenski literarni predlogi Nine Mav Hrovat. Vzgojiteljice so na gostovanju v okviru Bralnic z njo razveselile tudi otroke idrijskih vrtcev.

Zgoraj: Gimnazija Ledina s svojimi dogodki že vrsto let sodeluje na Bralnicah. Letos je v okviru svoje prireditve *Menjaj branje in sanje* pripravila odlično delavnico o nastajanju knjig, na pogovoru z dijaki pa sta sodelovala urednica z založbe Mladinska knjiga Alenka Veler in ilustrator Damijan Stepančič.

20 KNJIG ZA POLETJE

Beletrina*

PREMALO PROSTORA V KOVČKU? BERITE JIH TUDI KOT E-KNJIGE: www.biblos.si

Dobitnik
Pulitzerjeve
nagrade

OD KOD

VSA TA NEVIDNA SVETLOBA,

KO SENCE VOJNE ZAGRNEJO TUDI OTROKE?

Mojstrsko izpisana zgodba, ki na pogorišču
vojne groze in razblinjenih otroških sanj
presvetli z novim upanjem
in vero v človečnost.

